PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 60 lir

Leto XXIV. Št. 273 (7166)

TRST, torek, 26. novembra 1968

DEMOKRISTJANI SO ENOSTAVNO POTRDILI PREJŠNJE VODSTVO

Socialisti za sodelovanje v vladi toda s točno določenimi pogoji

Rumor potrjen za tajnika stranke in za kandidata za predsednika vlade - Še vedno precejšnja zmeda med stališči - Predsednik poslanske zbornice Pertini končal posvetovanja o sestavi vlade

RIM, 25. — Po petdnevnih diskusijah je vsedržavni svet KD povsem nepričakovano vse zopet prevrnil in je enostavno izglasoval zaupnico Rumorju kot tajniku stranke in istočasno tudi naznačil Rumorja za kandidata za sestavo vlade Istočasno pa je v nedeljo predsednik Saragat poveril predsedniku poslanske zbornice socialistu Pertiniju, da izvede poizvedbe o sestavi vlade.

Vse torej kaže, da se morda vladna kriza v resnici bliža h koncu, čeprav je položaj še vedno zapleten, kar izhaja tudi iz zasedanja vodstva socialistične stranke, ki se je pričelo danes in ki se bo zaključilo jutri. Na seji vodstva so prišla do izraza dokaj različna stališča, ki jih bo težko uskladiti.

Odločilni premik v bistvu predstavlja nedeljsko zasedanje vsedržavnega sveta KD, na katerem se je vse pomirilo po petdnevnih burnih razpravah. V nedeljo popoldne se je, kot že rečeno, glasovalo o resoluciji, ki ne pomeni nič drugega kot ponovno zaupnico Rumorju kot tajniku stranke. Za to zaupnico so glasovali člani vsedržavnega sveta predstavniki skupin: dorotejci, fanfanijevci, bivši centristi, vzdržali so se sindikalisti «forze nuove», proti pa so glasovali predstavniki levičarske struje «base». Seveda pa predstavlja ta kompromisna resitev dejansko samo odložitev perečih notranjih vprašanj demokristjanske stranke ter njene splošne politične usmeritve, zaradi česar so se tudi dogovorili, da bodo sklicali predhodni kongres maja prihodnjega leta.

Na tak način ne obstajajo samo v socialistični stranki notranja trenja v zvezi s sestavo vlade in v zvezi z možnostjo, da so v vladi zastopane vse struje, ali pa da niso zastopane. To je tudi ugotovil novi tajnik socialistične stranke Ferri, ki je imel daljši govor na zasedanju izvršnega odbora PSI, ko je ugotovil, da je prišlo na zasedanju KD do začasnega sporazuma, ki nujno pomeni element nestabilnosti in nestabilnosti.

Ferri je nadaljeval, da ostane v veljavi stališče socialistov, da so na razpolago za sestavo vlade, ki ne bo imela začasnega značaja in ki bo lahko računala na vse komponente večinskih strank. Zavrnil je možnost predhodnih volitev in dokaj ostro polemiziral s komunisti, češ da objektivno ne obstaja levičarska alternativa, ki bi lahko računala na KPI kot na demokratično silo, ker po njegovem komunisti še niso naredili odločilne izbire v demokratični smeri. Omenil je globoke razlike pogledov glede mednarodnih vprašanj ter njih tradicionalno povezanost s sovjetskim komunizmom.

Tajnik PSI je navedel krajši program vlade, pri čemer je dejal, da je treba doseci sporazum o prioritetah, ki bi bile po njegovem naslednje: fiskalna reforma, statut delavcev, vprašanja šolstva in univerz, zboljšanje pokojnin.

De Martino je v razpravi ugotovil, da ni mogoče naprej reči, če obstajajo, ali če ni pogojev za sodelovanje v vladi, da pa morajo socialisti dobro vedeti, kaj naj dosežejo s pogajanji. V tej zvezi je odkrito polemiziral s Ferrijem glede odnosov do komunistov, ker se ne strinja z avtomatičnim zaprtjem proti vsemu, kar se dogaja med komunisti, ter da je treba prevzeti vse ono, kar ljudskega izraža KPI. Glede zunanje politike sicer ni možnosti, da bi se prešlo preko obvez NATO, so pa možnosti, da se upre povratku hladne vojne in oborožitvene tekme. Za to je treba takoj umakniti rezerve o podpisu pogodbe o nerazširjenju atomske oborožitve. Obstajajo tudi pomembna politična odprta vprašanja, kot je parlamentarna komisija o SIFAR, vprašanja šolstva, statuta delavcev in druga.

De Martino je zaključil, da bo mogoče širše sodelovanje v vladi tudi izven sedanje večine strank, kolikor bo možen sporazum o teh političnih vprašanjih, v drugačnem primeru.

Lombardi je ponovil že znano tezo, da se v KD ni nič spremenilo in da zato nima nobenega smisla obnavljati levi center, ki bo pomenil samo kritje za notranja trenja v vrstah KD.

Giolitti je ocenil zasedanje vsedržavnega sveta KD s pozitivnih plati, ker je prišlo do odločnejšega in učinkovitejšega nastopa levice v stranki in do splošnega premika v levo. Zato po njegovem ne bi smeli v naprej zavrniti pogajanj, ki pa bi morala imeti politični značaj med predstavniki dveh partij in se ne bi smela omejiti samo na normalna posvetovanja, ki so predvidena za sestavo vlade.

Mancini pravi, da so ostala bistvena vprašanja še vedno v temi po zasedanju KD in da se uradno še niti ne ve, koga bodo imenovali za predsednika vlade, čeprav se predvideva da bodo Rumorja, s čimer pa ostaja odprto vprašanje tajnika stranke. Ni niti znano, če so levičarske struje pripravljene sodelovati v novi vladi in končno je samo načelno naznačen datum kongresa KD. Zato je tudi on predlagal, da bi prišlo do političnega sestanka med obema strankama, glede programa pa je mnenja, da ni treba delati okvirnih visoko zvenečih programov, temveč se dogovoriti za nekaj konkretnih zadev, ki jih je treba rešiti v določenem času.

Predsednik poslanske zbornice socialist Pertini je danes zaključil posvetovanja, kot mu je to naročil predsednik republike Saragat. Gre za poverilnico predsednika republike z izrecno oznako, da naj kot nekakšen kandidat za sestavo vlade preuči položaj v vseh skupinah parlamenta. Dejansko pa je šlo bolj za manever, da se omogoči demokristjanom in socialistom, da se dogovore in da bo na tej osnovi Saragat imenoval novega predsednika vlade. Nekaj podobnega se je zgodilo že pri eni izmed prejšnjih vladnih kriz, ko je podobno nalogo prejel predsednik senata Merzagora. Tokrat je Saragat izbral predsednika poslanske zbornice, ker ni tako strankarsko vezan kot je Fanfani, ki je poleg tega, da je predsednik senata, tudi voditelj ene izmed struj KD.

Seja vodstva Volkspartei

BOCEN, 25. — Danes se je sestal izvršni odbor Volkspartei, ki šteje okrog sedemdeset oseb. Odbor je ugotovil, da so bili izidi na zadnjih deželnih volitvah zelo zadovoljivi. Predsednik Magnago je tudi poročal o delnem vračanju stroškov v višini 1.500 lir za volivce, ki pridejo iz Nemčije ali Švice in o čemer se vrši sodna preiskava. To vprašanje stroškov so ocenili kot povsem zakonito. Glede deželne politike pa so prepustili predsedniku morebitna pogajanja o sestavi odbora.

STRASSBURG, 25. — Evropski parlament je danes popoldne razpravljal o problemih emigrantov. Z resolucijo so se izrekli za vskladitev predpisov, ki veljajo v raznih državah EST, da se izdela enotna zadevna zakonodaja. Govorili so tudi o socialnem varstvu delavcev in njenih družin, ki se selijo znotraj skupnosti.

Ameriški letali sestreljeni v Vietnamu

SAJGON, 25. — Ameriško vojaško poveljstvo v Sajgonu je sporočilo, da sta bili danes dve ameriški letali sestreljeni nad ozemljem Severnega Vietnama, severno od demilitariziranega pasu. Letali, od katerih je bilo eno izvidniško, sta bili zadeti od protiletalske artiljerije in severnovietnamskih «migov». Usoda posadk je še neznana.

Enote FNO so preteklo noč napadle številna južnovietnamska mesta in vojaška letališča. Napadena so bila glavno mesto pokrajine Quang Nam Hoi An, vojaško oporišče v Da Nanugu, ameriška postojanka blizu Pleikuja na osrednji planoti, letališče v Vinh Longu in mesta Camau, Ke Sanh in Duc To.

Južnovietnamski list v angleščini «Vietnam Guardian» poroča, da so v pokrajini Gia Dinh okoli Sajgona uvedli stanje pripravljenosti v pričakovanju nove ofenzive osvobodilnih sil. List piše nadalje, da je policija v omenjeni pokrajini preiskala trideset tisoč hiš in aretirala veliko število oseb.

Južno od Da Nanga se nadaljuje operacija «Dodge City», pri kateri sodeluje kakih pet tisoč marincev in dva tisoč južnovietnamskih vojakov. Vojaška akcija, ki traja že pet dni, bi morala privesti k obkolitvi kakih tisoč pripadnikov FNO, ki imajo že od začetka vojne svoja oporišča na omenjenem področju. Zavezniške sile so doslej naletele na zelo hud odpor, vendar so povzročile — tako vsaj izjavljajo ameriška vojaška poročila — sovražnikom hude izgube.

SPOMINSKE PROSLAVE V SLOVENIJI

Petdeseta obletnica bojev za severno mejo Slovenije

Slavnostno zborovanje v Mariboru - Spominska razstava

(Od našega dopisnika)

LJUBLJANA, 25. — K raznim proslavam, s katerimi so podobno kot drugod po svetu tudi v Sloveniji zaznamovali petdeseto obletnico konca prve svetovne vojne in razpada nekdanje Avstroogrske, so se konec minulega tedna, v soboto in nedeljo, pridružile tudi spominske proslave bojev za severno mejo Slovenije. Osrednje proslave so bile v Mariboru. Iz vse Slovenije in tudi iz raznih drugih krajev so se na ta dneva zbrali nekdanji borci generala Maistra, ki je takrat, ko se je lomila trhla stavba habsburške dinastije, zbiral in utrjeval enote slovenskih vojakov ter z njimi ohranil slovenstvu Maribor in druge kraje ob sedanji severni meji Slovenije. Četudi so prihajali slovenski vojaki z raznih bojišč Evrope utrujeni in izčrpani, se je našlo med njimi obilo zavednih sinov slovenske domovine, ki niso odvrgli orožja, marveč so se lotili boja za resnično narodne koristi. Po zaslugi generala Maistra in njegove slovenske vojske je Maribor skupaj z drugimi kraji ob severni meji prišel v sestavo Slovenije in Jugoslavije.

Proslave teh slavnih dogodkov v novejši zgodovini slovenskega naroda so bile zelo obširne. Že v soboto popoldne so v Mariboru odprli spominsko razstavo pod naslovom «Boj za Maribor in severno mejo na območju štajerskega obmejnega poveljstva». Razstava sama je razdeljena na pet oddelkov. Prvi oddelek prikazuje dogodke v obdobju pred prevratom leta 1918, ko so se vrstile razne akcije za neodvisnost Slovenije in za združitev Slovencev z drugimi jugoslovanskimi narodi v skupno državo. Med najbolj pomembnimi dokumenti tega obdobja so vsekakor slike in drugo gradivo o raznih uporih slovenskih vojakov v avstroogrski vojski, kot je bil na primer upor v Judenburgu in v drugih krajih. V drugem delu razstave so prikazani boji za Maribor in severno mejo kakor tudi dogajanja ob meji tik po razpadu Avstroogrske. Tretji del razstave kaže razne dokumente o svobojenih krajih in dejavnost generala Maistra za dokončno priključitev teh krajev k Sloveniji. Naslednji oddelek razstave sega s svojimi dokumenti tudi na mednarodno področje, ko prikazuje diplomatsko dejavnost na mirovni koferenci v zvezi z usodo severnih krajev Slovenije in Koroške. Zadnji, peti del razstave, pa prikazuje podobe s proslav v Mariboru in drugod v času dokončne priključitve k Jugoslaviji.

V nedeljo dopoldne pa je bilo v Mariboru slavnostno zborovanje, ki so ga začeli že zjutraj z budnico mestne godbe po mariborskih ulicah. Že od 8. ure dalje so se v Domu jugoslovanske ljudske armade začeli zbirati preživeli Maistrovi borci in številni drugi gostje ter predstavniki oblasti in raznih organizacij. Predsednik občinske skupščine Maribora Mirko Zlender je v slavnostnem govoru na zborovanju, ki se je začelo na Trgu svobode, dejal, da je general Maister s svojimi borci postavil severno narodnostno mejo na Štajerskem, ki jo je pozneje potrdil tudi mednarodni sporazum. Brez Maistrovih borcev ne bi bilo danes Slovenije v takšnem obsegu, v kakršnem je. Predsednik občinske skupščine je končal svoj govor z ugotovitvijo, da je danes po petdesetih letih zmagala na tej meji strpnost, in da je meja postala stičišče prijateljskega sodelovanja med narodoma z obeh strani. Tudi podpredsednik izvršnega sveta Slovenije dr. France Hočevar je v govoru poudaril zasluge generala Maistra in njegovih borcev za to, da so ti deli Slovenije prišli po prvi svetovni vojni v sestavo združene Slovenije in Jugoslavije. Njegova junaška dejanja pa takrat niso vselej našla razumevanja pri tedanjih slovenskih oblastnikih, ki se niso zavedali pomembnosti bojev za severno mejo. France Hočevar je prav tako poudaril pomen odprtosti meje in prijateljskega sodelovanja med Jugoslavijo in Avstrijo.

Proslava sama je dala priložnost, da so bivši Maistrovi borci obudili spomine na tiste zgodovinske dneve. Takole opisuje upokojenec iz Maribora, Jože Malenšek, ki je bil v avstroogrski vojski narednik, in se je med drugim udeležil tudi bojev na soški fronti, kaj se je dogajalo v Mariboru 1. novembra leta 1918 pa tudi pozneje. Vse vojake in oficirje je tistega dne zbral avstrijski polkovnik na dvorišču kasarne in jim velel, naj se izogibljejo vseh akcij, kajti Maribor ostane pod Avstrijo. Tedaj se je oglasil general Maister — takrat je bil še major — in je dejal: «Jaz tega ne priznam. Poveljstvo nad mestom prevzamem jaz Od slovenskega narodnega odbora imam vsa pooblastila za to.» Ločil je slovenske vojake od nemških in jim dejal: «Fantje, domovina vas kliče, ostanite tu, še vas bomo potrebovali.» Ostalo je za tri stotnije slovenskih vojakov, ki so pozneje pod vodstvom Maistra, ki ga je narodni odbor imenoval za generala, izvedli mobilizacijo in zbirali tudi prostovoljce. Z njimi so potem v noči med 22. in 23. novembrom razorožili vso nemško posadko okoli tisoč vojakov v Mariboru. Poleg Maribora je mlada slovenska vojska zasedla in osvobodila tudi druge kraje. Radgono, Cmurek, Spilje in Pernice. General Maister je šel z vojsko tudi na Koroško, toda zaradi neodločnosti tedanjega narodnega odbora, ni njegova akcija dala tistih sadov, kot jih je želel.

Generalu Maistru in njegovi vojski so se v teh bojih za severno mejo pridružili tudi bivši vojaki srbske vojske, ki so se kot vojni ujetniki vračali skozi Maribor iz raznih avstrijskih vojaških taborišč. Maistrovi oficirji so jih prestregli na postaji, jim razložili položaj in pomen njihovega boja ter jih povabili, naj se jim pridružijo. Ko je naslednjega dne, 8. novembra zakorakala po mariborskih ulicah oborožena četa srbskih vojakov, so mnogi Avstrijci začeli na vrat na nos zapuščati Maribor in bežati čez Dravo v Avstrijo.

Zdaj, ob proslavah 50. obletnice bojev za severno mejo, so vsi umrli in živi Maistrovi borci dobili polno priznanje njihove odločilne vloge pri boju za ohranitev narodnostne meje Slovenije na štajerskem področju. Brez njihovega boja bi slovenski živelj teh krajev prav gotovo doletela podobna usoda, kot je doletela koroške Slovence.

D. K.

PO SOBOTNI NEPRIČAKOVANI ODLOČITVI

De Gaulle je v nedeljo napovedal zelo strog program varčevanja

Glavno breme bodo morali znova nositi delavci - Najrazličnejša reakcija v Franciji

PARIZ, 25. — Kakor napovedano, je general de Gaulle včeraj obrazložil po radiu razloge, zaradi katerih je odklonil razvrednotenje franka. Govoril je deset minut. Trdil je, da je valutna kriza v glavnem posledica dogodkov letošnjega maja. Dodal je, da je pred majem preživljala Francija razdobje velike blaginje in njena valuta je bila med najtrdnejšimi na svetu.

De Gaulle je dejal, da je majska kriza hudo zamajala zaupanje v Francijo, čemur je sledila «odvratna špekulacija». De Gaulle se je zagnal tudi proti mednarodnemu valutnemu sistemu, ki je po njegovih trditvah kriv za «številne neprijetne incidente». Kljub vsemu temu pa je mednarodna solidarnost sodelovala za Francijo v obliki važnih posojil, ki so jih podelile najbogatejše države in ki se bodo lahko še povečala. Pripomnil je, da si bo Francija spričo tega lahko opomogla, ne da bi bilo treba razvrednotiti frank.

Ker se ne bo izvedlo razvrednotenje, bo potrebno izvajati zelo strog načrt varčevanja. Sporočil je, da bodo obnovili nadzorstvo nad trgovino. Po poviških plač v letošnjem juliju ne bo novih poviškov in cene bodo strogo nadzorovane. Da se poveča izvozna zmogljivost podjetij, se bodo uvedle nekatere olajšave in se bodo znižali davki. Primanjkljaj državnega proračuna za prihodnje leto, ki je bil spočetka določen na 11,5 milijarde frankov (skoraj 1500 milijard lir), se mora zmanjšati na okrog polovico, t. j. na približno [illegible] milijarde (800 milijard lir).

Država bo morala prva dati zgled v varčevanju. Izdatki na raznih upravnih sektorjih se bodo morali močno znižati. Zmanjšale se bodo podpore nacionaliziranim podjetjem in Francija bo morala tudi «zmanjšati sedanje ambicije», zlasti kar se tiče civilnih, vojaških in univerzitetnih načrtov. To pomeni, da bodo prihodnje leto zmanjšali izdatke za «udarno silo», zgradili bodo manj avtomobilskih cest in manj univerzitetnih poslopij in predavalnic. Dalje je de Gaulle izjavil, da bo treba najstrože nadzorovati plačevanje davkov.

Nujen pogoj, da bo ta načrt uspešen, je dejal de Gaulle je, da se ohrani javni red na ulicah, na univerzah in vseh šolah ter na podeželju. Dodal je, da ne bo smelo več biti «agitacij, nemirov ali sprevodov, ki ovirajo delo in škandalizirajo pametne ljudi».

V golističnih in nacionalističnih krogih je de Gaullova odločitev izzvala veliko zadovoljstvo. Njegovo odločitev so z navdušenjem pozdravili tudi levi golisti.

Tudi predsednik Johnoson je brzojavil de Gaullu in mu izrazil željo, da bi «bitka za frank» bila uspešna. De Gaulle je takoj odgovoril Johnsonu in izrazil zadovoljstvo nad «prijateljskim sporočilom» ter se zahvalil, ker je ponudil sodelovanje.

Danes je uradni list objavil vrsto odlokov v zvezi z novim režimom varčevanja, ki se v glavnem nanašajo na prenos valute čez mejo.

Od pretekle noči se na vseh mejnih prehodih strogo izvajajo novi ukrepi, zlasti pa na francosko-nemški meji, kjer cariniki ob pomoči tisočev pripadnikov republikanske varnostne straže nadzorujejo listnice potnikov in vsa vozila. Na pariški borzi si je frank danes nekoliko opomogel.

Reakcija na de Gaullov govor je bila najrazličnejša. Kakor rečeno, so golistični nacionalistični krogi pozdravili njegove ukrepe. Značilni so že sami naslovi posameznih časopisov: «De Gaulle je kapituliral pred špekulanti?» (Humanité), «De Gaulle je odločil blokado mezd in cen» (desničarski Aurore), «Triumf reakcije» (neodvisni Combat), «Ni mogoče trajno vzdrževanje franka brez močnega razmaha» (gospodarsko finančni list Les Echos) «500 milijonov frankov varčevanja» (vladi list Parisien Liberé), «Zelo težavna igra se začenja» (konservativni Le Figaro), itd.

Član centralnega komiteja KP Francije piše, da je general de Gaulle iskal krivce za hudo krizo ne med velikimi kapitalističnimi družbami, ki so nakopičile milijarde s spekulacijami s frankom, temveč med delavci, ki so krivi, da so junija stavkali, ker jim je bilo dovolj brutalnega odklanjanja njihovih upravičenih zahtev. «Šlo je za poprečen govor, ki jasno kaže, da de Gaulle, ki je do nedavnega bil tako zadovoljen s samim seboj, s svojo politiko, s svojo valuto, ni nič predvideval, da bi preprečil krizo.»

«Combat» piše, da so včeraj napovedani ukrepi «triumf reakcije in konservativizma.» List pravi, da so še vedno taki, ki vidijo v de Gaullu človeka revolucije. Dejansko pa je Francija od revolucije do revolucije nazadovala v zgodovini, kakor je nazadovala evropska enotnost. Pri tem ni niti gotovosti, da ji bo jutrišnja politika omogočila napredovanje, ker so na poti razmaha številne ovire.

Glavni tajnik socialistične stranke Guy Mollet je poudaril, da je de Gaulle ponovno pripisal vso krivdo za sedanje stanje majskim dogodkom. Dodal je: «Ideja, ki je narekovala de Gaullovo stališče, je jasna: gre za politiko recesije z blokado mezd in zmanjšanjem investicij. Mi smo že izrekli svoje nasprotovanje razvrednotenju, toda, z razvrednotenjem ali brez njega, bodo za to, kar se označuje za vzpostavitev ravnotežja, nosili breme delavci s stalnimi dohodki. Čudno ravnotežje, ki navaja predsednika republike do tega, da označuje delavce kot prave krivce za sedanje stanje.»

Glavni tajnik komunistične stranke Waldeck-Rochet pa je izjavil: «Duh sprejetih ukrepov ne pušča nobenega dvoma: politika varčevanja, blokada mezd, zmanjšanje kreditov, pomeni povečanje brezposelnosti, zvišanje cen in železniških pristojbin, cene plina, elektrike, bencina, podzemeljske železnice. Za de Gaulla, ki mu je Johnson čestital, so špekulanti samo «absurdni», obtoženi so «žrtve golistične politike».

Sindikalna organizacija Force Ouvrière izreka zadovoljstvo, ker je de Gaulle sklenil, da ne razvrednoti franka, in zahteva jasne ukrepe, da se prepreči zvišanje cen. CGT pa poudarja, da delavci ne bodo dopustili, da bi se načeli rezultati njihove borbe. Odločno bodo branili svoje pridobitve. Zahtevali bodo premično lestvico mezd, da zajamčijo svojo skupno moč in da se lahko borijo proti višanju cen. Nadaljevali bodo svojo akcijo za rešitev velikih zahtev, ki še vedno ostajajo: zagotovitev zaposlitve, skrčenje delovnega urnika, jamstvo za sindikalne svoboščine.»

Odmev na pariške sklepe v zahodnih prestolnicah

Johnsonova brzojavka de Gaullu - Razprava v britanski spodnji zbornici o omejitvenih ukrepih

BONN, 25. — Uradni predstavnik bonske vlade Ahlers je izjavil, da se bonska vlada strinja z zaupanjem de Gaulla, da bodo sprejeti ukrepi uspešni. Bonska vlada upa, da bodo njeni ukrepi prispevali k uspehu francoske politike Pripravljena je storiti vse, kar more, da še dalje prispeva predvsem v borbi proti mednarodni špekulaciji. Bonska vlada je mnenja, da je treba evropsko sodelovanje — predvsem med Francijo in Nemčijo — okrepiti na sektorju gospodarske in valutne politike. Samo evropska solidarnost bo v prihodnosti lahko premagala krizo, je dodal predstavnik.

Zatem je Ahlers izjavil, da Bonn ni mnenja, da je na vidiku kakršna koli kriza v skupnem tržišču zaradi francoskih ukrepov, in je dodal, da bonska delegacija na konferenci desetih ni vztrajala, naj se frank razvrednoti. Poudaril je, da je bila «podlaga sporazuma» za posojilo dveh milijard dolarjev Franciji, «da Francija ne razvrednoti preveč, t.j. samo med ničlo in deset odstotki.» «Ničla je očitno najmanjši odstotek,» je dodal Ahlers.

Vzhodnonemški list «Neues Deutschland» piše, da je zadnjih oseminštirideset ur pokazalo zahodnim državam na najbolj drastičen način, s kakšno brutalnostjo je buržoazije Zahodne Nemčije izkoristila valutno krizo, da uveljavi svoje koncepcije in svoje stališče. List dodaja, da so narodi zahodne Evrope znova padli pod peto nemškega imperializma.

BRUSELJ, 25. — Izvršni odbor evropske gospodarske skupnosti je objavil izjavo, v kateri pravi, da so francoske odločitve največje važnosti za skupnost in za mednarodno gospodarstvo. Izjava dodaja, da je komisija pripravljena podpreti francosko vlado v skladu s pogodbenimi določbami.

Glede ukrepov, ki jih je sprejela bonska vlada, pa pravi komisija, da bodo znatno prispevali k mednarodni valutni ustaljenosti.

WASHINGTON, 25. — Ameriški tajnik za zaklad Fowler je na tiskovni konferenci izjavil, da je začetna reakcija mednarodnih finančnih trgov na zadnji valutni razvoj «povsem spodbudna». Dejal je, da je še vedno optimist glede francoskega franka in poudaril, da razvrednotenje franka ni gospodarsko upravičeno.

Fowler je nato izjavil, da nasprotuje mednarodni valutni konferenci v sedanjem trenutku. Zatem je izrazil mnenje, da je krizo francoskega franka, ki je dala misliti na njegovo razvrednotenje, povzročil predvsem beg kapitala iz Francije. Ponovil je včerajšnjo Johnsonovo obveznost, da bodo ZDA na vse načine sodelovale pri naporih Francije, da se premaga kriza ZDA bodo bolj razumevanje pri trgovinskih pogajanjih s Francijo.

Fowler je nato izjavil, da bi bil pred sestankom desetih rajši videl zvišanje tečaja marke, toda nemška vlada je vztrajala proti revalvaciji in je zelo iznajdljivo uvedla trgovinske in davčne ukrepe, ki bodo konec koncev v korist ZDA in drugih držav». Pripomnil je, da dogodki v zadnjem tednu ne bodo na noben način vplivali na ameriški dolar. Na vprašanje, ali je mnenja, da bo svet preživljal krizo za krizo, je Fowler odgovoril: «Da, takšno je življenje.»

LONDON, 25. — Britanska vlada je davi proučila podrobnosti v zvezi z de Gaullovo odločitvijo, da ne razvrednoti franka.

V spodnji zbornici pa se je, začela debata o gospodarskih omejitvah, ki jih je napovedala britanska vlada. Voditelj opozicije Heath je ostro kritiziral laburistično vlado in je dejal, da napovedani ukrepi niso samo posledica mednarodne valutne krize, temveč so bili pripravljeni že mnogo prej.

Finančni minister Jenkina je v svojem odgovoru poudaril, da ti ukrepi niso posledica mednarodne krize. Dejal je, da je prenagio višanje potrošnje in naraščanje uvoza škodovalo uspehom, ki so jih dosegli z izvozom. Zato so bili potrebni omejitveni ukrepi. Novi ukrepi bi se morali začeti izvajati proti koncu tega meseca. Toda spričo nove negotovosti, ki je nastala na valutnem trgu, je vlada sklenila pospešiti uvedbo novih omejitvenih ukrepov, ki pa nimajo nobene zveze s posvetovanji v Bonnu, temveč njihovo nujno izvajanje izhaja neposredno iz krize.

V zvezi z odločitvijo de Gaulla, da ne razvrednoti franka, je Jenkins dejal, da občuduje pogum Francozov in jim želi uspeha. Na koncu se je izrekel za čim prejšnje sklicanje mednarodne konference, ki naj revidira mednarodni valutni sistem in ustanove, na katerih ta temelji.

Letalo z 28 osebami je treščilo na tla

VIENTIANE (Laos), 25. — Neko letalo «C 46» s 23 potniki in 5 člani posadke je danes padlo na tla pri Savannakhtetu in se vnelo. Ni znano, če je kdo ostal živ. Glasnik ameriškega veleposlaništva, ki je sporočil vest o nesreči, je povedal, da so najetim letalom peljali funkcionarji vojske ZDA, člani neke mednarodne organizacije za pomoč, iz Pakse v Vientiane, 644 km daleč. Letalo je treščilo na tla kmalu po vzletu v Savannakhetu, kjer se je malo časa ustavilo.

PRIČEL SE JE NA SODIŠČU V AQUILI

Proces o krivdi za strahotno katastrofo pri jezu Vajont

Na zatožni klopi samo osem obtožencev, ker je inž. Pancini naredil samomor - Na tisoče prič, aktov za 80 stotov - Že prvi dan polemika med odvetniki zasebnih strank in obrambe

AQUILA, 25. — Danes se je pričel v novem modernem sodnem poslopju proces proti osmim obtožencem, ki so krivi za strahotno nesrečo pri jezu Vajont, ko je voda odplavila tri naselja in ko je bilo več tisoč smrtnih žrtev.

Proces se je pričel v dramatičnih okoliščinah, saj je včeraj naredil samomor eden izmed obtožencev (deveti). Inž. Mario Pancini je v Benetkah v svojem stanovanju z lepilnim trakom skrbno prelepil okna in vrata, nato pa odprl plin. Za ta dramatični beg se je odločil zadnji trenutek, saj je bil dogovorjen z odvetnikom, da bosta skupaj odpotovala na proces.

Inž. Mario Pancini je bil med obrobnimi obtoženci, ker ni bil med višjimi uradniki, ki so odločali in ker se je ukvarjal izključno z gradnjo jezu in geološka vprašanja niso spadala v njegovo pristojnost.

Prvi dan procesa je potekal dokaj burno, čeprav bi se moral vršiti v okviru raznih pozdravov ter nekaterih formalnosti Zastopnik civilnih strank odv. Canestrini iz Trente je namreč obžaloval počasnost sodstva, saj je od tragične nesreče minilo kar pet let. Odvetnik je dejal, da so bili interesi obtožencev zaščiteni in da so imeli vsa jamstva. Toda državljanska zavest ljudi je prav gotovo prizadeta, ko ugotavljajo, da je prišlo do tako dolgega presledka med zločinom in procesom.

Odvetnik je tudi obžaloval, da so proces prestavili v oddaljen kraj, s čimer so onemogočili številnim žrtvam, da bi lažje sodelovale in kar je zahtevala obramba. Pri tem je prišlo do polemik med odvetniki civilne stranke in odvetniki obrambe in do kričanja. Iz ozadja pa se je slišal glas «in mrtvi, kaj z njimi?»

Po teh uvodnih besedah je predsednik pozval obtožence, da so predstavili svoje zagovornike. Vsi imajo po več zagovornikov in med njimi nekatere najbolj znane italijanske penaliste. Računajo, da bodo sedaj porabili nekaj dni, da bodo ugotovili, koliko zasebnih strank se bo prijavilo sodišču, saj gre za preživele strahotne nesreče, odnosno za svojce žrtev, s katerimi se sedaj vrše pogajanja za izplačilo odškodnine.

Proces bo prav gotovo trajal zelo dolgo, saj so med preiskavo zbrali za osemdeset stotov aktov, ki so jih na sodišče prepeljali v dveh železniških vagonih Javni tožilec je že citiral 2.500 prič, nekaj sto pa jih je najavila obramba. Med procesom se bodo pojavile še številne druge prič in to zlasti razni strokovnjaki.

Jarringova misija se bo nadaljevala

TEL AVIV, 25. — Izraelski zunanji minister Abba Eban se bo prihodnji teden zel. verjetno sestal na Cipru s posredovalcem OZN Jarringom. Sestanek je pomemben, ker priča, da se bo Jarringova misija nadaljevala tudi po 1. decembru, ki je bil določen kot končni rok te misije. Sicer pa so izraelski kot arabski voditelji izrazili voljo, da bi Jarring svojo misijo nadaljeval.

Svarilo laburističnih poslancev Wilsonu

LONDON, 25. — Ministrskemu predsedniku Wilsonu je 35 laburističnih poslancev poslalo pismo, v katerem izražajo svoje nasprotovanje «brez vsake možnosti za kompromis» proti vsakemu sporazumu z režimom Iana Smitha na osnovi tega, kar je bilo dogovorjeno na ladji «Fearless». Tak sporazum bi bil popolna izdaja 4 milijonov rodezijskih Afričanov, ki bi bili predani popolni samovolji rasistov.

Svojevrsten protest francoskih študentov

PARIZ, 25. — Študentje francoske univerze «Nanterre» so danes «ugrabili» dva vidna predstavnika letalske industrije, predsednika preiskovalne komisije za letalske nesreče Louisa Bonteja in ravnatelja tovarne «Dassault» Roberta Piquemonta. Bonteja in Piquemota so univerzitetne oblasti povabile na debato, ki je bila v neki dvorani univerze; študentje so nenadno vdrli v dvorano in povabljenca odpeljali v znamenje protesta proti aretaciji dveh pripadnikov študentskega gibanja, ki jih je policija včeraj zasačila pri lepljenju lepakov brez dovoljenja.

V ZVEZNI SKUPŠČINI SFRJ

Razprava o predlogih za spremembo ustave

Zagotovi naj se večja samostojnost republik

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 25. — Svet narodov in zvezni svet zvezne skupščine sta danes razpravljala o predloženih ustavnih spremembah, ki naj omogočijo vsestranski razvoj samoupravih družbenih odnosov v delovnih organizacijah v osnovnih družbeno - političnih skupnostih in večjo samostojnost republik in pokrajin. S predloženimi ustavnimi spremembami se delovnim organizacijam omogoča, da z lastnimi dejanji na osnovah samoupravljanja svobodneje urejajo notranje odnose.

S spremembo v zakonodaji in s spremembo položaja sveta narodov se omogoča večja samostojnost republik, pokrajin in neposrednejše izražanje interesov narodov in narodnosti in organih zveze. Federacija bo po predloženih ustavnih spremembah urejala samo osnovne družbene odnose, ki zagotavljajo enotne osnove družbeno gospodarskega in političnega položaja človeka, njegovih organizacij in družbenih skupnosti in to ob enakopravni udeležbi republik, kar pomeni, da bodo republike odgovorne tudi za opravljanje tistih poslov, ki so v izključni pristojnosti zveze.

Avtonomni položaj pokrajin (Vojvodine in Kosova Metohije) bo usklajen z njunim stvarnim družbeno gospodarskim političnim položajem. Obe bosta samostojno urejali odnose v vseh primerih razen v primerih, ki po ustavi spadajo v izključno pristojnost republik. Pokrajini bosta imeli svoj ustavni zakon, svoje vrhovno sodišče in pravico, da pred ustavnim sodiščem Jugoslavije sprožita postopek za ocenitev ustavnosti in zakonitosti. Avtonomni pokrajini bosta sami določali svoje vire dohodkov in samostojno odločali o organizaciji. Dosedanja ustavna določila zagotavljajo pravico pripadnikom narodnosti uporabo svojega jezika Predložene ustavne spremembe to pravico razširjajo in obvezujejo vse delovne organizacije in družbene politične skupnosti, v katerih živi več narodnosti, da morajo zagotoviti uporabo jezika narodnosti na enakopravnih osnovah.

Zvezna skupščina bo v bodoče imela popolnoma razvit dvodomni skupščinski sistem, o vseh vprašanjih bosta namreč v bodoče vedno morala odločati dva sveta, to je poleg sveta narodov (ki bo izvoljen na paritetni osnovi kot izraz enakopravnosti narodov in narodov republik) tudi eden od štirih drugih svetov, izvoljenih na podlagi števila prebivalcev.

V razpravi v obeh svetih, ki je sledila na ločenih sejah po njuni skupni seji na kateri je o predloženih amandmajih poročal predsednik zvezne skupščine Milentije Popović, so bili nekateri poslanci proti predlogu, da se poslanci za svete delovnih skupnosti volijo posredno, ter se zavzemali, da se volijo neposredno, kot se to predlaga za družbeno - politični svet

B. B.

Podeljeni nagradi «Foemina» in «Medicis»

PARIZ, 25. — «Foemina», ena izmed glavnih francoskih literarnih nagrad, je bila za l. 1968 dodeljena francoski pisateljici Marguerite Yourcenar za njeno knjigo «L'oeuvre au noir». Žirija za to nagrado sestavljajo, kot je znano same ženske. Dodelitev nagrade ni povzročila nobenega presenečenja, saj je že več dni vladalo splošno prepričanje o «zmagi» te pisateljice, ki je v več kot 40 letih objavila številne romane. Po mnenju mnogih kritikov pa «L'oeuvre au noir» ni eno izmed njenih najboljših del.

Pisateljica ima 65 let, rodila se je v Bruslju. Nekatera njena dela so dosegla zelo lep uspeh. Yourcenar je pravzaprav samo anagram njenega pravega priimka Crayenour. Edino presenečenje, ki ga je povzročila dodelitev te nagrade: že pri prvem glasovanju je bila dosežena soglasnost, kar se še ni zgodilo v vseh 64 letih te nagrade.

Književno nagrado «Medicis» je dobil Elie Wiesel za svoje delo «Le mendiant de Jerusalem». Wiesel, ki se je rodil v Transilvaniji l. 1928, je eden najboljših židovskih pisateljev. Piše v francoščini in v jeziku jidiš. Njegovo družino so pobili nacisti, sam pa je šel še kot otrok skozi več nacističnih taborišč. Po vojni je postal časnikar in ameriški državljan. Literarni nagradi je že prejel l. 1963 in 1965.

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 12,7, najnižja 7,5, ob 19. uri 10.8 stop., zračni tlak 1023,9 raste, vlaga 75%, brez vetra, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 14.6 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, TOREK, 26. novembra
KONRAD
Sonce vzide ob 7.19 in zatone ob 16.25 — Dolžina dneva 9.06 — Luna vzide ob 12.54 in zatone ob 23.15
Jutri, SREDA, 27. novembra
BERNARD

SEJA DEŽELNEGA SVETA

Razprava o deželnem proračunu in obračunu se bliža h koncu

Ali je Krščanska demokracija spremenila svoje stališče do reševanja vprašanj in priznanja pravic Slovencev v Italiji?

Včeraj se je v deželnem svetu nadaljevala razprava o proračunu. Spregovorilo je pet svetovalcev: Romano (KD), Di Caporiacco (MF), Pellegrini (KPI), Pittino (KD) in Morelli (MSI). Skupno je spregovorilo doslej 33 svetovalcev, tako da jih je prijavljenih še sedem.

Svetovalec Romano je v uvodu dejal, da je bilo v razpravi izrečenih mnogo besed, s katerimi so nekateri odobravali proračun, drugi pa ga odločno kritizirali. Mnogi so omenjali razna nerešena vprašanja, niso pa nakazali nobene rešitve zanje. Svetovalec je dejal, da se bo za to omejil samo na nekatera vprašanja. Predvsem je obravnaval vprašanje pasivnih ostankov, do katerih prihaja zaradi raznih birokratskih ovir in zaradi iracionalne zakonodaje o računovodstvu. Kritiziral je tudi dlakocepsko nadzorstvo računskega dvora. Zato bi morale vse politične sile pritiskati na vlado in na parlament, da bi prišlo do dovolj gibčne zakonodaje, ki bi skrčila birokratske formalnosti. Če se to ne bo zgodilo, bo vedno več pasivnih ostankov.

Svetovalec je med drugim kritiziral počasno delovanje nekaterih posojilnic, ki opravljajo blagajniško službo za deželo, in rekel, da videmska posojilnica ni doslej dala še niti enega posojila na podlagi deželnega zakona iz leta 1967 za gradnjo ljudskih stanovanj. Dejal je tudi, da deželno načrtovanje ni uresničilo smotrov, za katerimi je težilo. Izrekel je solidarnost delavcem, ki so začeli borbo za izenačenje plač po vsej državi, to je proti plačnim področjem. Na koncu je izrekel upanje, da se bo tudi dežela potegovala za to, da se sestavi učinkovita vlada leve sredine.

Drugi je spregovoril svetovalec Di Caporiacco (Movimento Friuli). Obravnaval je razna kulturna vprašanja in nakazal pri tem tudi razne pomanjkljivosti. V zvezi z Nadiškimi dolinami in Beneško Slovenijo sploh je dejal, da jih preveč zanemarjajo. Pri tem je omenil, da je bil v prvi svetovni vojni celo po kobariškem zlomu bataljon alpincev «Val Natisone» edini italijanski vojaški oddelek, ki ni imel niti enega vojaškega beguna. Zato bi morali prebivalcem Beneške Slovenije vsaj iz hvaležnosti izboljšati njihov gospodarski položaj, ki je obupen, in jim priznati vse pravice, ki jim gredo. Tako bi jim vsaj poplačali njihovo zvestobo. Omenil je tudi veliko zapuščenost v vaseh Beneške Slovenije in navedel primer Matajurja, kjer ni niti trgovine in prinaša tu pa tam neki trgovec v vas nekaj živil.

Svetovalec Pellegrini (KPI) se je v svojem govoru vprašal, kaj je napravila dežela na vseh ravneh, da bi se izboljšalo politično, socialno in gospodarsko življenje ter da bi se rešila huda kriza. Celo med svetovalci večinskih strank se je občutila velika zadrega in marsikdo je priznal, da so potrebni pogumni posegi. Tudi on je kritiziral veliko vsoto pasivnih ostankov, to je neuporabljenega denarja, ki leži v deželnih blagajnah. Ta vsota znaša dejansko toliko kolikor znašajo skupno trije deželni proračuni. Obravnaval je vprašanje pooblastil krajevnim ustanovam in rekel, da je dežela napravila zelo malo, da bi prispevala k boljšemu delovanju krajevnih ustanov, zlasti občin, tako da bi lahko opravljale vse svoje naloge. Deželo je namreč nastala vprav zato, da bi reševala osnovna vprašanja. Govoreč svetovalcem Furlanskega gibanja, je Pellegrini dejal, da ni moč z lokalpatriotsko politiko izboljšati položaja in odstraniti neravnovesij. Edina pravilna pot je, da ostanemo zvesti deželnemu statutu. Pellegrini je omenil tudi krizo v levi sredini ter med socialisti in demokristjani samimi. Rekel je, da hočejo sestaviti vlado iz dveh manjšin, to je manjšine socialistov in demokristjanov, kajti sedanja socialistična večina, ki šteje 52 odst., je pravzaprav vsota dveh manjšinskih struj stranke.

Svetovalka Pittino je obravnavala predvsem socialno - skrbstvena vprašanja. Rekla je, da jih mnogo čaka na rešitev, pri čemer pravijo, da je premalo denarja. Poudarila je, da ne bi morali skrbeti le za najbolj ubožne, marveč za družine sploh ter da bi moralo biti dovolj otroških jasli za otroke do treh let starosti in otroških vrtcev za otroke od 3 do 6 let starosti. Rekla je tudi, da bi morali omogočiti občinam, da bi lahko bolje poskrbele za socialne službe. Zaradi pomanjkanja socialnih služb trpijo številne družine. Omenila je tudi prenizke pokojnine in slabe razmere v nekaterih domovih za starčke. Marsikje ravnajo s starčki še vedno tako, kakor da bi šlo za dobrodelnost in miloščino, ne pa za uživanje neke pravice. V domove za upokojence pa sprejemajo le tiste, ki imajo dovolj visoko pokojnino, da lahko plačujejo oskrbnino.

Zadnji je spregovoril svetovalec Morelli (MSI), ki se je dotaknil številnih upravnih vprašanj in kritiziral razne pomanjkljivosti, še posebno pa pasivne ostanke. Dejal je tudi, da je sramotno, da deželni svet še ne razpolaga z lastnim sedežem in s sejno dvorano, medtem ko je odbor poskrbel zase in ima krasne prostore.

Na koncu se je tudi dotaknil vprašanja slovenske manjšine in seveda nakazal znana novofašistična stališča. Zanimivo pri tem je bilo, da je pohvalil ravnanje demokristjanskih svetovalcev Ginaldija in Ramanija, češ da sta morala tudi ona dva priznati, da sta postavila slovenska svetovalca v deželnem svetu absurdne in nesprejemljive zahteve. Rekel je (kar prvič slišimo), da je demokristjan Ginaldi v prvi komisiji dejal, da je že enkrat dovolj tega tarnjanja in javkanja, s stalnimi zahtevami Slovencev. Te zahteve so namreč po besedah Morellija skrajno pretirane in so zato razburile celo «ekumenskega» Ramanija. Rekel je, da je njihova skupina odločno nasprotna «izolaciji» etničnih manjšin ter da stalno ponavljanje zahtev povzroča med obema narodnima skupinama samo trenja. Slovenci so že dobili več, kakor jim je pritikalo. Pri tem je navedel tudi primer natečajev za otroške vrtnarice in rekel, da sta bili prej za slovenske in italijanske vrtnarice dve lestvici s točkami, sedaj pa je samo ena. Tako da se baje dogaja krivica, ker lahko slovenske vrtnarice poučujejo v slovenskih in italijanskih vrtcih, italijanske pa samo v italijanskih.

Ne vemo koliko je ta pohvala misovskega svetovalca ugajala Ginaldiju in Ramaniju. Dejstvo je, da nista proti tem besedah prav nič protestirala, niti ni Ramani zapustil iz protesta in z loputanjem vrat dvorane, kot se je zgodilo zadnjič, ko je govoril svetovalec dr. Stoka, o čemer nismo zadnjič poročali, ker smo menili, da je šlo le za trenutni izraz njegove impulzivnosti. Spričo tega, kar je dejal Morelli o Ginaldiju in Ramaniju v včerajšnjem govoru, pa se lahko upravičeno vprašamo, ali je njuno stališče do vprašanj slovenske manjšine izraz osebnih čustev, ali pa je to stališče Krščanske demokracije, kar bi pomenilo, da je svoje dosedanje stališče spremenila. Morelli je včeraj dejal, da je Ramani napravil korak naprej. Mi pa ostajamo pri prepričanju, da je napravil korak nazaj, kot smo že zapisali, in za kar nam je resnično žal.

ZA ZAKLJUČEK USPELEGA GOSTOVANJA NA TRŽAŠKEM

Goriško gledališče je prineslo sproščen smeh v Kulturni dom

Lepa predstava Goldonijevega «Tasta po sili» z odlično kreacijo Staneta Lebana v naslovni vlogi

V nedeljo popoldan se je Kulturni dom napolnil kot ob velikih priložnostih, in vendar je bilo najavljeno samo gostovanje — Goriškega gledališča iz Nove Gorice, poloprofesionalnega gledališča iz slovenske province, gledališča za katero vemo, da se stalno bori za biti ali ne biti, da si z vztrajnostjo nekaterih kulturnih entuziastov krči svoj življenjski prostor v gozdu takih ali drugačnih bolj ali manj cvetočih donosnih dejavnosti.

Zakaj? Enostavno zato, ker se je po nekaterih gostovanjih v okolici v preteklih dneh razširil glas, da je Goriško gledališče prineslo k nam koš brezskrbnega, nekompliciranega smeha, tistega, za katerega je Jože Babič v skromnem gledališkem lističu zapisal, da je v dramaturgiji slovenskega gledališča zapostavljen ob paradoksalni ugotovitvi, da je «položaj komedije pri Slovencih tragičen». Naši ljudje pa si smeha in zabave želijo in kdo bi jim zaradi tega smel in upal očitati, da so nekulturni, da niso zreli za umetnost? Ali gledališka komedija mogoče ne more biti umetnost, ali je mogoče premalo umetnost, da bi se ji izplačalo odmeriti vidnejše mesto v gledaliških repertoarjih? Gotovo, poslanstvo gledališča je široko, slediti mora vsem tokovom, zadovoljiti vse okuse, in če je res, da naj bi hodilo korak naprej, je tudi res, da mora računati z okoljem v katerem deluje, z občinstvom, kateremu je namenjeno. Če pa si to občinstvo od časa do časa zaželi zabave in smeha, zakaj bi se tej želji ne smelo odzvati, saj navsezadnje komedija, če je dobra in jo je napisal resnični mojster, nikoli ni sama sebi namen, temveč je s svojo poanto tako ali drugače angažirana in ne nazadnje tudi v šibanju splošnih človeških slabosti, ki so danes še vedno prav take kot so bile za časa Shakespeara, Molièra ali Goldonija z edino izjemo, da so jih ti klasiki komedije pokazali v njih zunanjih manifestacijah, moderni dušeslovci pa jim iščejo vzroke spočetja.

Vse to le mimogrede, ob zadovoljstvu, ki ga je lahko reden obiskovalec našega gledališča imel ob polni dvorani, ob sproščenem smehu in aplavzih, ki jih je bilo v nedeljo v Kulturnem domu in že prej v okoliških dvoranah deležno Goriško gledališče s svojim Goldonijevim «Tastom po sili» v Babičevi narečni priredbi.

Preprosta dogodivščina z zamenjavo oseb in naivno nevednostjo glavnega prizadetega, se zapleta in razpleta po receptu klasične komedije - veseloigre. Giannina, hčerka bogatega trgovca Filiberta, se zaljubi v francoskega poročnika De la Coteria in tudi on vanjo, Marianna, hišna pri Filibertu, pa v častnikovega služabnika Guascogna. Staremu Filibertu je vojak premalo za hčerko in ker mu tudi hčerka sama, seveda namerno, namigne na ljubezen med De la Coteriem in Costanzo, hčerko bankirja Riccarda, se Filiberto ves zavzame, da bi skleni to zvezo in tako preprečil zakon med svojo hčerko in poročnikom, medtem ko za njegovim hrbtom Giannina, De la Coterie, Marianna in Guascogna pletejo svojo malo ljubezensko zaroto. Iz tega nastane vrsta komičnih situacij na račun starega Filiberta in konec je seveda tak, da Filiberto spozna, da ji bi žrtev prevare in lastne naivnosti a mu za rešitev ugleda ne preostane drugega kot požreti udarec, sprijazniti se z usodo in postati tast, pa čeprav . . . po sili.

Jože Babič, ki je z letošnjo sezono prevzel vodstvo goriškega poloprofesionalnega gledališča, je poleg tega, da je s svojo režisersko domiselnostjo in svojo priznano specializacijo za Goldonija postavil dobro predstavo, imel izjemno srečo, da je imel za nosilno vlogo Filiberta na razpolago takšnega igralca kot je Stane Leban. Bil je pravo presenečenje s svojo izrazito goldonijansko kreacijo, kakršne so redke tudi na slovenskih profesionalnih odrih. Z zadeto ponašeno govorico, s pretehtano skopo kretnjo in dognanim obvladanjem odrskega prostora, je namah osredotočil nase vsa dogajanja in pritegnil pozornost občinstva, ki je spontano reagiralo na vsako njegovo besedo in kretnjo. Ni tako pogosto, vsaj na našem odru, da bi igralec večkrat doživel aplavz pri odprti sceni.

V ostalih vlogah so bile ženske boljše (Costanza — Teja Glaževa, Giannina — Metka Ferrarijeva, Marianna — Berta Ukmarjeva); bolj so bile sproščene in naturno navihane. V moških vlogah so poleg Staneta Lebana nastopili Aleksij Pregarc kot častnik De la Coterie, Sergej Ferrari kot njegov služabnik Guascogna ter Ernest Zega kot bankir Riccardo. Glede na to, da so vse «domače» osebe govorile v narečju, bi mogoče ne bilo napak, če bi oba Francoza dala svoji slovenščini nekoliko francoškega naglasa.

Prizadevnemu ansamblu je treba za predstavo, ki je kljub njegovi igralski neizenačenosti tekla gladko, in ki je naše občinstvo pripravila k sproščenemu smehu, iskreno čestitati z ugotovitvijo, da si je Goriško gledališče s tem svojim uspehom odprlo vrata tudi za bodoča gostovanja.. j. k.

PROSVETNO DRUŠTVO «SLAVKO ŠKAMPERLE»
prireja

PROSLAVE 100-LETNICE SLOVENSKE ČITALNICE PRI SV. IVANU

ki bodo v prostorih društva in v veliki dvorani na stadionu «Prvi maj»

SPORED PRIREDITEV

V četrtek, 28. novembra 1968 ob 20.30
PREDAVANJE O ZGODOVINI SVETEGA IVANA
Predaval bo dr. Samo Pahor.

V soboto, 30. novembra 1968 ob 20.30
ZAKLJUČNA OSREDNJA PROSLAVA 100-LETNICE ČITALNICE PRI SV. IVANU
Sodelujejo: svetoivanski pevski zbor, društvena dramska in folklorna skupina, recitatorji in govorniki.

VABLJENI VSI ČLANI IN PRIJATELJI DRUŠTVA

Kino

Nazionale 14,30 (Zadnja predstava ob 22.10) «Mayerling». O. Sharif, C. Deneuve, J. Mason, A. Gardner. Technicolor.

Grattacielo 16,00 «Helga in Michael». R. Gassmann, F. Franchy. V barvah. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Eden 15,30 «Un tranquillo posto di campagna». F. Nero in Vanessa Redgrave. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Fenice 15,30 (Zadnja predstava oz 22,10) «Il medico della mutua». Alberto Sordi

Excelsior 15.00 (Zadnja predstava ob 22.10) «Petulia». Julie Christie, G. C. Scott, R. Chamberlain. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Ritz 16,00 «Faccia d'angelo». Frank Costello, A. Delon. Technicolor. — Prepovedano mladini pod 18. letom.

Alabarda 16,30 «Tre gendarmi a New York». Louis de Funes. Technicolor

Moderno 16,30 «Pronto, c'e una certa Giuliana per te». M. Medici, G. Dei. Technicolor.

Filodrammatico 16.00 «Detectiv's Story». Paul Newman, Pamela Tiffin. Warnercolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Aurora 16.00 in 21.00 Reklamna predstava. Vstop prost.

Cristallo 16.00 «Ruba al prossimo tuo». R. Hudson, Claudia Cardinale. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.

TEATRO «CRISTALLO» - Ulica Ghirlandaio 12 — Od 29. do 30. nov. 1968 ob 21. uri glasbena predstava Bock in Harnick «FIORELLO»
45 igralcev, 20-članski orkester, 300 kostumov. Prodaja vstopnic v galeriji Protti 2, tel. 36-372.

Capitol 16,00 «Indovina chi viene a cena». S. Tracy, S. Poitier in K. Hepburn. Technicolor.

Impero 16.00 «Helga». Technicolor. Dovoljeno vsem.

Vittorio Veneto 16,00 «Niente rose per OSS 117». John Gavin, Margaret Lee. Technicolor.

Garibaldi 16,00 «La via del West». Kirk Douglas, R. Mitchum. Technicolor.

Astra — Zaprto.

Ideale 16.00 «Il pianeta delle scimmie». Charlton Heston, Roldy Mc Dowall, Maurice Vans. Technicolor.

Abbazia 16.00 «I crudeli». Joseph Cotten, N. Bengel. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Komisija za kulturo pri SKGZ in Slovenski klub priredita danes, 26. novembra ob 20. uri v Mali dvorani Kulturnega doma

ČERNIGOJEV VEČER

z naslednjim sporedom:
— OTVORITEV JUBILEJNE RAZSTAVE s priložnostnima nagovoroma (Hlavaty Montenero) ob umetnikovi sedemdesetletnici;
— kratek koncert sodobne glasbe v izvedbi Dine Slame in Miloša Pahorja;
— dokumentarni film Aljoše Žerjala o Černigoju.

Vljudno vabljeni!

Odbor za proslavo stoletnice Kmečke čitalnice v Škednju vabi na

FOLKLORNI VEČER

«NAŠA ŠČJEDNA U STARIH CAJT'H»

ki bo v sredo, 27. novembra ob 20.30 v škedenjski kino dvorani.

Spored

1. Nastop pevskega zbora z ljudskimi popevkami, ki so nastale v Škednju in na Kolonkovcu na pobudo zborov «Velesila» in «Slava».
2. Folklorni ples s prizori v domačem narečju.

Gledališča

Verdi
Danes ob 20,30 za red B v parterju in ložah in za red A na balkonih in galerijah druga predstava Donizettijeve opere «Don Pasquale». Dirigent Oliviero de Fabritiis, pojejo: Paolo Montarsolo v glavni vlogi, Fulvia Ciano, Giuseppe Botta, Claudio Strudhoff in Vito Susca. Režija Enrico Frigerio. Vstopnice so v prodaji pri blagajni gledališča (tel. 23-988).

Teatro Stabile
Z nocojšnjo predstavo ob 20.30 v Avditoriju se zaključi uprizarjanje Svevove komedije «Marijina dogodivščina» v režiji Alda Trionfa in s Franco Nuti v glavni vlogi.

Tretja predstava Teatra Stabile v abonmaju bo Eugena Jonesca «Krvnik brez plače». Premiera bo v petek. Glavno vlogo v tej komediji z izvirnim naslovom «Tueur sans gages» bo igral Giulio Bosetti v režiji Joseja Quaglie. S to komedijo je Teatro Stabile v preteklih dneh nastopal v Bergamu, Varesu, Comu, Vicenzi in v Luganu v Sviči.

Ljudska prosveta

Prosvetno društvo France Prešeren v Boljuncu vljudno vabi vaščane in vse ljubitelje slovenske knjige, da obiščejo obnovljeno knjižnico, ki je odprta vsako nedeljo od 10,30 do 12. ure na sedežu društva.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 24. in 25. novembra 1968 se je v Trstu rodilo 9 otrok, umrlo pa je 19 oseb.

UMRLI SO: 81-letna Caterina Bonifacio, Maldur Mehmet Bedih, 58-letni Giovanni Chelleris, 86-letni Luigi Pinasio, 85-letna Maria Taverna, 74-letni Fortunato Sartori, 71-letni Andrea Barillaro, 65-letni Francesco Surian, 63-letna Martina Crasti vd. Vesnaver, 80-letna Licinia De Pellegrini, 67-letna Clelia Polla por. Battelini, 79-letni Giuseppe Nacchi, 74-letni Marcello Opara, 74-letna Maria Benussi vd. Albertini, 76-letna Chiara Rocco, 71-letni Benvenuto Alzetta, 85-letna Giovanni de Madonizza, 58-letna Gea Zorovini por Decorit, 75-letna Lavinia Ietri.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)
Godina, Campo San Giacomo 1. Ai Grigolon, Trg Virgilio Giotti 1. Ai Due Mori, Trg Unità d'Italia 4. Nicoli, Ul. di Servola 80 (Skedenj).

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)
Croce Azzurra, Ul. Commerciale 26. Dr. Rossetti, Ul. Combi 19. Dr. Signori, Trg Ospedale 8. Tamaro et

Darovi in prispevki

Ob 10. obletnici smrti dragega in nepozabnega očeta Ernesta Žerjala darujeta Anica in Aljoša 10.000 lir prosvetnemu društvu Skedenj.

Ob današnji desetletnici smrti brata Ernesta Žerjala se ga spominjajo sestre in brat in darujejo 5.000 lir za P.d. Skedenj.

V NEDELJO NA SEDEŽU TRGOVINSKE ZBORNICE

Priznanja delavcem in podjetjem za dolgoletno delo in poslovanje

Med nagrajenimi je tudi večje število slovenskih nameščencev in kmetovalcev

Na trgovinski zbornici so v nedeljo dopoldne slovesno izročili delavcem in podjetnikom, ki so pokazali posebno privrženost delu, oziroma ki se udejstvujejo posebno dolgo na kakem pridobitnem področju, zlate kolajne in spominske listine. Skupno so podelili 100 priznanj, in sicer 55 delavcem, ki so najmanj 30 let pri istem podjetju (v dveh primerih gre «starostna doba» v 48. leto), 35 zasebnim podjetjem, ki poslujejo nad 30 let na našem področju, ter 10 podjetjem, ki so v zadnjem času vnesla v svoje obrate vidne tehnične izboljšave, ali pa poskrbela za splošno boljše počutje svojega osebja.

Napovedano je bilo, da se bo slovesnosti udeležil podtajnik Vincelli, ki pa so ga politične obveznosti zadržale v Rimu; vlado je zato predstavljal generalni komisar dr. Cappellini. V glavni dvorani zbornice so bili med številnimi gosti predsednik ustanove dr. Caidassi, predsednik žirije, ki je pregledala predloge in sestavila spisek nagrajencev dr. C. Martinolli, številni zastopniki gospodarskih in stanovskih organizacij in predstavniki poslovnega sveta.

Pozdravni govor je imel predsednik dr. Caidassi, ki je naglasil, da je to osmič v zadnjih dvajsetih letih, ko trgovinska zbornica nagrajuje posebno zaslužne delavce in podjetnike s Tržaškega, s tem želimo poudariti gospodarski napredek, ki prinaša blaginjo današnjemu in naslednjim rodovom, je dejal dr. Caidassi. Razvoj tehnike omogoča človeštvu, da premaguje najrazličnejše težave pri svojem delu, opaziti pa je, da v današnjem času vse preveč primanjkuje delu predanih ljudi, delavcev in proizvajalcev. Zato se je trgovinska zbornica prvenstveno odločila, da pokaže na najbolj zaslužne delavce in podjetnike in jih postavi za zgled mladini.

Komisar dr. Cappellini je nato pozdravil nagrajence v imenu vlade in v svojem lastnem imenu, dr. Martinolli pa je orisal kriterije, ki so vodili člane žirije pri sestavljanju spiskov ljudi in podjetij, ki naj bodo deležni zborničnega priznanja. Obžaloval je, da so ti spiski iz tehničnih razlog nepopolni, ter da bi moralo priti vanje še marsikatero zaslužno ime z našega področja. Kakor smo že omenili v našem listu, je bilo med nagrajenci tudi več kmetijskih posestev iz tržaške okolice, številni Slovenci pa so bili tudi med drugimi nagrajenci.

Od danes dalje velika
RAZPRODAJA
nekaterih
KNJIG
DRŽAVNE ZALOŽBE SLOVENIJE
POPUSTI DO 70%
tržaška knjigarna
TRST — Ul. sv. Frančiška 20
Tel. 61-792

Zamenjava bankovcev SFRJ

Tajništvo trgovinske zbornice opozarja tržaško občinstvo, da je jugoslovanska Narodna banka sklenila vzeti iz obtoka in zamenjati stare bankovce po 5.000, 1.000 in 500 starih dinarjev, ki jih je dala v promet z datumom 1 maj 1955 oziroma 1. maja 1963

Narodna banka bo jemala iz obtoka omenjene bankovce do 31. decembra letos, od 1. januarja 1969 pa ne bodo bankovci več plačilno sredstvo. V naslednjih šestih mesecih, to je do 30. junija 1969, jih bodo še menjali z novimi bankovci pri Narodni banki.

➡ **Včeraj dopoldne ob 10. uri** se je na tržaški univerzi pričel XIV. kongres Mednarodnega združenja za gospodarske in trgovske študije. Slovesne otvoritve v dvorani «Venezian» na gospodarski fakulteti, se je med drugimi predstavniki oblasti udeležil tudi podprefekt dr. Austria.

KORISTNI UKREPI TRŽAŠKE OBČINE

Izredna prometna služba ob državnem prazniku SFRJ

Na mejnih prehodih bodo delili letake v slovenščini in srbohrvaščini z navodili za parkiranje vozil

Ob priliki jugoslovanskega državnega praznika bo tržaška občina s pomočjo mestnih čuvajev poskrbela za izredno prometno službo, ker predvidevajo, da bo od 28. do 30. novembra prišlo iz Jugoslavije nad sto tisoč izletnikov. Spričo velikega navala turistov in izrednega cestnega prometa, je občinska uprava izdala izredne ukrepe tudi lansko leto. Gre predvsem za ureditev cestnega prometa in parkirnih prostorov, ker se turisti iz Jugoslavije pripeljejo z avtomobili in avtobusi, zaradi česar lahko pride do zastoja in zmešnjave v prometu po mestnih ulicah.

Na mejnih blokih pri Fernetičih, na Pesku in pri Škofijah bodo avtomobilisti dobili letak, na katerem bodo navodila, po katerih ulicah naj avtomobilisti vozijo in kje naj parkirajo svoja vozila. Promet od Fernetičev bo usmerjen po tržiški avtocesti do Elizejskih polj in nabrežja, promet s Peska bo usmerjen po Bazovski cesti do univerze in sodne palače, promet iz Škofij pa bo usmerjen na področje Montebela. Mestni strażarji bodo usmerjali turiste in dajali potrebne informacije, tako na glavnih cestah, kakor tudi v samem mestu.

Sestanek upnikov ladjedelnice Felszegi

Danes dopoldne ob 11. uri se zberejo v kongresni dvorani trgovinske zbornice (Ul. S. Nicolò 5), vsi upniki bivše ladjedelnice Felszegi. Na dnevnem redu je razprava o skupnih koristi ter o položaju, v katerem se danes nahaja miljski obrat. Kakor znano je ladjedelnico prevzela druga tržaška zasebna ladjedelnica, namreč «Navalgiuliano», v sodelovanju z deželno finančno družbo Friulia.

MAJI *in dr.* PAVLU FONDA, *ki živita v Milanu, se je v nedeljo rodil* sinček PETER.

Sorodniki, prijatelji in znanci iskreno čestitajo.

Čestitkam se pridružuje Primorski dnevnik.

ZA IZBOLJŠANJE DELOVNIH RAZMER

Enotna stavka delavcev tovarne «San Giusto»

Včeraj sta predstavnike delavcev sprejela vladni komisar dr. Cappellini in podžupan prof. Lonza

Delavci podjetja «Cotonificio San Giusto» so se vsi udeležili stavke, ki so jo zopet enotno proglasili vsi trije sindikati tekstilne stroke. Delavci prve in redne izmene so šli na Trg Unità, kjer je ob 11. uri dopoldne vladni komisar dr. Cappellini sprejel njihove sindikalne predstavnike, to je Pino Tomaselli za CGIL, Desenibusa in Gosdana za drugi sindikalni organizaciji, katere so spremljali člani notranje komisije. Dr. Cappellini je so orisali vzroke stavk. Sindikalistom je zagotovil, da se bo za stvar zanimal.

Tudi podžupanu prof. Lonzi so obrazložili razmere v tovarni. Kakor je znano stavkajo delavci tega podjetja zaradi spora z vodstvom, ki je reorganiziralo delo in postavilo nove stroje z veliko hitrostjo. Delavci so podžupanu sporočili, da so v nekaterih oddelkih dodelili vsakemu delavcu večje število strojev. Pripomnili so, da podjetje precej prihrani z reorganizacijo, del prihrankov, kakor zahtevajo sindikati, pa bi moral biti v korist delavcem, od katerih se zdaj več zahteva. Vodstvo podjetja je v začetku baje obljubilo mesečno nagrado delavcem, toda pozneje je bila vsota znatno manjša kot so obljubili, tako da so delavci začeli stavkati. Delegacija je še pripomnila, da reorganizacija v podjetju sloni bolj na izkoriščanju delavcev kot na tehnološki obnovi, zaradi česar je logično, da se zvišajo prejemki delavcem. Podžupan je obljubil, da se bo za zadevo zanimal in da bo občinska uprava posredovala na pristojnem mestu.

Danes ob 8.30 bo sprejel odposlanstvo sindikatov in notranje komisije deželni odbornik za delo Stopper.

Stavka se bo nadaljevala tudi danes ves dan.

Okrogla miza o problemih šolstva

V četrtek, 28. t.m. bo v kongresni dvorani trgovinske zbornice okrogla miza, posvečena problemom šolstva v sodobnem svetu, s posebnim poudarkom na našo deželo in tržaško področje. Udeležili se je bodo tržaški župan ing. Spaccini, deželni odbornik za šolstvo Giust, docent P. Luzzatto Fegiz, nekdanji dekan gospodarske fakultete tržaške univerze in bivši predsednik tržaške trgovinske zbornice, ravnatelj mednarodnega centra za teoretsko fiziko prof. Budini in predsednik deželnega odbora za gospodarsko načrtovanje v Lombardiji dr. P. Bassetti.

Samotna smrt kmetovalca iz Cerovelj

V kraški samoti je v soboto izdihnil zaradi nenadne kapi 81-letni kmetovalec iz Cerovelj Ivan Trobec. Smrt ga je pričakala na samotnem mestu pri repentabrskih kamnolomih. Tu je našla njegovo truplo mimoidoča patrola karabinjerjev. O svoji najdbi so takoj obvestili sodnega zdravnika dr. Nicolinija, ki je ugotovil, da je pokojni Trobec umrl še preišnjega dne. Odpeljali so ga v tržaško mrtvašnico, medtem ko se je žalostna vest raznesla med prebivalci vasi v tistem delu kraške planote.

«Zlati sv. Just 1968» za prof. Levija

Kot smo že poročali, je bila letošnja nagrada «Zlati sv. Just 1968», ki jo je ustanovila skupina kronistov Julijskega časnikarskega združenja, podeljena na podlagi referenduma med tržaškimi kronisti znanstveniku - arheologu prof. Doru Leviju. Prof. Levi se je rodil v Trstu leta 1898, a je zapustil naše mesto že leta 1914. Doktoriral je v Firencah, toda ljubezen za staro grško kulturo ga je kmalu popeljala v Atene, kjer je vodil razna raziskovanja, s katerimi si je utrdil sloves velikega znanstvenika. Zaradi rasne nestrpnosti v fašistični Italiji je odšel v Ameriko, kjer je deloval tudi med vojno, toda že leta 1947 se je ponovno vrnil v Grčijo,

SMRTNA PROMETNA NESREČA NA TRBIŠKI CESTI PRI PROSEKU

Fant iz Trebč izgubil življenje pri silnem trčenju s tovornjakom

Ko se je s svojim malim tovornjakom vračal iz Tržiča, mu je po vsej verjetnosti postalo slabo, da je zavozil povsem na levo

Včeraj zvečer se je na Trbiški cesti, malo pred križiščem s cesto z Vejne pri Proseku, pripetila huda nesreča, pri kateri je tragično končal svoje življenje komaj 22-letni Karlo Stojković iz Trebč 50.

Stojković je bil zaposlen kot prevoznik pri podjetju «Grandi Marche Riunite» in je prevažal blago po naši in sosedni pokrajini z majhnim tovornjakom vrste «fiat 1100». Včeraj je proti večeru naložil nekaj zabojev likerjev, ki jih prodaja podjetje, na svoj tovornjak in odpeljal v Tržič, da izpolni še zadnje naročilo tega dne.

Nesreča se je pripetila na povratku. Privozil je skoraj do nadvoza, po katerem pelje stara proseška cesta, ko mu je, kot vse kaže, nenadoma postalo slabo. Izgubil je nadzorstvo nad vozilom, ki je zavozilo na levo stran ceste in z vso silo treščilo v težki tovornjak s prikolico, ki je tedaj prihajal iz nasprotne strani. Mali kamion se je popolnoma raztreščil ob prednjem delu težkega tovornjaka. Nesrečnega Stojkoviča je v kabini stisnilo, da se mu je vdrl persni koš in je bil na mestu mrtev.

Na kraj nesreče so kmalu nato prihiteli karabinjerji s Proseka, ki jih je poklical očividec, voznik nekega avta, ti pa so obvestili rešilno postajo, od koder je na Prosek pripeljal avto RK. Kasneje so obvestili tudi sodnega zdravnika dr. Nicolinija, ki je izdal dovoljenje za prevoz trupla ponesrečenega Stojkoviča.

Karabinjerji s Proseka so tudi poskrbeli, da so bili starši nesrečnega Karla takoj obveščeni. Pozno zvečer se je novica razširila po Trebčah, kjer so ga cenili kot vestnega in poštenega fanta.

Pri trčenju je bil laže ranjen tudi šofer tovornjaka, Benečan Luigi Rossetti, ki se je pobil po čelu in kolenih. Z rešilnim avtom so ga odpeljali v tržaško bolnišnico, kjer se bo moral na ortopedskem oddelku zdraviti osem dni.

«Giulia» v «ape»

Šofer Sergio Paoletti, ki stanuje v Ul. Flavia 74 se je s svojo «ape» vracal proti domu. Ker tu ni našel parkirnega prostora je zavil na levo, v slepo ulico, kjer je nameraval ustaviti furgon. Prav tedaj pa je od zadaj trčila vanj «giulia», ki jo je vozil 66-letni mehanik Emilio Lava iz Ul. San Pantaleone. Furgon je silni udarec nekajkrat prevrnil, da se je ustavil šele na zeleni gredi sredi ceste.

38-letni šofer se je pri tem prevračanju močno pobil in si prelomil kost v levi rami. Z rešilnim avtom rdečega križa so ga nemudoma odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na ortopedskem oddelku. Ozdravel bo v enem mesecu.

Eksplozija v stanovanju zaradi gorilnega plina

Zamolkla eksplozija je predvčerajšnjim zvečer priklicala na cesto stanovalce šestnadstropne hiše v Ul. Colautti 8. Eksplozija je nastala v pritličnem stanovanju družine Torcello, ki ga je napolnil plin. Ta je uhajal iz počene podzemske cevi, v klet in najnižje stanovanje. Vzroki eksplozije še niso znani. Verjetno je kdo pritisnil na zvonec, morda je v stanovanju zabrnel telefon in je v teh malih mehanizmih nastala iskra, ki je vnela nevarno zmes gorilnega plina z zrakom.

Na kraj nesreče so prihiteli gasilci, policija in uslužbenci občinskega podjetja Acegat, ki so po dolgem iskanju in odkopavanju našli vrzel, skozi katero je iz dovajalnih cevi uhajal plin.

Smrtnih žrtev k sreči ni bilo in tudi ranjenih ne. Edinole gospe Torcello so morali dati nekaj pomirjevalnih tablet, ker jo je dogodek upravičeno razburil, saj je na pohištvu škoda velika (dva milijona lir).

Smrt zaradi plina

Včeraj so prepeljali v mrtvašnico tržaške bolnišnice truplo 33-letnega uradnice podjetja «Italcantieri» Marcele Pipan, ki so jo mrtvo našli v praznem stanovanju v Drevoredu Ippodromo.

Našel jo je čuvaj stanovanjske hiše, ki je opazil da na stopnišču močno zaudarja po plinu. S ključi, ki jih je imel v čuvajnici, je odprl vrata in našel Pipanovo, ki je ležala na tleh. Policisti, ki so prišli na kraj nesreče so ugotovili, da je ženska umrla zaradi zastrupitve s plinom, približno opolnoči.

➡ Na vprašanje svetovalca De Vidovicha je odbornik Mocchi odgovoril, da je Ul. Aleardi zasebna lastnina in da občina ne more poskrbeti za njeno ureditev dokler ulica ne postane njena last. Zaradi tega ni druge rešitve, kot da dosedanji lastniki prepustijo lastninsko pravico občini.

IZ NAŠEGA PROSVETNEGA ŽIVLJENJA

Glasbeno-literarni večer v počastitev 100-letnice slov. čitalnice pri Sv. Ivanu

Z nedeljske otvoritve razstave v p. d. «Slavko Škamperle»

Tudi Svetoivančani proslavljajo te dni stoletnico svoje Slovenske čitalnice z raznimi kulturnimi prireditvami, kot Škedenjci stoletnico svoje Kmečke čitalnice. V okviru proslave, ki se je začela v nedeljo, je bil sinoči glasbeno literarni večer v dvorani prosvetnega društva «Slavko Škamperle», ki prireja proslavo. Po uvodni besedi odbornika Vojka Mijota, je mladi svetoivanski pesnik Marko Kravos prebral nekaj svojih pesmi, med katerimi «Poletje», «Slutnja», «Slovo», «Vojna pesem», «Trst», «Žarek» itd. Nato je Lučka Barej prebrala svoj zanimiv sestavek «Strina Marika» o staroivanskih pericah. Sopranistka Marta Vuga-Horvat, ki jo je pri klavirju spremljala prof. Neva Merlak-Corrado, je zapela Brede Ščekove «Bori drhtijo» in «Golobček», Alenka Kravos je prebrala odlomek iz «Zadnje internacije» svojega očeta Josipa Kravosa, ki je bil objavljen kot podlistek v «Primorskem dnevniku», Pavla Kolarič pa je prebrala odlomek o prvih zaslužnih prosvetnih delavcih pri Sv. Ivanu iz brošure, ki bo izšla te dni. Ob koncu je še pripomnila, da niso zbrani še vsi podatki in da bi bilo potrebno zbrati še drugo gradivo. Sopranistka Marta Vuga-Horvat je zapela arijo iz Puccinijeve opere «Gianni Schicchi» in «Boheme», ob koncu pa je Marija Mijotova prebrala dve svoji narečni pesmi «V spomin Slavku Škamperlu» in «Ob 82-letnici Antona Škamperla». Občinstvo se je vsem zahvalilo s toplim aplavzom.

Kakor smo že omenili, so se proslave začele v nedeljo, in sicer z otvoritvijo razstave zgodovinskih slik ter dokumentov iz čitalniške dobe pri Sv. Ivanu. Razstava, ki je zelo zanimiva in pestra, priča o prosvetnem delovanju pri Sv. Ivanu od leta 1868 naprej in bo odprta do sobote. Otvoritve razstave se je udeležilo precej Svetoivančanov, katere je pozdravil član odbora Jože Jelerčič, ki je med drugim pripomnil, da so med pripravo za proslavo marsikaj odkrili in spoznali iz preteklosti pri Sv. Ivanu, ko so požrtvovalni domačini začeli orati ledino in mnogo žrtvovali za kulturni, socialni in gospodarski razvoj slovenskega človeka. Ob koncu se je zahvalil Pavli Kolaričevi, ki je zbrala mnogo starih dokumentov, fotografij ter časopisov, ter Kseniji Niembrandtovi, ki je pomagala mnogo pri pripravah.

Otvoritev novega katoliškega «Marijinega doma» pri Sv. Ivanu

Solski otroci, ki so nastopili v Marijinem domu

V nedeljo popoldne so pri Sv. Ivanu odprli in predali svojemu namenu nov katoliški «Marijin dom», ki bo prvenstveno služil za prosvetne namene. Za ta novi dom je pripravil načrte in vodil dela inž. Sosič z Opčin, mizarska dela pa Svetoivančan Kosič. Lepa dvorana z balkonom vred ima 200 sedežev. V dvorani je tudi oder, ki je še precej obsežen. Ob vhodu na levi strani je stopnišče, ki pelje v klet, kjer je večji prostor, bar in majhna soba za nekako dnevno zbirališče, da ne bo potreba vedno uporabljati dvorane.

Za otvoritev so Svetoivančani pripravili pester in bogat kulturni spored. V prvem delu so nastopali vsi otroci, ki obiskujejo slovensko svetoivansko osnovno šolo. Otroci so podali razne deklamacije, recitacije in prizore. Sledil je govor g. Šorlija, kaplana pri Sv. Ivanu, ki ima glavno zaslugo za zgraditev doma. Nato sta govorila in pozdravila to lepo pobudo še prof. Maver in msgr. dr. Škerlj

V drugem delu sporeda je nastopil svetoivanski mešani pevski zbor, ki je pod vodstvom pevovodkinje Žerjalove in ob kratki obrazložitvi vseh pesmi, ki jo je podala Alenka Kravos, prav dobro zapel več slovenskih in venček srbskih narodnih pesmi.

Navzoči, med katerimi je bil tudi nadškof, ki so napolnili novo dvorano so z aplavzom nagradili vse nastopajoče.

Še vedno stavka v ladjedelnici

Elektrovarilci v tržiški ladjedelnici nadaljujejo tudi danes s stavko. Delo bodo ustavili od 9.30 do 11.30. Med tem časom bo ob 9,45 sindikalno zborovanje na trgu pred vhodom v ladjedelnico.

Tudi v delavnicah Meteorja bodo na pobudo treh sindikatov imeli danes izmenične stavke. Sindikalne organizacije so naslovile poziv tudi na nove delavce tega podjetja, da lahko po 12-dnevnem poskusnem delu lahko brez strahu sodelujejo v stavkovnem gibanju.

Motociklist je trčil v avto v Sovodnjah

Včeraj zvečer ob 18.40, ko se je vračal z motociklom proti domu, je trčil v avto, ki je bil ustavljen na cesti v Sovodnjah 33-letni Rihard Vižintin iz Zdravščine, Ul. IV Novembra 50. Po trčenju je Vižintin padel ter se poškodoval. Z rešilnim vozom Zelenega križa iz Gorice so ga odpeljali v goriško splošno bolnišnico, kjer so mu zdravniki ugotovili zlom desne noge v stegnu ter so ga pridržali za 10 dni na zdravljenju. Zapisnik so napravili karabinjerji iz Sovodenj, ki so ugotovili nekaj škode na obeh vozilih.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Pri prehitevanju filobusa je do smrti povozil pešca

Obsojen na eno leto in pol zapora in na trajno prepoved vožnje - Potrjena obsodba zaradi nenamernega umora

Pred tržaškim kazenskim sodiščem (predsednik Ligabue, tožilec Pascoli, zapisničarka Casanova), se je moral zagovarjati 40-letni Mario Crevatin iz Istrske ulice 25.

Dne 11. novembra lani ob 7,10 se je pripetila v Ul. S. Giacomo in Monte huda prometna nesreča. Neki avtomobilist je skušal prehiteti filobus, ki je bil pred njim, toda pri prehitevanju je podrl na tla 81-letnega Andrea Gombaccija, ki je tedaj bival v zavetišču «Casa serena». Moški je kmalu po nesreči umrl. Avtomobilist se ni ustavil, temveč je izginil brez sledu. Pravzaprav ne brez sledu, ker je neki mimoidoči razbral nekaj številk na evidenčni tablici avtomobila. Policijski organi so skrbno proučili celoten primer ter so nazadnje ugotovili, da je avto upravljal Mario Crevatin (avto je bil last njegove žene). Spočetka je moški zanikal vsakršno krivdo, potem pa je priznal, da je pri prehitevanju filobusa začutil udarec, za katerega pa je menil, da ga je povzročil kak maček, ki ga je povozil.

Sodniki so ga obsodili včeraj na 1 leto in 6 mesecev zapora zaradi nenamernega umora ter na 3 mesece pripora, ker ni nudil žrtvi nesreče potrebno pomoč. Poleg tega so mu za vedno odvzeli vozniško dovoljenje.

Pred tržaškim prizivnim porotnim sodiščem (predsednik Franz, prisedni sodnik Vitullo, generalni pravdnik Franzot, zapisnikar Petrocelli, obramba Battocletti (Videm — Čedad) se je zagovarjal včeraj 39-letni Sergio Ciani iz Čedada, Ulica Trento 28.

Moški, ki so ga aretirali 18. avgusta lani, se je moral zagovarjati zaradi umora, ker je zavestno udaril neko žensko (čeprav je ni hotel ubiti), a je njegov udarec bil bistveni vzrok ženskine smrti.

Celotni dogodek, ki je pripeljal Cianija pred sodišče je vedno ostal zavit v meglo. Gotovo je, da je Ciani prišel 12. avgusta lani na stanovanje že priletne Marie Zampirotti vd. Zanotti, da bi opravil neka popravila v hiši. Ženska je bila že precej stara (68 let), toda verjetno je še privabila kakega moškega s svojo hišo. Gotovo je tudi, da sta Ciani in Zampirottijeva v določenem trenutku odšla v bližnjo gostilno ter se verjetno opila. Potem sta se vrnila na ženskino stanovanje. Baje pa je pozneje prišlo do prepira. Kaj se je pravzaprav zgodilo se ni nikoli zvedelo. Menda je ženska padla po stopnicah in jo je Ciani potem prenesel v spalnico, kjer so jo policisti našli pet dni pozneje mrtvo in na pol golo.

Videmsko porotno sodišče je v juniju letos obsodilo Cianija na 6 let in 13 mesecev zapora ter na ustrezne sodnijske stroške. Poleg tega so porotniki sklenili, da bi moral po prestani kazni prebiti najmanj tri leta v kazenski umobolnici (sodniki so mu priznali namreč delno slaboumnost). O odškodnini zasebni stranki bi odločalo pristojno civilno sodišče.

Včeraj je prizivno porotno sodišče potrdilo prvotno razsodbo.

podpiraj dijaško matico

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes, 26. t. m. ob 19.30 Cinemascope barvni — Western dramatični film:

ODIO PER ODIO

(Sovraštvo za sovraštvo)

Igrajo: ANTONIO SABOTO, JOHN IRELAND in FERNANDO SANCHO

Goriško-beneški dnevnik

IZJAVE IN MNENJA PREBIVALCEV PRIZADETE VASI

Avto cesta Villesse-Gorica bi Sovodnje razdelila na dvoje

Občinski svet bo o zadevi znova razpravljal v petek - Za cesto se skrivajo politični cilji - Traso bi lahko speljali ob desnem bregu Soče - Nezadovoljstvo športnikov, ki jim bo cesta uničila igrišče

Sovodenjski občinski svet je prejšnji mesec sprejel soglasno resolucijo, v kateri izraža svoje nezadovoljstvo z načrtom avtomobilske ceste (odcepa avtoceste) Villesse - Gorica, in sicer s tistim delom te ceste, ki je speljan prek Sovodenj. Svoje stališče utemeljuje s škodo, ki jo bo cesta povzročila vasi, ko bo speljana prek nje ter jo razpolovila na dvoje. Občinski svet bo o zadevi razpravljal tudi v tem tednu, da bi izdelal svoje stališče ter ga poslal pristojnim oblastem. Svetovalci soglasno nasprotujejo izpeljavi trase prek vasi na tistem mestu, ki je obetal postati srčika kulturnega, športnega in rekreacijskega udejstvovanja te pomembne slovenske občine. Obiskali smo Sovodnje ter vprašali za izjave nekaterih vaščanov, da bi izvedeli za njihovo mnenje.

«Želja je že določila poslednji znesek za izgradnjo avto ceste Villesse-Gorica, ki bo speljana prek Sovodenj. Kaj misliš o tem — smo vprašali župana Jožeta Češčuta — in kaj namerava občina kot ustanova storiti, da bi odstranila nevarnosti, ki jih prinaša izgradnja te ceste?»

«Mi sodimo, da je načrt o avto cesti krivičen za občino in še celo za vas Sovodnje. Vaščani so zaskrbljeni, kaj se bo zgodilo z našo vasjo. Delitev vasi na dvoje ima prav gotovo politične namene.»

«Ali so mogoče ti nameni otipljivi?»

«Seveda so. Težnja je, da največjo slovensko občino razdeli na dva dela. Zato smo tudi soglasno zavzeli stališče v občinskem svetu, da bi cesto speljali skozi vaško središče. Z njim smo seznanili tudi pokrajinskega predsednika. Obrazložitve, ki so nam jih dali, niso za nas obvezne in zato tudi nismo ničesar obljubili. O vprašanju smo razpravljali na seji odbora, v petek pa bomo o njem seznanili občinski svet, ki je suveren ter bo sprejel ustrezno stališče,» je zaključil svojo izjavo župan Češčut.

Načelnik skupine svetovalcev opozicije v občinskem svetu v Sovodnjah Mirko Hmeljak, ki ima v vasi zelo moderno urejen gostinski obrat, nam je na naše vprašanje, kako bi izgledale Sovodnje, če bi se vanje zasekala avto cesta, takole odgovoril: «Vas v gospodarskem pogledu ne bo imela nobene koristi, ker bo presekana na dva dela. Prejšnje dni sem imel priliko govoriti s predstavniki oblasti iz Gorice, ki se za cesto zanimajo, ter sem jim povedal, da bi jo morali speljati ob desnem bregu Soče ter potem napraviti most na meji med Sovodnjami in Gorico, kjer je za gradnjo takšnega objekta teren prikladnejši, medtem ko bodo morali v Sovodnjah most dvigniti zaradi občasne naraslosti rek. Na te moje pripombe so mi odgovorili, da so vojaške oblasti zahtevale, naj bo most tam, kjer ga sedaj načrtujejo.»

«Če pustimo ob strani tehnične podrobnosti, ostane vendarle ugotovitev, da bomo razpolovljeni in da se naselje ne bo moglo razvijati. Prav gotovo v nacionalnem pogledu cesta ne bo prinesla koristi,» je zaključil gospod Hmeljak.

«Nesreča za Sovodnje se je pričela — nam je dejal župnik Vladimir Komac — ko so gradili pokrajinsko cesto. Prvo napako so napravili na tej cesti, in sedaj se nam posledice povračajo. Ceste ne bi smeli speljati prek vasi kot je sedaj, ampak tamle po njivah, da bi prišla ven pri šoli. Po mojem je poglavitno, da nova cesta ne prekine sedanje pokrajinske poti. Ostati mora kontinuiteta vasi, ohraniti je treba njeno celovitost.»

Ko smo vprašali gospoda župnika, če ne bo avto cesta zaradi svoje značilnosti razdelila vas na dvoje, kar tudi nas zaskrbljuje in zaradi česar smo prišli v Sovodnje, da izvemo za mnenje prebivalstva, nam je le-ta odgovoril takole: «Težnja po razpolovitvi je jasna, to so stare želje in težnje. Če namerava — kot pravite — občinski svet ovreči sedanji načrt ter predlagati izgradnjo ceste izven vasi, potem tudi jaz mislim, da bi bilo najboljše, da jo speljejo pri «Pilju», kjer se Sovodnje nehajo. Seveda so tudi druge težnje, da avto cesto speljejo proč od mesta, in če pri tem — denimo — slučajno nekoliko pohodijo Sovodenjce, zaradi tega ne bo sednega dne. Toda kasneje lahko pride do priključitve zgornjega dela Sovodenj h Gorici. Saj veste, kaj služi za meje občin in pokrajin: vode, mostovi, ceste itd.»

Stopili smo še k raznašalcu našega lista v Sovodnjah, očetu Kuzminu, in ga vprašali, kako bodo Sovodnje izgledale potem, ko bodo cesto čez kakšna tri leta zgradili.

«Nerodno bodo takrat Sovodnje izgledale — nam je kar naravnost odgovoril. Nastale bodo zgornje in dolnje Sovodnje.»

«Pa jih že sedaj tako imenujete?»

«Ne, sedaj imenujemo škrlje zaselek na zgornjem delu ter Vas zaselek na spodnjem delu vasi.»

«Ti, Branko Kuzmin si športnik in nova cesta vam bo uničila igrišče, na katerem sedaj nastopate,» — smo pobarali še sina, ki je bil doma. «Sovodnje že dolga leta z uspehom nastopajo v športni areni; kako ti gledaš na izgradnjo avto ceste?»

«Gre za nesimpatično odločitev. Če cesto že morajo speljati do meje, naj jo speljejo tako, da ne bo povzročila nevšečnosti, saj so možne tudi druge trase, vsaj jaz tako mislim. Najbrž bi jo lahko speljali bolj severno od vasi, nekje 'pri kamnu',» se je odrezal.

Predsednik športnega društva v Sovodnjah Davorin Pelicon nam je na naše vprašanje o posledicah izgradnje avto ceste takole dejal:

«Avto cesta bi popolnoma uničila naše športno delovanje, ker bi jo speljali ravno prek nogometnega igrišča, odnosno parkirišča ob njem, in preden bi nam naredili novega, če bi ga, bi minilo precej časa in s tem bi nastala za nas ogromna škoda. Škoda bi bila tudi v narodnostnem pogledu, ker je naše društvo slovensko in zelo dobro razvito. Na splošno so proti načrtovanemu delu vsi športniki, tudi odbojkarji, za katere smo zgradili betonsko igrišče.» Na vprašanje, če obstajajo druge rešitve za speljavo ceste, je Davorin Pelicon odgovoril, da je zelo lepa lokacija pri županstvu, se pravi na južnem delu vasi, kjer bi cesto še lepše speljali pod železnico. Na tem kraju bi bila škoda za našo vas najmanjša. «Uresničitev sedanjega načrta predstavlja veliko nevarnost za postopno priključevanje severnega dela vasi h Gorici.»

Jutri bomo objavili izjavo geometra Lupierija, ki sodeluje pri načrtovanju odcepka avtomobilske ceste do Gorice.

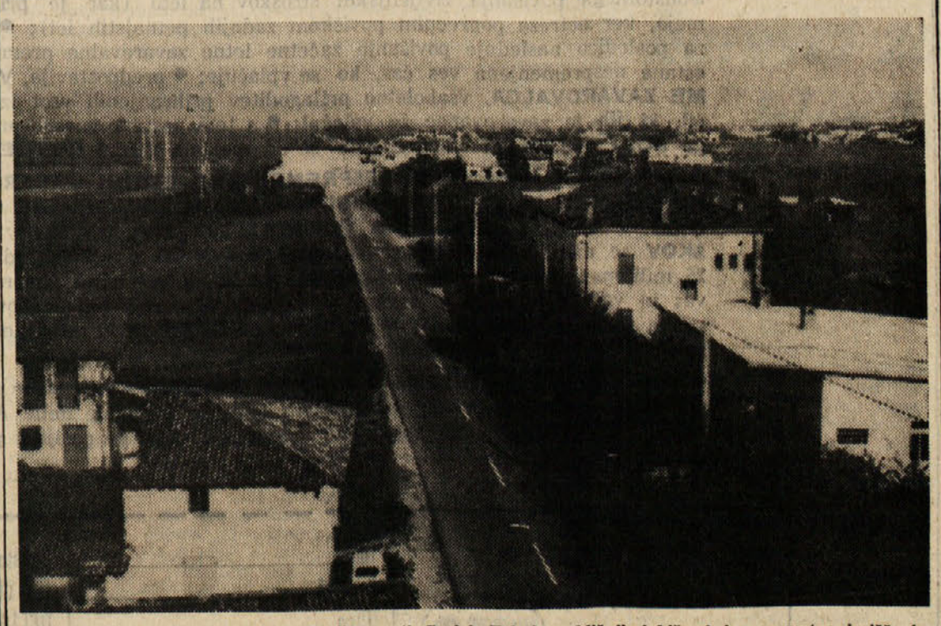

Sovodnje, kakršne se kažejo z zvonika proti Gorici. Takoj za bližnjimi hišami je nogometno igrišče in šola, kjer naj bi pravokotno na glavno pot speljali skozi vas avtocesto Sovodnje, ki so bile do nedavnega «dolga vas» in se šele v zadnjem času širijo tudi na obe strani osrednje poti, bi z avtomobilsko cesto dejansko presekali na dvoje. In vendar so se pri gradnji avtomobilskih cest po Italiji vedno izogibali naselij, jih obšli kolikor mogoče na daleč, da ne bi škodovali njihovemu urbanističnemu načrtu

GORICA IN VIDEM V ŽARIŠČU

Danes trije pomembni kulturni dogodki

Dan slovenske učne knjige, Bergantov orgelski koncert in evangelska konferenca o stikih med kristjani in marksisti

V današnjem dogajanju naj omenimo tri kulturne manifestacije, ki so po svoji zanimivosti privlačne za slovensko narodno skupnost: dan slovenske knjige v Vidmu, orgelski koncert v travniški cerkvi in pa diskusijski večer v Gorici o možnostih srečanja kristjanov in marksistov.

Dan slovenske knjige bo popoldne med 15. in 19. uro v dvorani Ajace v Vidmu, kjer so prejšnji teden odprli razstavo učil obveznih šol naše dežele, Slovenije in Koroške. Dogodek je imel velik odmev v videmskem šolskem svetu ter kaže odprtost furlanskih krogov za stike in sodelovanje. Danes popoldne bodo v okviru dneva slovenske učne knjige imeli konferenco o slovenskem učnem sistemu, praktično bodo prikazali učenje petja in poučevanje tujih jezikov s sodelovanjem otrok petega razreda osemletke ter ob koncu predvajali film in diapozitive o isti temi.

V cerkvi sv. Ignacija na Travniku bo mojster Hubert Bergant, eden izmed najvidnejših igralcev orgel v Sloveniji, ki je doma v Novi Gorici, igral dela starih in sodobnih avtorjev orgelskih skladb. Pričetek ob 20.30; koncert je prireditelj napovedal z objavo dvojezičnih lepakov na javnih oglasnih deskah.

V dvorani Delavske zbornice v Ul. 24. maggio 1 pa bo ob 20,45 evangelski pastor Sergio Aquilante, član vsedržavnega odbora za kristjansko konferenco o miru v Pragi, govoril o možnostih stikov med kristjani in marksisti. Konferenco prireja evangelsko središče za kulturo «Albert Schweitzer» v Gorici, ki mu predseduje pastor Massimo Tara.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

priredi v soboto, 30. novembra ob 20.30 v Prosvetni dvorani v Gorici, Vedijev korzo 18

koncert partizanskih pesmi

izvaja

PEVSKI ZBOR VASILIJ MIRK S PROSEKA-KONTOVELA

Dirigent: Ignacij Ota

Klavir: Aleksander Vodopivec

Harmonikar: Oskar Kjuder

Vstopnina 400, dijaki in pevci 200 lir.

Predprodaja in rezervacija vstopnic od četrtka dalje na sedežu zveze, Ul. Ascoli 1, tel. 24-95.

V KINU STELLA MATUTINA

S predvajanjem najboljših del zaključena planinska razstava

Med temi je tudi barvni diapozitiv predsednika SPD Slavka Rebca Stiki s PZS za predvajanje posnetkov tudi v Ljubljani

V soboto zvečer je bilo v kinodvorani Stella mattutina uradno razdeljevanje nagrad ob zaključku razstave fotoposnetkov in planinskih diapozitiv iz Treh Benečij, ki jo je letos že tretjič organizirala goriška sekcija CAI. Predstavniki oblasti, med katerimi naj omenimo podprefekta dr. Bauma, predsednika EPT Del Bena in občinskega odbornika iz Gorice Agatija, so razdelili med nagrajence, o katerih smo že pisali, 12 normalnih in tri posebne nagrade.

Razstave se je udeležilo 188 avtorjev, ki so prikazali 748 svojih posnetkov. Od teh so potem na platnu prikazali 126 barvnih diapozitivnih posnetkov 83 avtorjev. Prvo nagrado, pečat mesta Gorice iz XIV. stoletja, je prejel Danilo Degasperi iz Bocna. Izmed Goričanov je bil nagrajen Eugenio Turus za svoje delo z naslovom «Vrv», ki je prejel srebrn okvir, dar zveze industrijcev v Gorici.

Med izbranimi posnetki, ki so jih projicirali, naj omenimo tudi motiv iz kraške jame, ki ga je posnel predsednik SPD iz Gorice Slavko Rebec. Občinstvo je z zanimanjem sledilo predvajanju in je marsikateri posnetek nagradilo s ploskanjem. V naslednjih dneh, vse do preko polovice decembra, bodo predvajanje teh diapozitivov ponovili tudi po raznih drugih krajih, vključno Tržič (v četrtek 28. novembra ob 21. uri v Albergo impiegati) ter v Krminu (v soboto 7. decembra ob 20.30 v občinski knjižnici).

Organizatorji skušajo priti tudi v stike s Planinsko zvezo iz Slovenije, da bi predvajali izbrane diapozitive enkrat v decembru tudi v Ljubljani. S tem bi hoteli vzbuditi zanimanje tamkajšnjih planinskih fotoamaterjev, da bi se v s svojimi prispevki udeležili takih razstav v prihodnjih letih. CAI namerava namreč razširiti področje razstave s Treh Benečij tudi na sosednje pokrajine Slovenijo in Koroško, da bo tako še pridobila na pomenu in zanimivosti.

POLICIJSKI OBROČ JE SKLENJEN

Aretirana še peta oseba iz druščine radijskih tatov

Priznal je tatvine po raznih krajih Furlanije in Veneta - Samo med enim svojim potovanjem na Reko je prodal osem primerkov

Kriminalna policija v Gorici je aretirala še petega člana tatinske skupine, ki je kradla avtomobilske radijske sprejemnike ter jih prodajala v Jugoslaviji. Imenuje se Luciano Venchiarutti, ima 35 let ter stanuje v Ul. Colombo 7. Policijski organi so ga prisodili krivim že prejšnji teden, vendar pa ga do takrat še niso aretirali, zato tudi nismo hoteli poročati o tako imenovani peti osebi, ki je policija zanjo že vedela, da je vpletena v tatvine in prodajo sprejemnikov.

Venchiarutti je na začasni svobodi ter ga dolžijo sodelovanja v kriminalni druščini ter hujših oblik tatvine. Med zaslišanjem je priznal, da je s Paolettijem od začetka novembra letos dalje kradel po Vidmu, Gorici, Vittoriu Venetu ter Padovi avtomobilske radijske sprejemnike in jih osem prodal na Reki samo ob enem svojem potovanju.

Med preiskavo njegovega bivališča pa so našli dva radijska sprejemnika, avtomobilsko knjižico, dve odeji za vozilo, torbo dr. Gianbattista Bellida, kateremu so ukradli alfo, ter vozniško dovoljenje in dokumente dr. Manzarolisa, kateremu so ukradli avtomobil v Vidmu. Zanimiva je nadrobnost iz zaslišavanja, da se Venchiarutti ne spomnja, koliko blaga je nakradel.

Najdeni predmeti

V uradu mestnih stražnikov v Gorici, Ul. Mazzini št. 7, hranijo naslednje najdene predmete:

Štiri moška in pet ženskih koles; dekliško torbico; par naočnikov; električno žepno svetilko; dve naglavni ruti; par dokolenk; žensko zapestno uro; neko vsoto denarja ter ogrlico z umetnim nakitom.

Kdor lahko dokaže, da je lastnik katerega navedenih predmetov, ga lahko dvigne med uradnimi urami na omenjenem uradu.

Obisk v zavodu Dante

Deželni odbornik za zdravstvo odv. Devetag je bil pred dnevi na obisku v italijanskem zavodu Dante v Gorici, kjer ga je sprejel in pozdravil predsednik zavoda S. Rovis. Devetag si je nato ogledal prostore zavoda vključno bolniški oddelek. Tu so mu prikazali pomanjkljive naprave za nego bolnikov in odbornik je obljubil, da se bo v ta namen zanimal za dosego deželnega prispevka za odpravo teh pomanjkljivosti.

Danes posvetovanje na PSI v Gorici

Vodstvo mestne sekcije PSI v Gorici bo imelo danes zvečer ob 21. uri sestanek na svojem sedežu, na katerega bodo povabili tudi posvetovalne člane. Ob tej priliki bodo proučili program, ki ga je izdelal pokrajinski izvršni odbor stranke za bodoče delo na upravnem in političnem področju.

GOSTOVANJE GORIŠKEGA GLEDALIŠČA — NOVA GORICA

CARLO GOLDONI

TAST PO SILI

(Un curioso accidente)

Veseloigra v narečju — v 2 dejanjih (5 slik)

Prevod in priredba v narečje J. B.
Režija: JOŽE BABIČ
Scena: VLADIMIR RIJAVEC
Kostumi: ANJA DOLENČEVA

V nedeljo, 1. decembra ob 16. in ob 20. uri v PROSVETNI DVORANI v GORICI, Korzo Verdi 13

Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni dvorane.

Iz goriške bolnišnice

Prejšnji večer so pridržali za 15 dni na zdravljenju v goriški splošni bolnišnici 68-letnega Aleksandra Boškina iz Štandreža, Mihaelova Ul. 67. Ko se je z vespo peljal po Ul. Argentina v Gorici, je pri menjavanju hitrosti izgubil kontrolo nad vozilom ter padel in si zlomil desno roko v ramenu.

Z rešilnim vozom jugoslovanskega Rdečega križa so prejšnji večer pripeljali v goriško bolnišnico 23-letnega Franca Spizzimiglia, mehanika iz Vidma, ki se je malo prej ponesrečil z avtom fiat 500 na bloku v Rožni dolini. Nudili so mu prvo pomoč za rano na lasišču in na kolenu; okreval bo v 10 dneh. Njegova zaročenka, ki se je peljala z njim, je ostala nepoškodovana.

V nedeljo okrog 13. ure se je pripetila v Ul. S. Giovanni v Gorici prometna nesreča, pri kateri je bila poškodovana 59-letna Katerina Premrou iz Hrenovic na Pivki, ki stanuje sedaj v Gorici, Ul. Madonnina 15/A. Neki avtomobilist se je s svojim vozilom hotel izogniti drugemu vozilu, pri tem pa je zavozil na pločnik in podrl žensko, ki je šla takrat mimo. V bolnišnici so ji ugotovili zlom levega gležnja in druge poškodbe ter so jo pridržali na zdravljenju.

Včeraj so pripeljali v tržiško bolnišnico 6-letno Natalino Juren z Vrha, ki jo je ugriznil neki pes, ko jo je napadel na cesti. Deklici so nudili prvo pomoč za rano nad desnim očesom. Okrevala bo v nekaj dneh.

Darovi in prispevki

Za krvno banko v Gorici so darovali: Alfredo namesto cvetja na grob Bruna 000 lir; Alina Tozzato in Alberto Batti v spomin na Tereso Gherardi 2000 lir; gostilna Gianni ob svoji otvoritvi v Ul. Morelli 10.000 lir; družina Ognibene v počastitev spomina Bruna Berbuca 5000 lir.

Kino

Gorica

CORSO. 17.30 - 22.00: «La ragazza con la pistola», M. Vitti in S. Baker. Italijanski film v barvah.

VERDI. 17.00: «Helga e Michael», drugi film o spolni vzgoji, v barvah, mladini pod 18. letom prepovedan.

MODERNISSIMO. 17.00: «Uffa, papa, quanto rompi!», J. Barner in D. Reynolds. Ameriški barvni film.

VITTORIA. 17.15: «Svezia inferno e paradiso», dokumentarni film o švedski mladini v barvah, prepovedan mladini pod 18. letom.

CENTRALE. 17.15: «Miliardario... ma bagnino», E. Presley. Ameriški kinemaskop v barvah

Tržič

AZZURRO. Danes zaprto.

EXCELSIOR. 16.00: «Un uomo chiamato Linstone». Barvna slikanica.

PRINCIPE. 17.30: «Il medico della mutua», A. Sordi, B. Valori in S. Franchetti, kinemaskop v barvah.

S. MICHELE. 13.30: «Il principe coraggioso», J. Mason, R. Wagner in D. Paget, kinemaskopski film v barvah

DEŽURNE LEKARNE

GORICA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna Al Corso, Marzini, Korzo Italija 89, tel. 24-43.

TRŽIČ

Danes je v Tržiču odprta lekarna «Al Redentore», Ul. Rosselli 23, tel. 72340.

RONKE

Danes je odprta lekarna «Alla Stazione», Viale Garibaldi 3, tel. 77446.

OB UMETNIKOVI JUBILEJNI RAZSTAVI

Černigoj in patentirani «jaz»

Zanimivi bi bili sklepi, ki nam bi lahko obrazložili križanja in ujemanja skupnih dosežkov tistih umetnikov, ki izhajajo iz intimnejše in pripovedniške razčlembe lastnega «jaza», in onih, ki prav zavestno podrejajo subjektivističen svet naprednejši prisotnosti v časovnemu dogajanju.

Čeprav se nam zdi, da je kategorična delitev teh dveh izhodiščnih stališč brškone nemogoča, je obratno razvidno, da iluzija te delitve lahko odločilno vpliva na kritične spoprijeme z njunim likovnim odmevom «tihega» in «kričečega».

Spravil sem se na ta pojma, da bi otipljivejše, a zaradi tega nič manj tvegano opozoril na nekoliko bistvenih značilnosti v delih tega hrupnega nestorja primorskega slikarstva. Pravim hrupnega, kajti Černigoj ni bil nikoli, tako človek kot umetnik, apostol varnih kotov komunikacije in «plemenite» skromnosti. Njegova tako značilna «provokacija» v življenjskem dogajanju je neutrudno postavljala vprašanja na tisto «sveto in nepolaščevalno skromnost», ki je bila usidrana prav mnogim v njegovem okolju. In iz neposrednosti te situacije so

nastala tudi območja same umetniške zvrsti.

Naj mi bo zato dovoljeno, ob tem umetnikovem prazniku, nekoliko zanemariti življenjsko in ustvarjalno kronološko podajanje, ki je bilo do sedaj, roko na srce, že toliko «premleto», mogoče v korist samozadovoljne in nekočljive sprašljivosti.

Kar me danes zanima, je morda le delni, a vsaj zame, bistveni fenomen likovnega «dogajanja» pri Černigoju, in poskus kritične razčlembe na bolj ali manj objektivni podlagi storjenega.

Vprašanje je že v zraku: Černigojeva «eklektična» metoda

Ena izmed glavnih značilnosti slovenskega slikarstva in še posebej grafika, od približno preteklih dvajset let pa do danes, sestoji v tem, da je subjektivistični svet posameznika filtriran skozi kupo določenih simbolov sentimentalnega značaja. V stilizirani dekorativnosti prehaja tedaj ta likovna zmes posamezne zaključenosti v območje objektivnega. V tem postopku je največkrat merilo kvalitete še vedno «lepota», zajeta v smislu «tople harmonije». Tako se tista komponenta umetnosti, ki naj bi bila svež katalizator «dogajanja» in bolj kot potrditev ali končni sklep, bila raziskavanje ali v preneseneni pomenu «tveganje», razblini v pojem statične zaokroženosti in skronstruirane mitologije.

Seveda ne bi hotel v tem nekoliko drastičnem prikazu le nakazovati vprašanje o vitalni ustreznosti take metode, še manj pa da bi zašel med ostale likovne dosežke.

Ta gotovost mi predvsem služi kot primerjava za docela nasprotne napore v Černigojevi likovnosti. Od njenega začetka pa do danes je bila ta odprto zanikanje formule zavarovanega likovnega kotička in strah pred patentiranim «jazom».

Čeprav se Černigoj likovno poslužuje ribičev in bark, Boljunca in Barkovelj ter raznovrstne kraške utilitarne simbolike, je ta tematika vedno podvržena širšemu slikarskemu razmahu, brez metafizičnih globin in ideoloških labirintov in prav kot taka ustreza korenini dane resničnosti. Večkrat bi mu tudi očitali pomanjkljivost posluha za psihološko zvrst, a v istem hipu bi spreleteli enakovreden likovni kriterij, psihologijo oblike kot take, strukturo in igro likovne dispozicije. Skoraj v vseh njegovih delih so tonske prvine razpete na solidnem ogrodju in tu, prav kot pri bauhausovcih, lahko razčlenimo emocionalni psihični čut od prevladujočega didaktičnega. Černigojevo slikarstvo bi lahko imenovali slikarstvo «dokazovanja», brez misterijev in magij, kjer likovni napor stremi predvsem k ujemanju oblikovne in materialne obdelave s tehniko likovne izvedbe.

Z vrojeno skrbjo za neumorno prisotnost v dnevnem dogajanju se Černigoj ne strinja s prehitro katalogizacijo lastnega opusa v arhiv mediteranske klasike. Verjetno ga prav ta nezadovoljnost prisili, da se slogovno «preobleče» in to dejstvo bi kar prehitro odpravili, ko bi ga doumeli le za spodrsljaj.

Če namreč popraskamo skorjo določene slogovno-časovne ustreznosti, to se pravi, če pogledamo za kulise privida Černigojeve «eklektike», ki danes velje za barikado, preko katere si ne upamo, bomo naleteli na zelo začrtano in enotno strukturo oblikovnega upodabljanja, materialne obravnave, na določen «Einfühlung», ki je skupen vsem mogočim likovnim «kamuflažam». Njegova lahkotna dekorativnost, prijetna površnost, groba in elegantna linearnost, skopa liričnost, virtuoznost improvizacije in odkritosrčnost vlivov, to neprenehno iskanje nas pripelje do zaključka, da prav danes, v dobi nestatičnosti, ne moremo istovetiti dosežka take empirične delovne metode z le statičnim ustrezanjem materije s stilsko predispozicijo. Dojeti je treba že zaključen pomen teh slogovno neodvisnih prvin in se šele takrat povprašati po višku ali padcu posamezne stvaritve. Tedaj se prične obenem odločilna komunikacija z likovnim predmetom, tu se porajajo kvalitetna merila in nazadnje teža perceptivnih zaznav.

Ne mislim s povedanim zanikati pomena slogovnega pretresa, ki prav gotovo sovpada v vrsto likovnih meril. Želel bi le previdno opozoriti na hipertrofirano važnost, ki je je do sedaj bila deležna ta Černigojeva «eklektika»; prav tako nakazati na spogledljivost lahkotnega duha, ki v pravočrtnem iskanju «višjega» spreleti bistvene trenutke likovne resničnosti in omenjene možnosti v določenem okolju.

Černigojeva «eklektika» je v zadnji konsekvenci obrambni položaj. Skrb za realizacijo samega sebe v pojmu «modernega» človeka je v njem bolj kot kriterij estetskega neke vrste biološki «status». In komaj ta doseže v umetniku likovno potrditev, se prav v lastni zaključenosti storjenega dezaktualizira in kliče po novem.

V slovensko likovnost je neizbrisno vpeljal, še posebej s svojimi ustvaritvami, svojevrsten «morski» čut in odmev kraške tipologije ne da bi oba pojma skanaliziral skozi privide statičnih simbolov «v zlatni škatlici na roza oblaku». V neumorni usterpnosti in tako morda brez globlje refleksije, je njegovo slikarstvo kljub večkratnemu slogovnemu krojenju po tujih merilih obdržalo pristni pečat primorskega človeka, še posebej v odnosu do materialne in likovne obdelave.

«Eklektika» se je tako izvršila v slogu in ne v krvi umetnine same. Zato se je v dolgoročnem stiku s Černigojevim delom težko otresti pomislekov nad neustrezno in zadržano spogledljivostjo domačega okolja. Prepričan sem vendar, da bodo naslednje generacije, prav skozi bolj funkcionalen in manj efektiven pogled na Černigojeve dosežke znali vrednotiti prav tiste (in tudi emotivne) prvine, nad katerimi danes strmi še vedno mit slogov in «ekspresije».

Černigojev pedagoški delež glede likovne izobrazbe slovenske tržaške mladine je odločilnega pomena. Z izrednim posluhom za vse novo, s smislom za svežo improvizacijo, s konstruktivno satiro srednjeevropske šole je znal razpeti dialog med pristnim in globokim doživljanjem mladega človeka ter vitalno konfrontacijo preteklih izkušenj. Njegova pedagoška metoda je bila skorajda diametralno postavljena nasproti tisti bauhausovi, iz katere je sam izhajal. Kajti kot pri vsakem pristnem umetniku je ustvarjalna narava prevladala nad katerokoli uniformirano izobrazno metodo. Prav vsakemu svojemu dijaku je znal predstaviti moderno likovnost kot integrirani življenjski pojem. Tako je tudi prispeval k uravnovešeni odprtosti slovenske primorske mladine in jo skušal odvračati od tradicionalnih reprodukcij in lastne zadostnosti. **Inž. P.**

PRED JUTRIŠNJIM VEČEROM «NAŠA ŠČJEDNA U STAREH CAJT'H...»

Valentin Pižon in njegova doba

Škedenjsko pevsko društvo «Velesila» leta 1909

Ko sem začel pisati prosvetno zgodovino svoje rojstne vasi, da jo posredujem svojim rojakom ob stoletnici naše čitalnice, nisem vedel za težkoče, na katere sem pozneje naletel. Vsem Škedenjcem je v spominu Valentin Pižon in kar mirne duše sem napisal, da je bil on prvi pevovodja «Velesile». Pa mi je prav njegova snaha rekla: «Pred Pižonom je bil povovodja Ček».

To je bilo zame novo, pa sem se povabil k Pižonu in ob mraku sem šel v Pulje, kjer sta me gospa Žefi in njen mož Mirko prisrčno sprejela.

«No, gospa Žefi, kako je s predhodnikom vašega tasta, s tistim Čekom?» sem vprašal.

Pa mi je gospa Žefi zatrdila, da je Ček, po poklicu kovač, moral vsekakor biti tudi pevovodja. V medlem spominu da ima tudi sliko zbora, na kateri naj bi bil Ček kot pevovodja. Bogve, kje je še kaka taka slika in če je še kdo živ, ki bi iz svojega spomina izprašil to podrobnost. Gospa Žefi je povedala, da je bil tudi Čekov sin Jože odličen tenorist v zboru «Velesile».

Gospej Žefi sem moral vsekakor potrditi, da je njena domneva točna, saj sem medtem dobil prepis poročila, ki ga je objavila «Edinost» 24. julija 1889. Iz tega dopisa zvemo, da je škedenjski zbor «najmočnejši in najboljši ne samo v okolici, ampak daleč na okrog. Sestavili so ga pevci iz stare Čenčurjeve šole in mlade moči. Zoperstavili so se poskusom magistrata, da bi zbor uničil. *Po izgubi drugega učitelja, je kmalu sprejel vodstvo pevec Pižon.* Ustanovilo se je pevsko društvo «Velesila», kateremu so pravila že sestavljena in kakor upamo, bodo tudi kmalu potrjena». Ta objava v «Edinosti» dokazuje, da je trditev gospe Žefi pravilna. Le da je oni drug pevovodja pred Pižonom verjetno vodil pevski zbor, ki je deloval še pred formalno ustanovitvijo «Velesile». Ali je bil to Ček, se pa iz poročila «Edinosti» ne izve.

«Moj oče mi je večkrat pravil», je povzel gospod Mirko, «da je začel učiti petje s svojim devetnajstim letom in da ga je na to nagovoril Josip Sancin-Nemec, ki je bil v Škednju vsekakor ugledna osebnost, saj je bil med domačimi najbolj izobražen in je v osemdesetih letih predsedoval pevskemu zboru «Slovanska vila», kasneje pa je bil tik pred svojo prerano smrtjo tudi predsednik «Velesile».

«Odkod je vaša rodbina, ko nosite za Škedenj tako nenavaden priimek,» sem vprašal.

«Odkod je naš rod in kdaj so Pižoni prišli v Škedenj, bi bilo treba šele raziskati», pripoveduje gospod Mirko, ki še nadaljuje: «Naš prvi dom v Škednju je bil pod cerkvijo na tedanji številki 61. Pri hiši se je reklo pri Bežajevih. Tu je imel moj ded Tomaž družino: kar šestnajstim otrokom je bil oče in rednik. Med njimi je bil tudi moj oče Valentin, rojen 12. februarja 1867, ki se je izučil za čevljarja.

«Ali se spominjate svojega očeta kot pevca in pevovodje», sem poizvedoval.

«Iz svojih ranih otroških let se spominjam, da je imel oče doma nekak majhen instrument, ki bi bil podoben današnjemu klavirju in enkrat tedensko je hodil v mesto k nekemu učitelju glasbe», je povedal gospod Pižon. «In tudi gosli je igral in na bas se je poskušal, a tega je kmalu opustil. Njegovo violino pa še sedaj hranim (Kasneje mi je g. Mirko pokazal ta družinski muzejski predmet). Šele kasneje, ko smo imeli gostilno pri Sv. Ani, si je oče kupil pravi klavir.»

«Kako pa je prišlo do tega, da je oče zamenjal poklic?» sem hotel vedeti.

«Moj oče je učil petje tudi na Kolonkovcu v pevskem društvu «Slava»... «da, od ustanovitve «Slave» 1892», sem dopolnil pripovedovalca.

Mirko pa je nadaljeval: «Na Kolonkovcu so imeli mojega očeta radi in je bil kar z mnogimi v kumstvu: z Nardini, z Miklavci, s Pregarci in še drugimi. In ko so pri Sv. Mariji Magdaleni spodnji ustanovili *Obrtnijsko društvo*, ki je pri Sv. Ani odprlo svojo gostilno, so odborniki rekli mojemu očetu. «Kume, kar ti prevzemi gostilno.» In tako je Valentin Pižon postal 1899 društveni gostilničar. Pri Sv. Ani pa smo ostali le do sredi leta 1903. Nato smo se vrnili v Škedenj in se naselili v tej hiši tu v *Pulje*, ki jo je oče takrat kupil.

Tri leta je ostal kar doma, obdeloval polje in vinograd in seveda — vodil pevske zbore. Ne le «Velesile» in «Slave», tista leta je hodil k pevskih vajam tudi v Rocol in spominjam se, da sem ga po končani večerni šoli, ki sem jo obiskoval v mestu, večkrat čakal na koncu Ulice Rossetti, da sva šla potem skupaj čez hrib domov. Pa tudi v Miljske hribe je hodil poučevat petje».

To je bilo zame povsem novo, pa sem radoveden vprašal: «V katero vas v Miljskih hribih pa je hodil vaš oče?»

«Ne bi znal povedati», je odvrnil Mirko Pižon, «le tega se spominjam, da je odhajal v Milje kar z barko preko zaliva iz našega portiča v *Salinah*. Pa tudi Franc Fabris od Sv. Ane je prihajal k nam, da ga je moj oče učil klavirja. Potem pa je oče leta 1906 zopet prevzel gostilno, takrat pa od Obrtnijskega društva v Škednju. Društvena gostilna je bila pri Barakošu. Tu smo ostali do 1915, ko smo prevzeli zasebno gostilno sredi vasi.»

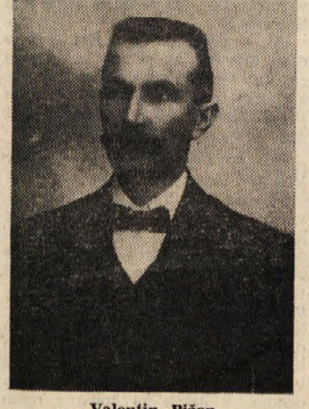

Valentin Pižon

«Med vojno so vpoklicali tudi očeta. Najprej je služil vojsko v Radgoni, a nato je bil premeščen v Pulj, kjer sem služil vojsko tudi jaz. Očeta tudi tedaj ni zapustila njegova pevska žilica: ustanovil je vojaški pevski zbor, ki je pel pri mašah v neki puljski cerkvi; pa tudi pri filmskih predstavah je v nekem kinu spremljal neme filme na klavirju».

Predolg bi bil, če bi navajal še to in ono, sicer zanimivo anekdoto, ki mi jo je o svojem očetu pripovedoval Mirko. Zanimalo me je predvsem Pižonovo glasbeno delovanje v Škednju, doma. Iz kronike prosvetnega društva «France Prešeren» na Kolonkovvu sem izvedel, da je Pižon že leta 1894 uglasbil himno pevskega društva «Slava». Zanimalo me je, kaj mi bo gospod Mirko povedal o svojem ocetu kot glasbeniku.

«Naša ‚Velesila' je uživala povsod velik ugled», pravi Mirko. «Mislim da so muzikalični Škedenjci našli v mojem očetu pravega pevovodjo. Vodil jih je od uspeha do uspeha. Ob proslavi petindvajsetletnice «Hajdriha» na Proseku, kjer je sodelovalo nič manj kot 25 društev, je morala le «Velesila» ponavljati svojo pesem. «Velesila» pa je nastopila tudi v Vipavi, v Kanalu in po Istri.

«Pevski zbor, ki so ga Škedenjci sestavili za proslavo stoletnice Čitalnice, poje pesmi, ki so nastale v Škednju in na Kolonkovcu s sodelovanjem vašega očeta. Kakšne spomine pa imate o tem», sem vprašal svojega prijaznega vzgojitelja iz otroških let.

«Spominjam se,» je povzel Mirko Pižon, «da je moj oče skrbel za popularizacijo ljudskih popevk še na drug način, ne le s koncerti. Kaka dva, tri tedne pred nastopom je prihajal k očetu na dom slepi Tone Levičar (sicer kljub slepoti dober sodar) in se z očetovo pomočjo naučil novih popevk na harmoniko. In že na dan koncerta in še potem je Tone Levičar nategoval po gostilnah svoj meh in tako pomagal utrditi v ljudeh domače popevke».

Kasna ura je že bila, ko sem se poslovil od Mirka Pižona in njegove prijazne soproge Žefi.

Ko smo sestavljali program za folklorno prireditev «Naša Ščjedna u starih cajt'h», smo ugotovili, da so od sedmih škedenjskih popevk, ki bodo na sporedu, kar tri skladbe z gotovostjo delo Valentina Pižona. Morda je še katera, a žal niso v tistih časih vedno objavljali po izidu natečaja imen avtorjev. Vsekakor pa je gotovo, da je bil najaktivnejši skladatelj pri teh natečajih prav Pižon.

DRAGO PAHOR

(Nadaljevanje na 5. strani)

Dr. Vladimir Orel

Gradišča na Krasu

VI.

Nadalje beremo v članku S. Rutarja z naslovom «Grobišča pri Sv. Luciji-Tolmin» v «Izvestjih muzejskega društva za Kranjsko», letnik IV. leto 1894, je izkopavanja opravljal muzej v Gorici. Ekipo je vodil prof. Rutar s sodelovanjem dr. Marchesettija in prof. Szombathyja. Prof. Rutar pravi, da je bil dr. Marchesetti mnenja, da so začeli umrle v Beneški Sloveniji pokopavati okoli 600 pred n. št. Ti so bili baje ilirskega pokolenja in so stanovali v gradiščih.

Svetolucijsko gradišče so imenovali «*Mirišče*». Izkopanin je bilo mnogo, in sicer takšne vrste kot smo že navedli. Neki arheolog je nabral 2000 fibul (spon). O gradišču Zagrajc je dr. Marchesetti napisal tole: «Gradišče Zagrajc je v primerjavi z volčjegrajskim dobro ohranjeno, ampak je mnogo manjše. V obsegu nima več kot 370 m in leži poleg istoimenskega naselja na hribu srednje višine in ima samo eno obzidje od vzhodne strani, višine do 4 m in široko od 10—15 m medtem ko je bil prvoten zid širok 1,50 m. Večidel je zemlja obdelana, toda v stoletjih so morale nastati neke spremembe, ker so tam stanovali ljudje v rimski in poznejši dobi. O tem nam pričajo razvaline srednjeveškega gradišča in drugih poslopij. Črepinje iz predzgodovinske dobe so pomešane z drugimi iz poznejših časov. V nekem vinogradu v Zagrajcu so našli pred kratkim (Marchesettijevo delo je izšlo leta 1903) drobce loncev in nekaj predzgodovinskih vretenc. Na nasprotni strani proti Gorjanskemu na njivah so našli skupine z rimskih predalnih grobov, od katerih je dr. Marchesetti odprl tri z ostanki mrličev.»

Ta opis gradišča je pomemben, ker ni razen ogleda na kraju samem, drugega kot ta ugotovitev raziskovalne ekipe pred okoli sto leti. Ekipa, ki je raziskovala, je delovala pred letom 1903, ko je Marchesetti objavil svojo knjigo. Starejši vaščani, ki bi kaj vedeli o tem, so že davno pomrli. Kar so povedali svojim potomcem, ki so danes še živi, je malo, toda dovolj, da smo zvedeli za preselitev vaščanov z gradišča v nove domove v Zagrajcu in tudi da je bila nekoč na gradišču cerkvica ter da je obstajalo tudi pokopališče. Lojze Žigon iz Zagrajca pove, kar mu je pripovedoval njegov pokojni oče. Na «Britku» (tako imenujejo vaščani vrh gradišča) je cerkvica. Malo nižje so stanovali kmetje. Kakih šest jih je bilo. Poleg cerkvice, za kak meter niže, so vidna tla pokopališča. Taka je bila podoba pred približno 90 ali 100 leti. Meni, da gradu ni bilo, ker mu tega oče ni omenil. Vprašanje je, iz kakšnega materiala so bile hiše. Opaziti je ostanke odpadle malte. Morda je od cerkvice ali hiš. Ni verjetno, da so bile hiše zidane. Njegov oče in njegovi predniki so imeli tu zemljišča, pašnike in gozd pred zadnjim nasipom in to še sedaj posedujejo. Ne ve povedati, kdaj so njegovi predniki zgradili hišo v Zagrajcu, kjer biva danes. Tudi drugi domačini imajo svojo zemljo tod. Ko se je porušila cerkvica, so vaščani Zagrajca in Ivanjega grada zgradili novo cerkvico ne več v Zagrajcu, ampak v Ivanjem gradu. Kdaj se je to zgodilo, od današnjih prebivalcev nihče ne ve. Domnevajo, da je moralo biti to pred 300 leti. Pravi, da je pred leti poskušal poiskati površne temelje nekdanjih stavb, pa je našel le malenkostne stvari.

Edvard Tavčar iz Zagrajca pove, da je videl kup kamenja, kjer je bilo gradišče. Tudi on je mnenja, da se mora začeti izkopavati. Danes raste tam trava. Kot so njemu povedali, je bila na gradišču cerkev sv. Ivana in novo so zgradili, ko je bila cerkvica v Zagrajcu porušena. Pri zidavi nove so uporabili material prejšnje cerkvice in tudi zemljo so napeljali tja, da so zravnali tla. Vrata zvonika so tudi vzeli od prejšnje cerkvice in morda obok pri vratih.

Josip Lozej iz Ivanjega grada je izjavil, da mu je povedal 90 let star vaščan, ki je že pred leti umrl, da so zgradili cerkev v Ivanjem gradu iz uporabljenih ostankov prejšnje cerkvice na vrhu Zagrajca. Tako so vzeli vrata zvonika iz zagrajske cerkve. Govorijo, da so Ivanjegrajci zahtevali, da se razpadajoča cerkev opusti in pred popolnim razpadom zgradi nova v Ivanjem gradu. Zagrajci pa so nasprotovali, da bi se cerkvica popolnoma porušila, če je še uporabna in da bi novo zgradili v Ivanjem gradu. Ta spor je moral nastati dosti pred letom 1800, kar Lozej sklepa po starosti oseb, od katerih je to zvedel. Ker tega spora ni bilo mogoče poravnati, so zadevo predložili škofijskemu ordinariatu v Gorici v rešitev. Ordinariat je ugotovil, da cerkev ni tako porušena, da ne bi bila več uporabna. Novo cerkev naj bi zidali, ko bo stara res porušena. Ivanjegrajci pa so, kot pravi izročilo, skrivaj pomagali, da je cerkvica hitreje razpadala. Ko so mislili, da je že precej porušena, so se ponovno obrnili na ordinariat v Gorici in ta je določil, naj zgradijo novo cerkev, morajo pa upoštevati zahteve Zagrajcev, da se cerkev zgradi sredi poti med obema naseljema. Lokacijo je odredil tedanji davčni interjevalec. Ivanjegrajci so pritiskali, da bi stala cerkev čim bliže njihovemu naselju in so vzeli kot izhodiščno točko hišo Lozejevih, p. d. «Ta Gornjih» za Ivanjgrad in Tavčarjevo hišo (p.d. «Vardelovo») za Zagrajc. Tako so določili točko, kjer stoji danes cerkev v Ivanjem gradu. Tako so končali spor in uredili, prostor okoli cerkve za pokopališče. Ostanki starih grobov v Zagrajcu se še danes poznajo in če bi si jih ekipa, ki vodi arheološka izkopavanja, kdaj ogledala, bi morda dobili odgovor na še nerešena vprašanja.

V župnišču v Komnu je bila pisana kronika o cerkvi v Zagrajcu in v Ivanjem gradu. Toda na žalost je župnijski arhiv zgorel med zadnjo vojno, ko so Nemci zažgali Komen. Škofijski ordinariat v Gorici tudi nima nikakih podatkiv o novi cerkvi v Ivanjem gradu.

Iz teh podatkov bi se dalo sklepati, da je postala cerkvica v Zagrajcu neuporabna približno pred 150 ali 300 leti. Kdaj so se prebivalci gradišča preselili v naselje Zagrajec v nove domove, ni znano, gotovo pa prej kot so zgradili cerkev v Ivanjem gradu.

Pri nadaljnjem raziskavanju, kot je razvidno iz del Paola Diakona *Historia Longobardorum* in drugih zgodovinopiscev, izhaja, da so Longobardi vdrli v Italijo leta 569 in brez odpora zasedli Čedad in pozneje razširili svojo oblast najprej na zgornjo Italijo ter izbrali kot glavno mesto Pavijo. Po dveh stoletjih longobardske vladavine je Karel Veliki naredil konec državi Longobardov, ko je premagal zadnjega kralja Longobardov Dezideerija. Tako je uvedel fevdalni gospodarski sistem.

(Nadaljevanje sledi)

STOLPEC INA

Z ŽIVLJENJSKIM ZAVAROVANJEM «NA PRILAGODLJIVO GLAVNICO»

ŠE POPOLNEJŠA POPOLNA POLICA

◆ **MEŠANO POLICO** za življenjsko zavarovanje vsi in povsod smatrajo kot **POPOLNO** polico, ker zagotavlja v enaki meri bodočnost zavarovane osebe, kot tudi bodočnost upravičencev dediščine. **MEŠANA POLICA S PRILAGODLJIVO ZAVAROVANO GLAVNICO,** ki jo nudi **I N A,** pa je še **POPOLNEJŠA**, ker se zajamčena glavnica **PRILAGAJA ŽIVLJENJSKIM STROŠKOM** in tako ohranja svojo realno vrednost.

◆ **PRILAGAJANJE ZAVAROVANE GLAVNICE** ● je **AVTOMATIČNO** do 3-odstotnega povišanja življenjskih stroškov na leto (kar je primerna meja, ker ustreza poprečnim poviškom zadnjih petnajstih let); ● nima za posledico naslednje povišanje začetne letne zavarovalne premije, ki ostane nespremenjena ves čas, ko se vplačuje; ● predpostavlja, **V BREME ZAVAROVALCA,** vsakoletno prilagoditev prihranjenih vsot iz vplačil, ki jih je zavarovanec že vplačal; ● s tem postane zavarovana vloga **BOLJ TRDNA** in omogoča, da se od nje ima **VEČJI DOBIČEK.**

◆ **MEŠANO** zavarovanje **Z NESPREMENJENO LETNO ZAVAROVALNO PREMIJO IN Z LETNIM PRILAGAJANJEM ZAVAROVANE GLAVNICE V SMISLU URADNEGA POKAZATELJA ŽIVLJENJSKIH STROŠKOV** se more skleniti; ● za začetne **GLAVNICE** v znesku od 5 do 25 milijonov lir (izvedenci dokazujejo, da bi za primerno zavarovanje vas in vaše družine vaša zavarovalna glavnica morala biti enakovredna vašim triletnim dohodkom); ● za normalne **DOBE** od 10 do 40 let; ● v starosti med 20. in 40. letom.

◆ O tem **«ŠE POPOLNEJŠEM» POPOLNEM ZAVAROVANJU** boste prejeli nadaljnja pojasnila pri predstavništvih Istituto Nazionale delle Assicurazioni ali pa s pomočjo spodnjega odrezka, ki nam ga pošljite, prilepljenega na dopisnico.

VEDNO DOBRO POSKRBI KDOR SE ZAVARUJE

INA

Ime .....
Priimek .....
Ulica .....
Poštni kodeks in mesto .....
Pokrajina .....
PD/55

Spoštovani
ISTITUTO NAZIONALE DELLE ASSICURAZIONI
Via Sallustiana 51
00100 ROMA

RADIO VELEVIZIJA

TOREK, 26. NOVEMBRA 1968

RADIO TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila - 11.35 Slov. narodne - 12.00 Pod farnim zvonom v Matajurju 13.30 Glasba po željah - 17.00 Orkester - 17.20 Plošče 18.15 Umetnost - 18.30 Basist Geri 19.10 Cankar: Lisjak - 19.45 Vodopivčeve skladbe - 20.00 Šport - 20.35 Rimski-Korsakov: Legenda o Kitežu.

TRST

12.05 S. Endrigo - 12.25 Tretja stran - 13.15 Juke box - 13.45 Literarna oddaja.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.00, 16.00, 19.15 Poročila - 7.10 Jutranja glasba - 10.15 Tržaške - 11.00 Otroški kotiček 11.30 Današnji pevci - 12.00 in 12.50 Glasba po željah - 14.10 Mladim poslušalcem 14.30 Dva otroška zbora 15.00 Opereta - 17.00 Tretja stran 17.15 Poje M. Terzi - 17.40 Popevke - 18.00 in 19.30 Prenos RL 19.00 Ivo Robić - 22.10 Orkester May.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00 15.00, 20.00 Poročila - 8.30 Popevke 9.06 Zvočni trak - 10.35 Ura glasbe 12.05 Kontrapunkt - 13.15 Adrianov klub - 14.45 Nove pesmi - 17.10 Program za mladino - 19.13 R. Ricci in E. Magni - 20.15 Radijska priredba - 21.45 Simf. koncert.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila - 8.45 Orkester - 10.00 Rossini, 2. nad. - 10.17 Nove pesmi - 11.40 Pesmi desetletja - 13.00 Program z Gassmanom - 13.35 Brez naslova - 14.05 Juke box - 16.00 Popoldanski spored - 16.35 Glasba in ples - 17.35 Enotni razred - 18.20 Enciklopedija 19.00 Ping pong - 20.00 Orient-Express - 21.10 Radijski oder.

III. PROGRAM

10.00 Schubert, Koncert št. 1 - 11.10 Mendelssohn, Simfonija št. 2 - 12.20 Čajkovski: Hrestač - 14.30 Smareglia: Istrska svatba - 16.30 Sodobni skladatelji - 17.35 Poulencova sonata - 18.30 Lahka glasba - 18.45 Urbanistika v Italiji 19.15 Koncert - 20.20 Banchierijeve skladbe.

FILODIFUZIJA

8.00 Operna glasba - 8.40 Mahler, Simf. št. 2 10.50 Simf. koncert - 13.20 Bach, Kvartet op. 8 - 13.30 M. Keleman, variacije.

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila 7.25 Telesna vzgoja - 7.45 Inform. oddaja 8.08 Operna matineja - 8.55 Iz muzeja NOB - 9.25 Zabavna glasba 10.15 Pri vas doma - 12.10 Sopranistka N. Vidmar - 12.30 Zreja telet - 12.40 Slov. narodne - 14.05 Glasba mladih - 14.25 Lahka glasba - 15.45 Jezikovni pogovori - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Simf. orkester - 18.00 Aktualnosti - 18.45 Svet tehnike - 19.15 Elda Viler - 21.00 Pesem godal - 21.15 Deset melodij - 22.15 Jug. glasba - 23.05 E. Kocbek: Listina - 23.15 Plesni orkestri.

ITAL. TELEVIZIJA

13.30, 17.30, 20.30, 23.00 Dnevnik - 10.30 Šola - 12.30 Planet Zemlja - 13.00 Slikanice - 15.00 Šola - 17.00 Spored za najmlajše - 17.45 Program za mladino - 18.45 Nabožna oddaja - 21.00 Gorki, Malomeščani.

II. KANAL

19.00 Nemščina - 21.00 Dnevnik - 21.15 Cordialmente - 22.15 Tom Jones.

JUG TELEVIZIJA

20.00 in 23.20 Dnevnik - 9.35 in 14.45 TV v šoli 10.30 in 15.40 Angleščina - 11.00 in 16.10 Splošna izobrazba - 16.40 Francoščina 18.00 Risanka 18.15 Znanost in mi 18.45 Večer s P. Kernjakom - 19.15 Ena od obeh Amerik 20.40 Krošnjarji — film - 22.30 Koncert.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Pred sodelavci boste ostali brez moči. Mir v družini.

BIK (od 21.4 do 20.5.) Tik pred ciljem se ne boste znašli. Novo poznanstvo.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Nesporazum bo pripeljal do razčiščenja. Zelo prijetna vest.

RAK (od 23.6 do 22.7.) Našli boste odgovor za neko zadevo, ki je niste razumeli. Ljubosumni boste.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Branite svoj položaj, ki si ga lasti nekdo drug. Kritike na vaš račun

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Zvezde vam kažejo dobro. Možen uspeh. Nepozabne ure.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Vse kaže, da bo šlo kot po olju, pa vendar ne bo tako. Otresite se vsiljive osebe.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Primerno vzdušje za večja dela. Vaše želje bodo uresničene

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Neka vplivna oseba vas zapostavlja. Nervoza v družbi in doma.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Imeli boste srečo, vendar se ne zanašajte le nanjo. Pismo ali obisk.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Nekaj dela boste opravili, drugo pa bo ostalo. Neka oseba je zelo ponosna.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Dobre perspektive, volje pa bo bolj malo. Nekdo vas bo očrnil.

šport šport šport šport šport šport

PRIMOREC-VESNA 0:3 (0:1)

Nepopolni Trebenci prešibki za razigrano kriško moštvo

STRELCI — v 18' p.p. Codemo (Vesna), v 15' d.p. De Michele (Vesna), v 28' Codemo (Vesna).
PRIMOREC — Čuk L., Papatico, Milkovič, Fontanot, Kralj R., Kralj E., Čuk E., Suber, Saina, Sluga, Riosa.
VESNA — Gardini, Verzier, Finotto, Sulčič S., Coltellino, Mandanicci, Manzin, De Michele, Rabusin, Codemo, Cecchini.
SODNIK — Parisano.
KOTJE 4:1 za Vesno.
OPOMBE. Igrišče v dobrem stanju, razsvetljava dobra. Približno 200 gledalcev. Sodnik je pismeno opomnil Manzina, kasneje pa se Čuka E. V 15' d.p. si je Codema izpahnil prst na roki in je ostal 8' izven igrišča. Kasneje se je ponovno pridružil igralcem, a se je moral ob koncu tekme zateči po pomoč na postajo RK.

Tokrat sta se Primorec in Vesna spoprijela v tekmi prvenstva III. kategorije kar ob svetlobi žarometov igrišča v Ul. Flavia. Končni izid je bil v korist Križanov, ki so s prepričljivo igro prišli do celotnega izkupička.

Trebenski Primorec je moral na igrišče s precej okrnjeno postavo. Manjkala sta mu namreč dva standardna igralca, ki po navadi igrata v krilski vrsti. Zaradi te vrzeli je sredina igrišča odpovedala, napad ni imel prave gonilne sile, ki bi ga zalagala z žogami, obramba pa je morala nositi vso težo napadov kriških igralcev. Kljub temu so v prvem polčasu vzdržali, v drugem pa so popustili, kar je dokaz, da so kondicijsko premalo pripravljeni.

Vesna je nastopila s svojo standardno postavo in je popolnoma zadovoljila. Tudi obramba je dobro držala in se je samo dvakrat znašla v zagati. Na srečo je tudi Gardini solidno opravil svojo nalogo. Krilska vrsta je spretno ustavljala prodore nasprotnikov in omogočala lastnim napadalcem, da so prodirali v kazenski prostor gostiteljev. De Michele, ki je sodeloval pri vsaki akciji, je ponovno zablestel kot zveza. Poglavje zase je Codemo, ki je že ob prvem nastopu za kriške barve navdušil gledalce, tako da so skandirali njegovo ime. Tega igralca odlikujeta izredna hitrost in močan strel, vrhu tega pa je vedno in povsod prisoten, tako da lahko izkoristi vsako nepazljivost nasprotne obrambe. Njegova učinkovita in navdušujoča igra je bistveno pripomogla k zmagi, saj je nasprotnikom zadal dva gola, tretjemu pa je botroval.

Kronika. Že v 2' hitra akcija Manzin-Rabusin-De Michele, ki je žogo poslal mimo droga V 5' je Gardini prestregel žogo in jo podal Rabusinu. Ta se je sam predstavil pred Čukom, ki mu je stekel nasproti in mu odbil žogo. V 15 prvi učinkoviti nastop Codema z močnim strelom, katerega je vratar Primorca s težavo odbil v kot. Tri minute kasneje prodor Manzin-Codemo s silovitim strelom slednjega in golom. V 22' je moral Čuk pokazati vse svoje vrline pred silovitim Codemovim strelom.

V 3' drugega polčasa je Primorec izvedel po desni prodor, ki ga je Kralj zaključil s predložkom Riosi. Tokrat pa se je izkazal Gardini, ki se je nasprotnemu napadalcu vrgel pod noge. Vesna je takoj odgovorila po levi s Cecchinijem, ki je nudil Codemu priložnost za zaključek Silovit strel, ki tokrat Čuka ni ukanil. V 15' je Codemo prisebno izkoristil Cecchinijev predložek in se sam predstavil vratarju, vendar ga je branilec v samem kazenskem prostoru zrušil, kar je sodnik kaznoval z enajstmetrovko, ki jo je De Michele realiziral. V 23' nova akcija Vesne, ki jo je po desni začel Rabusin. Ta je prisilil vratarja Trebencev, da je žogo odbil, toda samo do Codema, ki je ponovno skušal pretresti mrežo, kar pa se mu zaradi Čukove prisebnosti ni posrečilo.

Stalni pritisk Vesne pa je končno le prisilil nasprotnike, da so v 28' tretjič klonili. De Michele je prodrl po levi, podal žogo Rabusinu, ki jo je podaljšal do Codema. Silovit prizemni strel in gol.

V 30' je Primorec izvedel protinapad, toda strel Saine je Gardini odbil v polje, obramba pa je z lahkoto rešila. Dve minuti kasneje je Papatico izvedel prosti strel z roba kazenskega prostora, Gardini pa je nevarno žogo odbil v kot, ki je ostal neizkoriščen. Se zadnja priložnost za Vesno s kotom, ki ga je Codemo izvedel do Rabusina. Strel in Čuk je moral odbiti žogo v polje, kjer je postala plen De Micheleja. Njegov močan strel pa je šel precej visoko nad prečko.

V soboto je mladinska ekipa Vesne izgubila tekmo na nabrežinskem igrišču s Cremcaffè s 6:0.

K. K.

12. KOLO MLADINSKEGA PRVENSTVA

Breg - Fortitudo neodločeno 1:1

BREG: Žerjal, Kuret, Gerli, M. Krmec, Berdon, Husu, Bandi, Čuk, V. Krmec, Zahar, Kocjan (Slavec).
FORTITUDO: Robba, Cecubin, Bozieglav, Pecchiari, Petruzzi, Bertocchi, Puzzer, Bartoli, (Parenzan), Marchesich, Sabadin, Cheber.
KOTJE: 5:4 za Breg.
SODNIK: Renzo Blessano.

Prvi neodločen izid za mlade Brežane, ki jim ga je vsilil močan nasprotnik Fortitudo. Tehnično pa so bili Brežani na boljšem od svojih nasprotnikov. Pokazali so točnost v podajanju in mirno kri v vsaki priliki ter z odločnimi posegi omejili vsako nevarno akcijo. Igrali so korektno in pošteno, česar ne moremo reči o nasprotnikih, ki so večkrat pozabili, da so na igrišču (sodnik na žalost ni nikoli tega opazil); nadalje so se iz vsake nevarne akcije rešili, tako da so napadalce kar podrli in bili nadvse grobi. Malo je manjkalo, da ni prišlo do splošnega pretepa. Igra je potekala v napetem vzdušju in pod relativno strogim nadzorstvom, ki je stalno pojenjalo. Sodnik je izjavil, da ni izključil nikogar, da ne bi prišlo do hujšega.

Ob žvižgu je Breg na žogi in takoj preide v napad. V četrti minuti doseže kot. Strel obramba odbije, ponovno strel v vrata, branilec odbije žogo na črti. Zahar izrabi priliko in pretreso mrežo — prvi gol tekme. Od sedaj se igra pretežno na sredini igrišča s sporadičnimi napadi. V 12' nasprotniki resno ogrožajo Žerjalova vrata. V 22' kazenski strel, ki ga Berdon lepo ubrani. Breg ponovno napada in v 28' Bandi krasno strelja tik droga. Tri minute kasneje Čuk ponovno ogroža nasprotnikova vrata.

V drugem polčasu je igral Breg pretežno v obrambi in skušal na ta način ohraniti vodstvo, kar na žalost ni uspelo. V 7' napada Breg, obramba podere napadalca in sodnik prisodi kazenski strel. Zahar silno strelja in žoga leti tik nad prečko. V 14' Fortitudo resno ogroža Žerjalova vrata; Marchesich se izogne branilcem in poda Cheberju, ki zamudi lepo priliko za izenačenje. Trj minute kasneje v protinapadu Kocjan za las ne doseže drugega gola.

V 27' Fortitudo ponovno napada. Zmede obrambo, Cheber v offsidu pride do žoge in z močnim strelom ukane Žerjala ter s tem doseže izenačenje. Pet minut kasneje preide Breg v protinapad. V Krmec je sam pred vratarjem ter se bliža kazenskemu prostoru, ko ga branilec Pecchiari dohiti, zagrabi ter podere. Sodnik prisodi kazenski strel. Strelja Bandi, obramba delno ubrani in žoga gre tik čez prečko v kot. S tem je tekme praktično konec.

V nedeljo je na sporedu tekma med Gajo in Bregom

Lestvica po 11. kolu mladinskega nogometnega prvenstva

Aurisina, Fortitudo, Ponziana 15 točk; Breg, CGS, Cremcaffè, Libertas 14; Edera, S. Giovanni, S. Sergio 11; Arsenale, S. Anna 7; Gaja 5; Vesna 4; CRDA 2; Esperia 1.

Vesni manjkajo 3 tekme; po dve tekmi morajo še odigrati Breg, Edera, Libertas, S. Anna, po eno tekmo pa Aurisina, Arsenale, Fortitudo, Ponziana, S. Sergio.

K. B.

PRIMORJE-COOP 2:0 (1:0)

V vrstah proseške enajsterice premalo odločnih napadalcev

PRIMORJE: Štoka, Rebula, Hervatič, Francola, Sardoč, Pressi, Del Bene, Praselj, Žužič, Cadelli, Verginella.
COOP: Fornasaro, Mervich, Kerin, Fumagalli, Zannier, Benelli, Ogrini, Srpic I., Srpic II., Badoli, Rob.
Rezervni vratar: Covi.
KOTJE: 9:3 za Primorje.
STRELCI: v 36' p. p. Prašelj, v 23' d. p. avtogol Fumagalli.

Primorje je v nedeljo spet prišlo do zmage, kljub temu pa ne smemo reči, da je s prikazano igro popolnoma zadovoljilo. Bolj ali manj so Prosečani ponovili napake iz tekme s Primorcem. Rdečo-rumenim se vedno bolj pozna, da so preveč pomanjkljivi v napadu. Tudi v nedeljo, kljub temu, da gostje niso bili nevaren nasprotnik, trije napadalci, Verginella, Žužič in Prašelj, niso prišli do izraza. Največjo nakapo delajo s tem, da pustijo preveč prostosti nasprotnim branilcem, tako da ti z lahkoto čistijo svoj kazenski prostor, ne da bi jih napadalci kaj motili. Iz tega je razvidno, da Primorje lahko pride do gola le s kombinirano akcijo, če pa to prestreže branilec, potem se je treba lotiti spet vsega od začetka. Ostane seveda še možnost avtogola, kot n. pr. v tej. tekmi. To pa gotovo ni darilo vsake nedelje. Res je nerazumljivo, kako trmasto vztrajajo napadalci s to igro, s katero pade vrednost in prestiž vse enajsterice. Navijači so tako zopet prisostvovali istim napakam in bil bi že skrajni čas, da bi odgovorni postopali in odpravili to napako. Pozitivne note so še enkrat prišle iz obrambnih vrst, kljub temu, da se je čutilo odsotnost Osica, katerega mesto je prevzel mladi Rebula. Pod mojstrsko režijo Francole, je obramba potrdila svojo solidnost. Posebno Sardoč je odlično zaigral. Hervatič (danes nekoliko nervozen), je večkrat po nepotrebnem v voleju čistil žoge, medtem ko bi lahko podal prostemu tovarišu in s tem gradil in ne razbijal akcije. Tudi v krilskih vrstah in povezavi je šlo precej v redu. Z vključitvijo Del Benija je Cadelli spet dobro zaigral. Pressi pa, kot po navadi, je gospodaril na svoji polovici igrišča. Skratka povedano res škoda, da v vrstah Primorja ni strelca, ki bi se bolj odločno vrgel v kazenski prostor nasprotnika. Škoda predvsem, ker Verginella in Žužič nočeta biti bolj odločne. Preveč je namreč ugodnih priložnosti, ki jih moštvo zapravlja.

Enajsterica Coop ni pokazala nič izrednega. Tržačani slonijo na dobri obrambi ter imajo v krilskih vrstah dobrega igralca (Srpic I), ki je vedno na mestu in izkorišča ugodne prilike. Napadalna trojica pa je precej počasna, da bi lahko resno zaposlila obrambo nasprotnika.

Kronika. Prva nevarna akcija nosi podpis Del Beneja v 2', ki z leve strani predloži na desno krilo, kamor se je pomaknil branilec Rebula, ki je streljal proti vratom. Žogo je prestregel Cadelli, a gosti obrambi Coop se je posrečilo rešiti v kot V 10' Verginella z glavo ne zna izkoristiti predložka Del Beneja. Lepa akcija Primorja v 13', na predložek Verginelle pa je Žužič netočen. Spet Del Bene v 19' dobi prostega Verginello, a ta je premalo odločen in Zannier reši v kot. Del Bene, v nedeljo zelo aktiven, je v 34' izvedel prosti strel. Prašelj skoči najvišje od vseh in usnje usmeri proti vratom, a vratnica reši Fornasara. Samo dve minuti kasneje Primorje gre v vodstvo. Verginella v driblingu premaga Mervica ter predloži Prašlju, ki brez oklevanja strelja. Fornasaro prestreže žogo, ki se mu izmuzne iz rok, se odbije na prečko in zakotali v mrežo. 1:0. Coop odgovori na ta gol s protinapadom Srpica I. ki pa strelja previsoko.

Primorje ima že v 1' nadaljevanja priliko da podvoji rezultat, ko Verginella v sprintu prehiti Zanniera. Pred sabo ima samo še vratarja, toda njegov strel konča na spodnjem delu prečke. Kmalu nato se Coop organizira in večkrat spravi v zadrego obrambo domačinov. A gostje ne gredo preko treh kotov. V 23' akcija Del Beneja, ki poda Žužiču, Fumagalli prestreže predložek ter poda vratarju, ki pa je medtem zapustil vrata. Tako žoga konča v mreži: 2:0. V 30' spet Srpic I prisili Štoko na poseg. V 38' zadnja prilika za domačine, a spet prečka odbije strel Prašlja. Kmalu nato trikratni žvižg sodnika, ki je zelo slabo opravil svoje delo.

B. R.

BREG - DON BOSCO 4:2 (4:2)

Brežani dobri v napadu a pomanjkljivi v obrambi

BREG: Favento, Kozina, Bertesina, Sau, Švara, Leban, Bassanese Zonta, Vižentin, Grahonja.
DON BOSCO: Pellis, Signoretto, Ban, Tamburin, Kiren, Divo, Scabar, Grando, Primitivo, Cucchi, Persi.
KOTJE: 6:1 za Breg.

Peta zaporedna zmaga Brežanov, ki so tako ostali še vedno prvi na lestvici. Igralci so prikazali precej dobro in tehnično igro in so bili tudi boljši na središču igrišča. Pokazali pa so ponovno svoje pomanjkljivosti predvsem v obrambi. Prav zaradi napake v obrambi je Don Bosco dosegel svoj drugi gol. Brežani pa so popolnoma nadzorovali in v glavnem vodili igro.

Kot običajno je Breg presel v napad in prisilil nasprotnika v obrambo. Tako je že v peti minuti Signoretto prestregel žogo na črti in preprečil gol. V naslednjih minutah sta tako Kozina kot Ralza nevarno streljala v vrata. Gostje so prešli v protinapad in v 12' streljali kazenski strel. Obramba odbije in Persi za las zgreši cilj. Tri minute kasneje ponovno kazenski strel proti Bregu. Strelja Grando, obramba delno prestreže strel in ukane tako svojega vratarja: 1:0 za Don Bosco.

Breg preide v protinapad in doseže kot v 17'. Strel in Grahonja doseže krasen gol z glavo. Dve minuti kasneje kazenski strel za Breg. Strelja Bassanese, obramba odbije. Minuto kasneje doseže Vižentin po lepi akciji drugi gol za Brežane. Igra se nadaljuje na sredini igrišča, kjer Breg vsiljuje svoj tempo. V 32' preidejo gostje v protinapad, zmedejo obrambo in Primitivo doseže izenačenje.

Breg preide v protinapad pod Vižentinovim vodstvom, ki krasno strelja, obramba odbije v kot. Brežani nadalje napadajo. Ponovno Vižentin na žogi, izogne se branilcem ter poda Zonti, ki z lepim strelom doseže v 37' p. p. peti gol tekme. Breg vztraja v napadu in štiri minute kasneje doseže Grahonja četrti gol za Brežane.

V drugem polčasu je bil tempo nekoliko počasnejši. Kljub temu so si sledile lepe akcije z obeh strani. Že v drugi minuti je Grahonja za las zgrešil svoj tretji gol. Brežani pritiskajo na nasprotnike, ki se le s težavo branijo. V šesti minuti Bassanese ponovno zamudi izredno priložnost. V 18' je sodnik slednjega izključil zaradi grobosti do branilca. Kljub temu, da so Brežani igrali v 10, niso nasprotniki resneje ogrožali njihovih vrat. V 30' je Grahonja streljal mimo droga in s tem zaključil krasno akcijo. V 40' je Leban streljal kazenski strel tik čez prečko. V zadnjih minutah pa je Breg nenehno pritiskal na nasprotnikovo obrambo, a mu kljub lepim akcijam ni uspelo doseči gola.

Za nedeljo je na sporedu tekma Edera «B» — Breg. Edera sodi med najboljše ekipe skupine «M». Brez dvoma bo srečanje zanimivo.

K. B.

2. AMATERSKA LIGA

Šest neodločenih izidov v osmih tekmah 9. kola

V D skupini 2. amaterske nogometne lige je očividno vladalo v posameznih srečanjih dokaj miroljubno in prijateljsko razpoloženje. V osmih prvenstvenih srečanjih devetega kola so namreč dosegli kar šest neodločenih izidov. V treh tekmah niso dosegli niti enega gola, prav tako ni doseglo nobenega zadetka sedem ekip, naslednjih sedem pa je zadelo nasprotna vrata le po enkrat. Šestnajst moštev te lige je doseglo skupno komaj 11 golov, kar meče na napadalce slabo luč, ali pa dobro na obrambo...

Edini zmagi v tem kolu sta zabeležili ekipi Libertasa in Torriane.

Med moštvi, ki so se zadovoljila z neodločenim izidom so tudi Juventina, Rosandra in Aurisina.

Juventina in Rosandra sta se srečali med seboj in je ostal izid do konca tekme brez zadetkov. Rosandra pa se je pomerila z enajsterico S. Anna in tudi tukaj sta ostala oba vratarja vseh 90' igre nepremagana.

Izidi

*Libertas — Fogliano	2:1
Torriana — *Sagrado	2:0
*Itala — Romans	0:1
*Aurisina — S. Anna	0:0
*Juventina — Rosandra	0:0
*Farra — CRDA	1:1
*Turriaco — S. Canziano	0:0
*Arsenale — S. Pier d'Isonzo	1:1

Lestvica

Romans	9	5	4	0	15	7	14
Libertas	9	6	2	1	14	10	14
Arsenale	9	4	5	0	13	6	13
Torriana	9	3	5	1	10	3	11
S. Canziano	9	3	5	1	11	6	11
S. Anna	9	3	5	1	9	8	11
Rosandra	9	3	4	2	14	9	10
Farra	8	2	5	1	7	4	9
Itala	9	2	3	4	7	9	7
CRDA Ts	9	1	5	3	10	11	7
Turriaco	9	2	3	4	10	11	7
Aurisina	9	2	3	4	7	16	7
Fogliano	9	1	4	4	7	10	6
Juventina	8	1	4	3	6	11	6
Sagrado	9	2	2	5	9	16	6
S. Pier d'Is.	9	0	3	6	8	20	3

Tekme prihodnjega kola

Libertas — Sagrado
Romans — Arsenale
Torriana — Juventina
CRDA — Aurisina
Rosandra — Turriaco
S. Canziano — S. Anna
S. Pier d'Isonzo — Farra
Fogliano — Itala

ZARJA-GRETTA 2:2 (1:0)

Pod žarometi Bazovci zapravili priložnost

GOLI: v 39' p. p. Žagar (Z), v 6' d. p. Bianchi (G), v 25' Baldasin (Z), v 39' d. p. Bianchi (G).
ZARJA: Čač, Bernetič, Križmančič M., Križmančič S., Delise, Baldasin, Kalc, Žagar, Komar, Pasqualis, Marc.
GRETTA: Butkovich, Maschietto, Umek, Fasano A., Fasano U., Verani, Bianchi, Papini, Bearzatto, Dessenibus, Muscardin, D'Acunto.
KOTJE: 6:4 v korist Zarje.

Pod svetlobo žarometov je v soboto zvečer na stadionu v Ul. Flavia bazoviška Zarja igrala le neodločeno z enajsterico Grette. Ta je bila na papirju gladko poražena, a je na igrišču dokazala, da zna tudi zaigrati in biti nevarna. Predvsem njeno desno krilo Bianchi, ki je tudi realizator obeh golov, je spravljalo v preplah Zarjino obrambo.

Zarja je zaigrala po svoji stari navadi. Ogromno delo, ki ga opravi krilska vrsta na sredini igrišča, se zgubi v nič pred nasprotnikovim kazenskim prostorom. V napadalni vrsti manjka igralec, ki bi se «vrgel» v nasprotnikovo obrambo in bil pripravljen na vsak preobrat. V tem bi igrala v njegovo korist odločilno vlogo močna fizična postava, s katero pa ne razpolaga niti en bazovski napadalec.

Tokrat ne moremo pohvaliti obrambe. Skozi celotno tekmo so branilci opravili pošteno delo, a oba gola je kriva prav obramba. Pri prvem nasprotnikovem zadetku sta se dva Zarjina igralca gledala, kar je izkoristil vedno prisotni Bianchi. Pri drugem izenačenju pa se je obramba na prosti strel iz levega kota kazenskega prostora postavila tik pred vrata namesto, da bi silila na zunanji rob kazenskega prostora.

Kronika golov:

V 39' p. p. prodira Žagar proti nasprotnikovim vratom. V razdalji 25 m od teh bliskovito strelja. Vratar je premagan in žoga potrese mrežo. Po golu Zarja prevladuje do konca polčasa.

V začetku druge polovice pa Gretta nepričakovano izenači. Že omenjeno obotavljanje belo-rdeče obrambe, ki ga izkoristi Bianchi. Gretta napada, Zarja pa igra zaspano. Proti polovici polčasa pa reagira in v 25' pride ponovno v vodstvo. Pasqualis izvede prosti strel, ki ga Baldasin z glavo preusmeri v vrata. Klasičen gol poškodovanega igralca. Baldasin si je namreč že v 7' p. p. poškodoval nogo. Zarja se razživi, a sreča ji ni naklonjena. Napadalci zapravljajo priložnosti. V 39' pa pride do prostega strela v korist Grette. Izvede ga Bianchi, ki strelja direktno v vrata, žoga se odbije od spodnjega dela prečke in konča v mreži.

f. v.

LIBERTAS PROSEK - UNION 0:1 (0:1)

Podlonjerci z novo postavo premagali moštvo Libertasa

LIB. PROSEK: Stocca, Bolcich, Babich, Kocjan, Cotterle, Smolizza, Dagri, Bolcich, Metelko, Hervatič, Perkovich.
UNION: Kalin, Traunt, Kramasteter, Gombač, Fortezza, Raimondo, Morabito, La Pasquala, Camassa, Mamillo, Franceschin.
Koti: 6:2 za Union.
SODNIK: Dreias — —Trst.
Strelec: v 41' p. p. Camassa.

Srečanje Libertas - Union, ki je bilo na zadovoljivi tehnični ravni se je zaključilo v korist gostov z 0:1. Podlonjerci so v nedeljo zaigrali s popolnoma preurejeno postavo. Mrežo je prvič branil vratar Kalin, ki ga vsi poznamo kot solidnega in sigurnega vratarja s turnirja športnih iger, kjer je sicer nastopal za Zarjo. Union je z nabavo Kalina nedvomno dobro zadel. Številka eden Uniona je tako dal občutek še večje sigurnosti obrambi, ki je v nedeljo odlično zaigrala Oba branilca Traunt in Kramesteter sta pokazala hladnokrvnost in borbenost, kar je zelo važno za branilce Za njima je kot vedno v kazenskem prostoru gospodaril odlični «prosti» Gombač, ki je bil vedno na pravem mestu v vsaki kritični situaciji. Fortezza je bil zopet negotov in prepočasen. Naredil je tudi mnogo nepotrebnih prekrškov, ki bi lahko Podlonjerce drago stali V krilskih vrstah je izstopal Raimondo, ki je predvsem v p. p. gospodaril na svoji polovici igrišča in je bil začetnik mnogih napadalnih akcij. Desno zvezo je igral La Pasquala (drugi novinec Uniona). Podlonjerci so nabavili tega atleta od tržaške ekipe «Redi» in moramo priznati, da so tudi tukaj dobro zadeli. La Pasquala je pokazal talent, dobro tehniko, lep pregled nad igro ter zelo precizen strel. Leva zveza pa je bil Mamillo. Srednja trojica Morabito-Camassi-Franceschin se je pokazala kot zelo nevarna in je večkrat spravila v zadrego obrambo gostov. Skratka, Union je zaigral lepo in je popolnoma zasluženo prišel do zmage.

Domačini so sicer bili zelo pomanjkljivi v napadu. Libertas je nadvse presenetil. V obrambi so domačini zaigrali solidno, tako da je bil izredno zanimiv dvoboj med obrambo Libertasa in napadom Uniona. Skoraj ne bi vedeli komu, preprisati premoč. Res čudno, da ima ekipa Libertas le eno točko v lestvici, ker če vedno igra kot v nedeljo, potem je lestvica za Libertas res krivična. Zato pa je zmaga Uniona tembolj pomembna, čeprav je iz kronike razvidno res malo akcij na eni in drugi strani, a to ne zaradi slabe igre (nasprotno: že v začetku smo povedali, da je bilo srečanje zanimivo), temveč, ker sta obrambi imeli rahlo premoč nad napadalnimi vrstami.

Kronika.

Enajsterici v začetku zaigrata enakovredno na sredini igrišča. V napadu pa so Podlonjerci bolj aktivni. Prva nevarna akcija Uniona v 20'', zmeda v kazenskem prostoru Libertasa Camassa je pri žogi, vratar Stocca je hitrejši in z nogo kratko odbije do Mamilla, ki si hoče z roko popraviti žogo. Sodniku ta prekršek ne uide in tako je nevarnost zavrnjena. V 34' krasen strel Morabita iz lepe pozicije, a Stocca reši v kot. Dve minuti kasneje se strel Camasse odbije od prečke. V 41' pridejo Podlonjerci v vodstvo, Mamilo poda La Pasquali, ta pa strelja proti vratom, vratar Stocca kratko odbije do Camasse, ki z lahkoto potisne usnje v prazna vrata. V 43' lep prosti strel La Pasquale.

V drugem delu igre zaigra Libertas boljše na sredini igrišča (pod režijo Metelka), toda obramba Uniona je vedno na mestu. V 30' se lepa akcija La Pasquala-Morabito konča brez uspeha. V 32' lep predložek Metelka do Bolcicha, ki z glavo usmeri usnje čez mrežo Kalina. V 37' osebna akcija Franceschinija, Stocca reši nevarnost s posegom pod noge. V ostalih 7' igre Union prevladuje, Libertas pa popolnoma popusti do zaključnega žvižga sodnika, ki ni preveč zadovoljil.

Najboljši v vrstah Lib. Prosek: Babich, Kocjan, Smolizza in Metelko (v. d. p.).

Najboljši v vrstah Uniona: Traunt, Gombač, La Pasquala, Raimondo.

MEMORIAL MIRKA FILEJA V GORICI

V odbojkarskem turnirju zmagala ekipa Gorice

Na drugo mesto se je uvrstila šesterka Doberdoba

V soboto ob 17. uri se je v telovadnici G Galilei v Gorici začel turnir v odbojki za katerega se je letos prijavilo lepo število ekip. Z Goriškega so bile: Dijaški dom, Doberdob, Gorica in Alkoholniki iz Števerjana S Tržaškega pa Polet in Kratkohlačniki iz Doline.

Že takoj prvi večer, v soboto, je bilo takoj jasno, da si bo ekipa iz Doberdoba skoraj gotovo zagotovila pokal, saj je svoje nasprotnike dobesedno zmlela. V nedeljo zjutraj pa, ko se je turnir nadaljeval in zaključil je Doberdob, favorit, odpovedal in zgubil dve tekmi z ekipo iz Gorice, katero je v soboto zvečer že premagal z gladkim izidom 2:0.

Vendar tudi druge ekipe niso razočarale. Tako je bila izredno napeta in borbena tekma med Doberdobom in Poletom iz Trsta ter med že imenovanima ekipama Gorico in Doberdobom. Seveda je treba omeniti tudi temperamantni bolj med ekipama Alkoholnikov iz Števerjana in Kratkohlačnikov iz Doline pri Trstu, v katerem so Alkoholniki, čeprav nefavoriti, kar naklestli nasprotnike s čistim 2:0.

Kot rečeno je Doberdob prišel v finale brez poraza, Gorica pa z enim porazom, zato sta se ekipi spoprijeli, toda Doberdobci so igrali slabo. Napad je bil premehak in Goričani so povedli ter zmagali.

Lestvica:

1. Gorica (Sfiligoj R., Bensa D., Kranner Marjan, Marko in Martin, Spacapan P., Tuzzi in Sfiligoj M.).
2. Doberdob

Nato slede vsaka z dvema porazoma: Polet (Opčine); Dijaški dom Gorica, Alkoholniki iz Števerjana in Kratkohlačniki iz Doline.

Posamezni rezultati (v soboto):
Gorica-Dijaški dom 2:0 (15:11, 15:11)
Doberdob - Polet 2:0 (17:15, 15:11)
Doberdob - Gorica 2:0 (16:14, 15:8)
Polet - Dijaški dom 2:0 (15:2, 15:4)

V nedeljo:
Alhokolniki (Števerjan) - Kratkohlačniki Dolina 2:0 (15:9, 17:15)
Doberdob - Alkoholniki 2:0 (15:0, 15:8)
Gorica-Doberdob 2:0 (15:6, 17:15)

Finale:
GORICA - DOBERDOB 2:0 (15:6, 17:15).

NAMIZNI TENIS

V okviru tekmovanja za Filejev memorial so odigrali tudi moški namiznoteniški turnir z naslednjimi izidi:

ČLANI: 1. Cattonar (Sokol), 2. Cotič (D. dom), 3. Cavo (Sokol).
MLADINCI: 1. Ukmar (Sokol), 2. Komel (D. dom), 3. Černic (Doberdob).
EKIPE: 1. Sokol A (Ukmar, Cattonar), 2. Doberdob, 3. D. dom.

Marjan Terpin

MOŠKO KOŠARKARSKO PROMOCIJSKO PRVENSTVO

Kljub porazu dobra igra Bora

Sancin najboljši med plavimi

BOR — CUS 49:61 (18:30)
BOR: Sancin 17, Fabjan 13, Ambrožič 8, Spacal 6, Rudeš 4, Kralj, Kafol, Zavadlal 1.
SODNIKA: Lazzari in Mogorovich.
Kazenski meti: 16:27.

Kakor je bilo moč predvidevati, je košarkarska ekipa Cus premagala borovce zaradi večje izkušenosti ter sistematičnega «izvabljanja» napak, ki so jih, posebno v začetku, zagrešili plavi.

Šlo je za nekaj zgrešenih podaj pod lastnim košem, oziroma za napake pred nasprotnikovim košem, ki so omogočile Cusovcem hitre protinapade. Ob takih naivnostih so gostje prešli takoj v vodstvo in v tretji minuti so že vodili z 8:0. V naslednjih minutah se je ta razlika še povečala in se je ,z rahlimi spremembami, ohranila do konca. Ko so plavi realizirali po zaslugi svojega najboljšega igralca — Sancina, je bilo prepozno. Po vsakem košu, ki so ga dosegli, so izenačili gostje s hitrimi akcijami. Dejansko so igralci ekipe CUS živeli od rente in se niso več pretirano trudili. Naj še omenimo, da se ni trener Magrini poslužil svojega najboljšega igralca Križmana, ki ga je mislil poslati na parket samo v primeru, če bi se ekipa znašla v težavah.

Ob zaključku prvega polčasa so gostje vodili z 18:30. V drugem delu igre so zaigrali borovci bolje in rezultat samo drugega polčasa je bil izenačen 31:31. V teh minutah so plavi dejansko prikazali običajno, sproščeno igro, ki smo jo bili vajeni videti v prejšnjih srečanjih. Žoga je hitreje krožila okoli nasprotnikove cone in je bilo lažje reševati strelca kritja. Ambrožič je dosegel nekaj lepih koševo in se je sploh uspešno kretal v široki coni 3—2.

Spacal ni zaigral blesteče in to opravičljivo, ker se je udeležil tekme z mrzlico. Čeprav je uspešno metal iz kratke razdalje, se je po nekaj minutah utrudil in je moral zapustiti igrišče, da se je odpočil.

Rudeš je podajal zelo dobro in je realiziral svoj prvi koš z nezadržnim prodorom, ki mu je občinstvo navdušeno ploskalo. Pozneje se ni več znašel in je zagrešil nekaj napak ravno pri neumestnih prodorih, kar je seveda pomenilo bliskovite protinapade gostov, ki so nizali lahke koše.

Dobro se je izkazal Fabjan, posebno je bil točen pri metanju prostih metov. V nedeljo bodo košarkarji Bora odigrali v Tržiču ob 10. uri zahtevno tekmo z ekipo Marcelliana - Hannibal.

Adrijan Zavadlal

NARAŠČAJNIŠKO KOŠARKARSKO PRVENSTVO

Borovci za dve točki klonili Servolani

SERVOLANA — BOR 34:32 (18:15)
SERVOLANA: Albertini, Pironio 9, Moratto 3, Comici 7, Parisito 4, Apolonio 2, Ventrile 9, Godina, Corosez, Zoupilo.
BOR: Grgič, Sosič 2, Kralj 1, Kobal, Deško, Barasutti 2, Šegina 8, Hrvatič V. 7, Hrvatič S. 12.
SODNIK: Persoglia

Mladi borovci so tekmo proti Servolani izgubili le z 2 točkama razlike. Vzrokov tega poraza je več. Igrali so na odprtem, česar niso vajeni, poleg tega pa so bili odsotni kar štirje igralci. Bogatec, Širca in Ljubič so morali v Koper na tekmo proti tamkajšnjemu Dijaškemu domu, Livij Pertot pa je bil operiran na poškodovani nogi. Proti Lloydu «A» v nedeljo pa bo spet nastopil.

Zaradi teh odsotnosti se je moral trener poslužiti mladih igralcev. Tako sta prvič nastopila Kralj in Sosič, Barasutti in Deško pa sta do sedaj le malo igrala. Vsi so zadovoljivo izpolnili nalogo, saj so zaigrali kot veterani Posebno priznanje pa zasluži Kralj, ki se je odlično boril v obrambi, ni pa imel sreče v napadu. Zadovoljivo so zaigrali tudi ostali igralci, kot tudi brata Hrvatič. Servolana se ni izkazala, kot je bilo pričakovati. Novi igralci, ki so pristopili od Lloyda, niso pokazali nič posebnega. Reši se je le Ventrile s koši iz daljave.

Bor je začel s postavo Šegina, Kralj, Barasutti in oba Hrvatiča. Servolana je takoj povedla, toda rezultat je bil vedno 4 točke razlike. Menjave, ki se jih je poslužil trener so dale le delne sadove, saj so vseeno izgubili prvi polčas (18:15).

V začetku drugega polčasa so borovci pospešili ritem Takoj so povedli s tremi točkami, toda ravno ko so bili v vodstvu, je moral Hrvatič V. zapustiti igrišče zaradi petih osebnih napak. Na ta način je bil Bor oškodovan na odbitih žogah. V zadnji minuti, pri stanju 34:32, je imel Hrvatič S. na razpolago dva prosta meta, toda na žalost je oba zgrešil. Res škoda, kajti s podaljškom bi borovci gotovo premagali nasprotnike.

— Jan —

Valentin Pižon

(Nadaljevanje s 4. strani)

Že prvo leto (1900) je pod psevdonimom Tomson konkuriral z valčkom «Milica» in s koračnico «Primorski fantje», ki je prejela prvo nagrado. Naslednje leto je Pižon (tokrat s psevdonimom Stenski) prisoten z dvema pesmima: «Lahko je za te duša (besedilo Anton Miklavec) in «Slovo». Obe sta bili nagrajeni. Po premoru v letu 1902 je naslednje leto (1903) Pižon zopet med natečajniki, tokrat s štirimi pesmimi, od katerih je «Tvoj pušelc ni mene več vreden» prejela nagrado. Leta 1904 ima Pižon valček «Moja rožica», leta 1905 pa kar tri pesmi («Fantu», «Slovo» in «Vinska»). Leta 1906 je imel Pižon v programu še valček «Nezvesta» in po vsej verjetnosti je tudi njegova melodija pesmi «Bog živi društvo Slava», «Bog živi Velesilo». Zanašajoč se na spomin pokojnega Antona Miklavca naj bi bila tudi «Temna noč se je storila» Pižonova skladba.

Spomin na Valentina Pižona je v Škednju zlasti med starejšimi vaščani še živ, saj je tesno povezan s spominom na «Velesilo». Potrebno bi bilo, da bi Pižonovo ime in tudi ostalih prosvetnih delavcev v Škednju ostalo znano tudi v kasnejših rodovih. Ljudstvo, ki ne pozna svoje preteklosti, je kakor narod brez zgodovine. Mi pa imamo svojo kulturno zgodovino. In še nad nečem bi se morali zgledovati.

Mirko Pižon mi je med drugim povedal še to. Neposredno pred prvo svetovno vojno ga je oče prosil, naj malo izpreže pri Sokolu. Mirko je imel svojo zaposlitev v mestu. Ko je prišel z dela po dvakrat tedensko vaje s sokolskimi otroki, dvakrat na teden članska telovadba, potem še vsak teden v mesto k telovadbi vaditeljskega zbora. Poleg vsega tega pa je bil Mirko takrat še starosta «Sokola». Oče pa je bil vezan na pevske vaje pri «Velesili» in «Slavi». Doma pa — gostilna. Ko bi danes imeli naši ljudje vsaj trohico tiste požrtvovalnosti, ki sto jo izpričala oče in sin Pižon!

šport šport šport šport šport šport

A LIGA

IZIDI

Bologna-Milan	1-0
Cagliari-Torino	1-0
Fiorentina-*Inter	2-1
Juventus-Pisa	2-0
Vicenza-Napoli	2-0
Palermo-Varese	1-1
Sampdoria-Atalanta	0-0
Verona-Roma	2-0

LESTVICA

Cagliari	8	6	1	1	20	8	13
Milan	8	5	2	1	11	4	12
Juventus	8	4	3	1	12	7	11
Fiorentina	8	4	3	1	9	7	11
Inter	3	3	3	2	12	7	9
Verona	8	3	3	2	13	9	9
Bologna	8	4	1	3	8	6	9
Vicenza	8	3	2	3	5	8	8
Palermo	8	2	4	2	4	6	8
Sampdoria	8	2	2	4	8	5	6
Atalanta	8	1	4	3	5	7	6
Roma	8	2	2	4	7	13	6
Napoli	8	1	4	3	4	9	6
Torino	8	1	3	4	3	8	5
Varese	8	1	3	4	4	15	5
Pisa	8	1	2	5	8	14	4

Tekme prihodnjega kola

Fiorentina - Verona; Milan - Cagliari; Napoli - Juventus; Palermo - Atalanta; Pisa - Sampdoria; Roma - Bologna; Torino - Inter; Varese - Vicenza.

B LIGA

IZIDI

Catanzaro-Modena	0-0
Cesena-Bari	0-0
Foggia-Genoa	0-0
Lazio-Spal	1-1
Lecco-Catania	1-0
Padova-*Livorno	3-2
Monza-Mantova	0-0
Brescia-*Reggiana	1-0
Reggina-Como	0-0
Ternana-Perugia	1-1

LESTVICA

Foggia	8	3	5	0	5	1	11
Genoa	8	4	3	1	10	6	11
Lazio	8	4	2	1	16	8	10
Como	8	3	4	1	8	7	10
Brescia	8	3	3	2	7	3	9
Reggina	8	3	3	2	6	4	9
Bari	8	2	5	1	5	4	9
Lecco	8	3	3	2	10	9	9
Livorno	8	3	3	2	11	10	9
Perugia	8	1	6	1	3	3	8
Catanzaro	8	2	4	2	5	5	8
Ternana	8	2	4	2	6	6	8
Cesena	8	1	5	2	4	5	7
Reggiana	8	2	3	3	6	7	7
Catania	8	1	5	2	4	7	7
Spal	8	2	2	4	7	10	6
Modena	8	1	4	3	3	6	6
Padova	8	2	2	4	6	13	6
Mantova	8	1	3	4	5	7	5
Monza	8	0	5	3	3	9	5

Tekme prihodnjega kola

Bari - Lecco; Brescia - Lazio; Catania - Modena; Como - Monza; Genoa - Ternana; Mantova - Catanzaro; Padova - Reggiana; Perugia - Cesena; Reggina - Livorno; Spal - Foggia.

A SKUPINA

C LIGE

IZIDI

Alessandria-Piacenza	1-0
Biellese-Pro Patria	1-0
Cremonese-Verbania	0-0
Legnano-Savona	1-1
Monfalcone-Macobi Asti	3-2
Udinese-*Marzotto	5-0
Trevigliese-*Novara	2-1
Rapallo-Sottomarina	4-1
Treviso-*Triestina	1-0
Solbiatese-*Venezia	4-2

LESTVICA

Solbiatese	11	6	4	1	20	9	16
Udinese	11	6	3	2	17	2	15
Treviso	11	5	4	2	7	6	14
Piacenza	11	6	2	3	14	4	14
Pro Patria	11	5	4	2	9	5	14
Monfalcone	11	3	6	2	12	11	12
Triestina	10	5	2	3	7	5	12
Trievigliese	11	5	2	4	12	10	12
Alessandria	10	3	6	1	9	7	12
Savona	11	4	4	3	8	8	12
Novara	11	4	4	3	13	10	12
Legnano	11	4	3	4	14	13	11
Venezia	11	3	5	3	12	10	11
Cremonese	11	2	5	4	7	10	9
Rapallo	11	2	4	5	9	13	8
Verbania	11	3	2	6	9	13	8
Biellese	9	2	3	4	7	8	7
Marzotto	11	1	4	6	5	17	6
Macobi Asti	11	1	4	6	8	22	6
Sottomar.	11	1	3	7	6	17	5

Biellese ima dve tekmi manj, Alessandria in Triestina eno tekmo manj.

Tekme prihodnjega kola

Monfalcone - Biellese; Piacenza - Triestina; Pro Patria - Alessandria; Savona - Rapallo; Solbiatese - Macobi Asti; Sottomarina - Novara; Trevigliese - Marzotto; Treviso - Cremonese; Udinese - Venezia; Verbania - Legnano.

TRIESTINA - TREVISO 0:1 (0:0)

Sodnik oškodoval na igrišču boljšo in napadalno Triestino

Tržačane čakajo tri zelo težke tekme

TRIESTINA: Colovatti (Chendi), D'Eri, Martinelli; Del Piccolo, Varnier, Pestrin; Tumiati, Giacomini, Ive, Paina, Ridolfi.

TREVISO: Casagrande (Zabeo), Sirena, Paladin; Zahtila, Belina, Alberti; Magistrelli, Spangaro, Goffi, Zambianchi, Simonato.

SODNIK Sgherri iz Grosetta.

STRELEC: Goffi v 48'

Približno 7000 gledalcev. Kotov je bilo 8:8 (6:5 v korist Trevisa). Sodnik je opomnil Paladina, Martinellija in Magistrellija. Lažje se je poškodoval Magistrelli.

Tržaški gledalci so zdaj lahko končno zadovoljni. Triestina je namreč prvič prikazala dopadljivo in duhovito igro in z lepimi prodori držala skoraj celo tekmo pobudo v svojih rokah. S tem pa je tudi doživela prvi poraz na lastnem igrišču, tem bolj grenak, ker je popolnoma nezaslužen. Tekma pa je bila kakor začarana za tržaško vrsto, katero je sodnik z neverjetnimi domislicami preganjal že od vsega začetka.

Tekma je bila lepa, zelo napeta in hitra, gostje pa so prikazali odlično igro v obrambi in napadu, čeprav so se stalno posluževali prekrškov, ki jih sodnik ni kaznoval V prvih 15' minutah je Treviso naskočil tržaška vrata in gledalci so presenečeno sledili izredno hitri in odločni igri gostov, ki so takoj pokazali, da nameravajo odnesti s tržaškega igrišča vsaj točko. Po mnogih grobostih, ki so Tržačane malo prestrašile in jim odvzele poguma, pa je prišlo v 15' do odločilnega dogodka. Paina je porušil Zambianchija, tedaj pa je pritekel k njemu Bellina in ga brcnil v nogo. Sodnik, ki je bil oddaljen le nekaj metrov, je pogledal stranskega sodnika, in ker je bil ta predaleč, da bi kaj videl, je dosodil prekršek v korist Trevisa. To je ogrelo domačine, ki so se dobesedno spremenili. Začeli so napadati vztrajno in nekajkrat prese netili sicer odlično nasprotno obrambo. Tedaj pa je znova prišel na površje sodnik, ki je spregledal nasprotnikove prekrške in ustavljal samo domače napadalce.

V drugem polčasu je nastopila usodna 3 minuta. Zambianchi je s krasno podajo presenetil celo obrambo in podal Goffiju, ki je sam pred vrati, v očitnem offside položaju z lahkoto potisnil žogo v mrežo. Vsako ugovarjanje je bilo zaman. V 67' je Ive z lepe pozicije streljal v vrata, in eden od branilcev je z roko odbil v kot: nič tudi tokrat, sodnik ni videl nič. Njegov vid pa se je kmalu neverjetno popravil 1' kasneje, ko je Ridolfi dosegel po gneči pred Casagrandejevimi vrati izenačenje. Tokrat je Sgherri, čeprav zelo oddaljen in pokrit od številnih igralcev, «videl» offside in razveljavi! gol. Če temu dodamo, da je pred tem dogodkom in po njem Bellina dvakrat na črti ustavil z glavo strela, ki sta že premagala vratarja, potem lahko res potrdimo, da je imela tokrat Triestina izredno smolo. V enem primeru pa je še sama zapravila točko, ko je Pestrin pred vratarjem slabo udaril žogo in zapravil stoodstotno priložnost.

Pri taki tekmi je res nemogoče govoriti o igri posameznikov. Potrudili so se vsi, s Colovattijem na čelu, saj je imel tudi tržaški vratar veliko dela. Negativno oceno lahko zaslužita le dva igralca: Ive, ki je očitno preveč čutil odgovornost in le redkokdaj našel pravilno mesto na polju, in Tumiati, ki je bil v zadnjih tekmah popolnoma na tleh. Žal pa trener nima pravih nadomestil. Sigarini vsekakor ni boljši od Iveja in odločitev, ki jo je vzel Radio (Sigarini na tujem, Ive doma) je najboljša. Za Tumiatija pa sploh ni govora: drugih kril pri Triestini ni.

Položaj Triestine se je tako poslabšal. Nič hudega sicer, saj je bila nedelja polna nepredvidenih rezultatov in so skorai vse kvotirane ekipe izgubile. Na vrhu je namreč ostala le Solbiatese, ki je zmagala tudi v Benetkah, Udinese, ki je letos najmočnejše moštvo te konkurence, pa je visoko premagala Marzotto v Valdagnu. Izgubile so Novara, Venezia (na domačih tleh), Piacenza in Pro Patria na tujem, tako da tudi poraz Triestine ni usoden. Moštvo pa je sedaj pred res težkim tednom. V nedeljo bo nastopilo v Piacenzi, v sredo v Bielli, nato pa doma proti Cremoneseju. Če se hoče obdržati na vrhu lestvice, bi moralo odnesti vsaj 4 točke.

uk

KOŠARKA — MOŠKA A LIGA

V prvem srečanju poraz Snaidera

Na lestvici strelcev v vodstvu Jugoslovan Korać

V prvem kolu italijanske moške košarkarske lige so dosegli v nedeljo le dva prepričljiva izida. Simmenthal je premagal Ramazzottija z 19 točkami naskoka, Fides pa je odpravil videmski Snaidero s prednostjo 12 košev. V vseh ostalih tekmah je bila razlika v izidih od 2 do največ 5 točk, torej tesna.

Edini predstavnik naše dežele v tej ligi Snaidero je doživel poraz, vendar je orožje položil častno. Prikazal je nevarno košarko in je kljub porazu jasno napovedal, da v tem prvenstvu ne bo igral podrejene vloge.

Na seznamu strelcev so se takoj vpisali med najboljše tujci. Na prvem mestu je Jugoslovan Radivoje Korač, ki je ne le s svojimi izredno preciznimi meti, ampak tudi z odlično igro Boariu odločilno pomagal do zmage.

IZIDI

Simmenthal - *Ramazzotti	61:41
Noalex - *All'Onestà	69:66
*Boario Petrarca - Candy	62:59
Ignis Varese - *Oransoda	54:49
*Eldorado - Butangas	68:66
*Fides - Snaidero	74:62

LESTVICA

Simmenthal	1	1	0	61	41	2
Fides Napoli	1	1	0	74	62	2
Ignis Varese	1	1	0	54	49	2
Noalex Venezia	1	1	0	69	66	2
Boario Petrarca	1	1	0	62	59	2
Eldorado Bologna	1	1	0	68	66	2
Butangas Pesaro	1	0	1	66	68	0
Candy Bologna	1	0	1	59	62	0
All'Onestà	1	0	1	66	69	0
Oransoda Cantù	1	0	1	49	54	0
Snaidero Udine	1	0	1	62	74	0
Ramazzotti	1	0	1	41	61	0

TEKME PRIHODNJEGA KOLA

Candy - All'Onestà
Butangas - Boario
Simmenthal - Eldorado
Noalex - Fides
Ignis - Ramazzotti
Snaidero - Oransoda

5. REDNI OBČNI ZBOR ŠK KRAS

Športni krožek Kras iz Zgonika si je postavil društveni sedež

Podeželska društva bi zaslužila več razumevanja in podpore

V soboto je bil v Zgoniku redni občni zbor tamkajšnjega športnega krožka Kras, ki združuje športno mladino iz vse zgoniške občine. Občni zbor je bil obiskan zelo dobro in po poročilih se je razvila živahna in plodna diskusija.

Dosedanji predsednik dr. Stanko Budin je podal naslednje predsedniško poročilo:

Dragi prijatelji, letos je že petič, ko se sestanemo na občnem zboru našega krožka in polagamo račune o opravljenem delu v preteklem letu. Marsikdo bi lahko pripomnil, da je pet let lepo razdobje v katerem bi moralo biti že marsikaj narejenega. Če upoštevamo skromne razmere, v katerih se odvija vsakršno delovanje pri nas, potem moramo le priznati, da je bilo marsikaj storjenega. Tu naj poudarim, da pred petimi leti ni bilo pri nas ničesar, na kar bi se lahko oslanjali. Treba je bilo začeti prav od nič. Našim fantom se moramo zahvaliti, če so pogumno zavihali rokave in si zgradili igrišče, okrog katerega se že zbirajo stalni navijači naših odbojkarjev.

Letos smo prišli končno še do svojih prostorov. To je velik korak, ki smo ga storili v tem letu in ki je na žalost kriv, da smo zaradi tega zanemarili marsikatero bistveno vprašanje, ki bi terjalo nujno rešitev. Mimogrede se moram oprostiti pred našimi člani, če je bil občni zbor sklican nekoliko pozno, toda sklenjeno je bilo, da se letos sestanemo v lastnih prostorih; ker pa so se preureditvena dela nepredvidoma zavlekla, je prišlo do te zakasnitve.

Doslej smo se na vsakem občnem zboru pritoževali, da bi se dalo pri nas še marsikaj narediti, ko bi imeli svoje prostore. Odslej ne bomo imeli več takih izgovorov. Protori so in čeprav so zaenkrat še skromni, je dolžnost nas vseh, da jih v bodoče olepšamo, da zaživijo in da postanejo žarišče tudi za prosvetno delovanje naših vasi. Delo, ki ga bo moral opraviti bodoči odbor je vsekakor naporno in razsežno. Pri tem bi mu morali pomagati vsi, predvsem pa šola, občinska uprava in starši naše mladine.

Ob priliki zadnjih olimpijskih iger se je mnogo govorilo o tem, kako poglavitno nalogo bi morala opravljati šola tudi na področju telesne vzgoje. Na vasi je ta pomanjkljivost še večja kot v mestih in to ne samo zaradi pomanjkanja telovadnic, ampak predvsem zato, ker se učitelji sami, na žalost, sploh ne zavedajo pomembnosti telesne vzgoje. Verjetno je treba iskati prav tu glavni vzrok za nezanimanje šole do problemov mladine na tem področju.

Kar se tiče občinske uprave, moramo priznati, da je zadnje čase vendarle pokazala nekaj razumevanja za naše potrebe, za kar se ji tukaj iskreno zahvaljujemo; prepričani pa smo, da bi naši občinski upravitelji lahko posvetili več pažnje prav mladini, kakor delajo to po vsem svetu.

Naravno je, da smo zelo razočarani tudi nad zadržanjem tistih slovenskih organizacij in ustanov v mestu, ki bi morale podpirati in skrbeti za vsestranski razvoj naše manjšine. Na žalost se dogaja, da skoraj vedno naletimo na gluha ušesa, ko zaprosimo za pomoč. Tovrstno zadržanje slovenskih ustanov je vsekakor neopravičljivo in žaljivo, če pomislimo na izredne težave, v katerih morajo delovati podeželska društva.

Končno se obračam na starše, predvsem tiste, ki mislijo, da je športno udejstvovanje samo zguba časa za njihovega otroka. Ni težko dokazati, da so taki starši na zgrešeni poti, ne samo zato, ker je znano, da šport utrjuje zdrav duh v zdravem telesu, ampak tudi zato, ker ima šport veliko vzgojno moč. Zelo važno je tudi dejstvo, da ima za nas, tržaške Slovence, šport zelo plemenito nalogo, da krepi narodno zavest.

Če bomo imeli te principe stalno pred očmi, sem prepričan, da bomo lažje nudili mladini vso pomoč, ki je je potrebna, obenem pa naj podčrtam, da je to tudi moralna dolžnost slehernega našega človeka.

AVTOMOBILIZEM

Sinoči so potovali skozi Trst udeleženci rallya London - Sydney

Zaradi lepega vremena je prvi del maratonskega tekmovanja potekal brez zastoja

Sinoči so potovali skozi Trst udeleženci maratonskega avtomobilskega tekmovanja na progi London - Sydney.

Tekmovalci — katerim so ob vstopu na francosko ozemlje postregli s šampanjcem — so imeli prvo kontrolno točko v Parizu, od koder so nadaljevali pot proti Turinu, kamor so prispeli skozi predor pod Mont Blancom.

Vzdolž poti so vozila zbujala živahno zanimanje številnih gledalcev. Ker morajo avtomobili prevoziti skoraj 17.000 km dolgo pot, so seveda za tako naporno vožnjo primerno pripravljeni in opremljeni ter so zato zelo slikoviti. Nekateri imajo posebne protisnežne «odbijače», zaščitne mreže za žaromete, drugi ojačene izpušne cevi, dodatne instrumente, rezervne dele itd.

Dobre ceste, lepo vreme in seveda še dobro stanje vozil je omogočilo, da je ta del poti do Trsta potekal brez zastoja in brez nezgode. Vseh 98 tekmovalcev je prispelo do Italije brez težav in so sami izjavili, da jih začetni del vožnje ni preveč utrudil.

Tekmovalci so startali iz Turina ob 15.35 (seveda v presledkih), ob 19.15 pa je prvo vozilo že zapustilo Mestre ter je okrog 21. ure prispelo na mejni prehod pri Fernetičih na Tržaškem.

Udeleženci rallya nadaljujejo danes pot preko Jugoslavije, Bolgarije in Turčije, od koder jih bo v naslednjih dneh vodila preko dokaj nevarnih in slabih cest vse do cilja.

SMUČARSKI SKOKI

TD Partizan v Logatcu priredi 29., 30., t. m. in 1. decembra smučarske skoke. Zanimiva tekmovanja se bodo vsak dan začela ob 9. uri.

TOTOCALCIO

Bologna — Milan	1
Cagliari — Torino	1
Inter — Fiorentina	2
Juventus — Pisa	1
Vicenza — Napoli	1
Palermo — Varese	X
Sampdoria — Atalanta	X
Verona — Roma	1
Foggia — Genoa	X
Lazio — Spal	X
Ternana — Perugia	X
Prato — Empoli	X
Salernitana — Messina	1

KVOTE

13 — 28.139.300 lir
12 — 909.800 »

TOTIP

1. —	1. Roquepine	1
	2. Eileen Eden	2
2. —	1. Romolo	2
	2. Tolberg	1
3. —	1. Iagar	1
	2. Ciriolò	2
4. —	1. Trivento	X
	2. Mastro Anto	2
5. —	1. Simonetta C.	X
	2. Avia	1
6. —	1. Dagon	2
	2. Rommel	X

KVOTE

12 — 795.541 lir
11 — 75.439 »
10 — 8.013 »

Gamma-Splügen Bräu 52:62 (30:28)

Težka zmaga Goričanov

Splügen Bräu: Medeot 2, Comelli, Pieri 15, Magnoni 5, Ponton, Merlati 11, Kristiancic, Krainer 13, Meneghel 10, Maurj 6.

Gamma: Baroni 4, Vaccaro 18, Crippa 12, De Leo 4, Veronesi 6, Santini, Colombo 6, Guidali 2.

Sodnika: Cagnozzo in Filippone iz Rima.

Kazenski streli: Splügen Bräu 20:38; Gamma 16:28.

5 osebnih napak: Colombo, Veronesi in De Leo (G); Merlati (S. B.)

Kakor smo predvidevali je bila sobotna tekma težka za Splügen Bräu, ki je letos prvič igral na tujem igrišču. Le izkušenost in spretnost kapetana Pierija ter dobra igra Merlatija in Krainerja v drugem polčasu je omogočila, da so Goričani zmagali kljub temu, da so zaključili prvi polčas z dvema točkama manj kot domačini.

Gamma je torej začela izredno dobro in je vodila skozi ves prvi polčas. Pieri je, kakor vedno, pametno organiziral igro, a soigralci so tokrat zaključevali akcije z izredno netočnostjo. Tega niso popolnoma izkoristili domačini, saj bi lahko dosegli pri taki igri pomembno vodstvo, ki bi jim lahko zagotovilo zmago. Ker pa tega niso naredili so zaključili prvi polčas z minimalno razliko dveh točk (30:28).

V drugem polčasu si je Splügen Bräu opomogel in je začel igrati dobro. Akcije, ki jih je začenjal Pieri, so uspešno zaključevali Krainer, Meneghel in Merlati. Goričani so torej pokazali v drugem polpolčasu zobe in so dosegli vodstvo 10 točk v 17' polčasa. To razliko so tudi obdržali do konca tekme.

Naj omenimo še, da so v zadnjih minutah igre domačini prešli v obrambo pressing. Tudi ta taktika domačega trenerja ni mogla več premagati Djerdjeve peterke, ki si je tokrat priborila še dve točki.

—amon—

IZIDI B LIGE

*Candy - Biancosarti	81:63
*Becchi - Italsider	69:49
*Lloyd Adriatico - L. Biella	73:70
Gira - *Junior Casale	77:74
*La Torre - Ausosiemens	60:50
Splügen Bräu - Gamma	62:52

LESTVICA

Splügen Bräu	2	2	0	167	111	4
Becchi Forlì	2	2	0	135	106	4
La Torre R. E.	2	2	0	109	95	4
Candy Brugherio	1	1	0	81	63	2
Gira Bologna	2	1	1	117	115	2
Biancosarti	2	1	1	123	122	2
Gamma Varese	2	1	1	93	102	2
Lloyd Adriatico	2	1	1	114	130	2
Libertas Biella	1	0	1	70	73	0
Ausosiemens	2	0	2	107	126	0
Italsider Ts	2	0	2	94	118	0
Junior Casale	2	0	2	129	182	0

TEKME PRIHODNJEGA KOLA

Biancosarti - La Torre
Splügen Bräu - Becchi
Candy - Gamma
Biella - Fnema
Gira - Lloyd Adriatico
Italsider - Ausosiemens

VČERAJ V LJUBLJANI

Cerar in Daneu nagrajena

LJUBLJANA, 25. — Predsednik zveze organizacij za telesno vzgojo Slovenije Adolf Arigler, je danes na slovesnosti v klubu poslancev v Ljubljani izročil posebni diplomi Miroslavu Cerarju in Ivu Daneu za njune velike uspehe na 19. olimpijskih igrah v Mehiki. Cerar in Daneu sta doslej v njuni bogati dolgoletni športni karieri dobila že vrsto priznanj.

Jugoslovanska nogometna prvenstva

I. ZVEZNA NOGOMETNA LIGA

IZIDI

Bor — Vojvodina	1:0 (0:0)
Hajduk — Proleter	1:1 (0:0)
Beograd — Olimpija	1:0 (0:0)
Zagreb — Radnički	1:0 (0:0)
Partizan — Sarajevo	1:1 (1:1)
Železničar — C. zvezda	2:2 (1:1)
Maribor — Dinamo	1:4 (0:2)
Rijeka — Vardar	1:0 (0:0)
Velež — Čelik	1:1 (0:1)

LESTVICA

Dinamo	15	11	2	2	36:13	24
Sarajevo	15	6	7	2	22:12	19
C. zvezda	15	6	6	3	30:13	18
Hajduk	15	4	9	2	21:18	17
Partizan	15	6	5	4	23:22	17
Vojvodina	15	6	4	5	17:18	16
Velež	15	4	7	4	19:18	15
Radnički	15	5	5	5	11:13	15
Olimpija	15	4	7	4	11:18	15
Železničar	15	6	2	7	24:20	14
Vardar	15	6	2	7	16:19	14
Čelik	15	4	6	5	19:25	14
Bor	15	4	6	5	11:17	14
Beograd	15	6	1	8	21:24	13
Maribor	15	5	3	7	19:24	13
Zagreb	15	4	4	7	14:23	12
Rijeka	15	5	1	9	14:20	11
Proleter	15	2	5	8	9:20	9

PARI PRIHODNJEGA KOLA: Vojvodina — Čelik, Vardar — Velež, Dinamo — Rijeka, Crvena zvezda — Maribor, Sarajevo — Željezničar, Radnički — Partizan, Olimpija — Zagreb, Proleter — Beograd, Bor — Hajduk.

II. ZVEZNA LIGA — ZAHOD

IZIDI

Metalac — Zadar	0:0
Mura — Orijent	2:2 (0:1)
Trešnjevka — Aluminij	5:0 (2:0)
Istra — Rudar	0:3 (0:1)
BSK — Borac	1:4 (0:1)
Jedinstvo — Šibenik	0:2 (0:1)
Ljubljana — Lokomotiva	6:0 (3:0)
Varteks — Split	1:0 (0:0)

LESTVICA

Borac	14	10	2	2	50:12	22
Trešnjevka	14	10	2	2	23:4	22
Orijent	14	9	2	3	24:10	20
Varteks	14	7	4	3	22:13	18
Šibenik	14	5	7	2	29:29	17
Metalac	14	8	1	5	26:23	17
Rudar	14	7	2	5	26:21	16
Split	14	6	2	6	23:18	14
Zadar	14	4	6	4	18:18	14
Mura	14	5	3	6	31:28	13
Lokomotiva	14	5	2	7	21:28	12
Istra	14	3	4	7	17:25	10
Ljubljana	14	4	1	9	18:28	9
Jedinstvo	14	3	2	9	17:32	8
Aluminij	14	3	1	10	16:60	7
BSK	14	2	1	11	18:39	5

PARI PRIHODNJEGA KOLA: Split — Zadar, Lokomotiva — Varteks, Šibenik — Ljubljana, Borac — Jedinstvo, Rudar — BSK, Aluminij — Istra, Orijent — Trešnjevka, Metalac — Mura.

Hasan Seidbejli 14.

TELEFONISTKA

Mehriban ni odgovorila, samo trepalnice so ji drgetale in s prsti je živčno vlekla za konček rute.

«Prav, potem bom pa sam spraševal, vi pa mi odgovarjajte,» je rekel. «Mogoče vas je kdo prevaral?»

Srce ji je zastalo, tako jo je zadelo to vprašanje. Kaj se to pravi: «Vas je kdo prevaral?» Zakaj sprašuje po tem? O čem misli, na kaj namiguje?

Ob glasu v slušalkah se je zdrznila. Prizadevala si je, da bi se znebila neprijetnega občutka. Saj je tudi Zakir razburjen kot ona in je najbrž izbral napačno besedo! Ne sme pregrizniti vsake besede. Potrudila se je, da je odgovorila mirno, le glas ji je bil še malo zamolkel:

«Ne sprašujte me več takih stvari. Drži?»

«Oprostite!» čutila je da se je nasmehnil «Hm! No, vidite, spet se vam opravičujem, in to že drugič Mogoče mi boste odgovorili vsaj na drugo vprašanje?»

Malo je pomolčala in nato odgovorila s svojim mehkim glasom.

«Kar vprašajte...»

«Koga imate od domačih?»

«Očeta.»

«Pa mama?»

«Umrla je.»

«Že dolgo?»

«Tisti dan, ko sem se rodila.»

«Torej... torej tudi materinske ljubezni niste poznali?»

Mehriban bi lahko povedala, da ni poznala niti očetovske ljubezni, vendar je bila tiho.

«Kaj je vaš oče?»

«Inženir energetik.»

«Koliko let imate? Ne, počakajte, to je neumno, deklet se ne sprašuje o tem.»

Mehriban je spet utihnila. Toda to vprašanje ga je očitno zelo zanimalo.

«Naj vam sam povem, koliko ste stari?

«Ne!»

«Koliko razredov ste skončali?»

«Zdaj sem v osmem.»

«Torej vam je največ štirinajst, petnajst let?»

«Kje pa! Saj nisem tak otrok, za kakršnega me imate.»

«Hm! Čudovito dekle ste!»

«Zakaj?»

«Tudi sam bi rad vedel, zakaj.»

Da ga ne bi spet polomil, je Zakir premislil zdaj vsako besedo in zato se mu je zatikalo. Mehriban se je nasmehnila, saj se ji je kar zdelo, zakaj se mu zatika. Srce je bilo bolj bistro kot pamet.

«Ne, počakajte! Veste, včasih vam pride pod roke kaka nadvse zanimiva knjiga, ki vas zgrabi že na prvih straneh, pa se na najbolj zanimivem mestu izkaže, da manjka nekaj listov, nekdo jih je pač odtrgal. mogoče otrok, ki se je igral, lahko pa kak hudoben človek, nalašč, da bi jo pokvaril. In zmeraj pograbi človeka jeza, ker ne more zvedeti, kako je bilo naprej. Vi me spominjate na tako knjigo.»

Mehriban se je nežno nasmehnila.

«Torej bi rad prelistal moje življenje.»

«Z najboljšim namenom, verjemite mi!»

Mehriban je spet umolknila. Toda Zakir je čakal, kaj bo odgovorila. Nenadoma je vprašala.

«Povejte mi... ste prelistali že veliko takih knjig?»

Zakir se je zasmejal.

«Pa niste tako naivni, kot sem mislil!»

«Niste mi odgovorili.»

«Če vam rečem, da nobene, mi boste verjeli?»

Mehriban je zašepetala čisto iskreno:

«Bom...»

«Vidite, vseeno ste še naivni.»

«Torej ste jih prelistavali.»

«Veliko!... Toda... Kako bi vam rekel? Brez veselja, kar tako. So knjige, ki jih hitro pozabiš, ker ne dajo človeku ničesar.»

«Tretja. Takoj bom pogledala. Zasedeno. Ne, ne čakajte, pokličite spet čez čas.»

«Kaj rečete na to?»

«Pravim, da mi je žal vseh teh deklet.»

«No, vidite, spet se je izkazalo, da ni dobro govoriti po resnici.»

«Zakaj?»

«Zato ker se me boste odslej bali.»

«Bala? Zakaj?»

«Ker sem prebral že preveč knjig.»

«Kaj se pa to mene tiče?»

«Pa še zelo, zato ker se morava jutri dobiti.»

Srce ji je začelo tolči. Spet ni našla besede. Zakir je vprašal:

«Se mogoče bojite priti na sestanek z mano?»

Spet je molčala. Zakir je bil užaljen.

«Zdelo se mi je, da se že zdavnaj dobro poznava. Zato sem si dovolil govoriti tako odkrito. Upal sem, da boste tudi vi odkriti z mano in mi ne boste ničesar zamolčali. Toda vidim, da so vam moja vprašanja zoprna, moje odkritosti pa vas je strah. Ko ste me vprašali, če sem prebral veliko knjig, sem vam pošteno povedal. Kaj ne veste, da celo zločincem zmanjšajo kazen če odkritosrčno priznajo zločin?»

«V čem pa je vaš zločin?»

«V tem, da sem vam povedal resnico.»

«Kaj je to zločin?»

«Ko bi ne storil zločina, bi se že zdavnaj odločili.»

«Odločila? Za kaj?»

«Za najin sestanek.»

Mehriban se je nasmehnila.

«Kaj ste meni dali pravico odločati?»

«Če naj povem po pravici, ste resnična zločinka vi, odločati pa moram jaz.»

«Kakšen zločin pa sem storila?»

«Zaradi vas ne morem ne jesti ne spati...»

Mehriban se je nasmehnila:

«Kaj pa naj naredim?»

«Sprejeti morate kazen.»

«Kakšno?»

«Ob osmih zvečer morate biti na vogalu Aznafte...»

«Prav...»

Zakir bi bil kmalu zavpil od veselja:

«Mehriban!»

Toda namesto odgovora je v slušalki zaslišal samo znak telefonske centrale.

Mehriban je žarela od sreče. Nobena stvar na svetu je ne bi mogla tako razveseliti. Ta dva telefonska pogovora sta bila vredna dveh snidenj. Jutri pa bo tretje!

Spet so se začele prižigati lučke.

«Tretja! Govorite! Tretja! Imate zvezo. Tretja...»

7

Mehriban se je oblekla v svileno obleko, si nakapljala na dlani malo rožne vode in si omočila sence in vrat.

Tokrat ni srečala Nisabeim in olajšano je zadihala, ko je stopila na cesto. Srce se ji je trgalo naprej, vendar se je trudila, da bo šla počasi. Šla je torej na svoj tretji sestanek, da bi, kot je rekel Zakir, «sprejela kazen».

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/I, Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečno 800 lir — vnaprej, četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 8.100 lir SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 60 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS Ljubljana, Stari trg 3/1., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 501-3-270/1 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda — O[illegible] in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik: STANISLAV [illegible]NKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst